

**A COMPARATIVE STUDY ON STATE OF INTERNAL
SUPERVISION ACTIVITIES BETWEEN PUBLIC SCHOOLS AND
PRIVATE SCHOOLS UNDER NAKHONRATCHASIMA
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2**

Phattrawan Karam

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Education Administration**

December 2011

Copyright of Buriram Rajabhat University

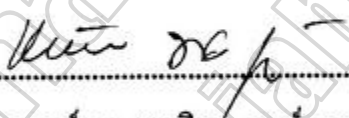

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวภัทราวรรณ การ์มย์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิกุล ภูมิโคกรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตังโง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเที๊ยบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน.....ปี พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2		
ผู้วิจัย	ภัทรารวรรณ การรัมย์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 2) เปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่าง โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ตามตัวแปรประเภทโรงเรียน คือ ครูโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำนวน 1,948 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างของเคอลินเจอร์ (Kerlinger) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน แบ่งออกเป็นครูโรงเรียนของรัฐจำนวน 167 คน และครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 68 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบค่า t แบบ Independent Samples t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การประชุมระดมความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย การสังเกตการสอน การสาธิตการสอน การอบรมสัมมนา และการศึกษาดูงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ช่วยสร้างความตระหนัก และกระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ แต่มีข้อเสีย คือ ขาดการกำกับติดตามผลการนิเทศ เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครูทั้งที่ครูมีจำนวนไม่พอ ควรมีการวางแผนและดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ ให้การสนับสนุนด้านบุคลากรและงบประมาณ ดำเนินกิจกรรมการนิเทศตามบริบทของแต่ละโรงเรียนที่สามารถทำได้

4. ผลจากการสัมภาษณ์พบว่าอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียนคือ บุคลากรไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลา งบประมาณไม่เพียงพอ แต่ละโรงเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามบริบทของตนเอง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสำเร็จลุล่วง

TITLE A Comparative Study on State of Internal Supervision
Activities between Public Schools and Private Schools
under Nakhonratchasima Primary Education Service Area
Office 2

AUTHOR Phattrawan Karam

THESIS ADVISORS Associate Professor Dr. Ananchai Phongsuwan Major Advisor
Assistant Professor Dr. Pornpimon Phongsuwan Co – advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2011

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to study the state of internal supervision activities of private schools and public schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2 ; and 2) to compare the state of internal supervision activities between private schools and public schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2. The population for this study consisted of 1,948 teachers from public schools and private schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2. The samples comprised 167 public school teachers and 68 private school teachers, selected by using Kerlinger sample size estimation. The collected data from questionnaire and structured interview were analyzed by percentage, mean, standard deviation and independent samples t-test. The research findings were as follows:

1. The state of internal supervision activities of private schools and public schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2 both in overall and each aspect was at high level.

2. The overall aspects of the state of internal supervision activities of schools under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2 between private schools and public schools were statistically significant different at the level of .01. When considering each aspect, it was found that the aspect of brainstorming meeting was

statistically significant different at the level of .05 while the aspects of the technical documentation, review the up-to-date instructional media and technology, teaching observation, teaching demonstration, workshop and seminar, and study trip were statistically significant different at the level of .01.

3. The results of the research comments and suggestions were that:

3.1 The internal supervision make awareness and encourage teachers to develop themselves constantly and consistently but the schools do not monitor the internal supervision.

3.2 The internal supervision increases task for teachers and staff but the teachers and staff are not enough.

3.3 The internal supervision should be planned and implemented in a systematic manner, supporting personnel and budget and operating in the context of each school should be provided.

4. The findings from interview revealed that the obstacles of school activities were schools do not have enough staff, teacher have a lot of tasks, and do not have much more times, and lack of budget. Schools should apply the school activities according to their contexts in order to be successful in doing those activities.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กึ่งแก้ว ปะติคังโข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายสง่า จันทรวีเศษ นายวิวัฒน์ อดิโรจน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และนายชำนาญ นาคศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกพระ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล และแจ้งให้ผู้บริหารและครูในสังกัด ได้กรุณาให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย
อนึ่ง คุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู/อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ภัทราวรรณ การรัมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การจัดการศึกษาใน โรงเรียนของรัฐ.....	11
การจัดการศึกษาใน โรงเรียนของเอกชน.....	14
การนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน.....	19
การนิเทศการศึกษา.....	21
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	21
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	22
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	23
หลักการนิเทศการศึกษา.....	25
การนิเทศภายใน โรงเรียน.....	27
ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	27
ความมุ่งหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	28
ความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	31
ขอบข่ายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	32
หลักการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	34
กระบวนการและขั้นตอนของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	35
กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	110
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	110
สมมติฐานของการวิจัย.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผล.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	121
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	121
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	122

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	123
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์.....	129
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	129
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	130
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	131
ภาคผนวก ข แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	134
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม.....	147
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	150
ภาคผนวก จ ค่าความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์.....	151
ประวัติย่อผู้ทำวิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามอำเภอและขนาด ของสถานศึกษา.....	63
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามอำเภอและขนาด ของสถานศึกษา.....	70
3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	75
4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนของเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา.....	75
5 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การ ปฏิบัติงาน ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน.....	85
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยรวม.....	87
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการประจุมระคมความคิด.....	88
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยี ที่ทันสมัย.....	89
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียน.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน..... 91
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน..... 92
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรม สัมมนา..... 94
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน..... 95
15	การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่าง โรงเรียนของรัฐและ เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 96
16	การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการประชุมระดมความคิด จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 97
17	การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 98
18	การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและ เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	101
20 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	102
21 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	104
22 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรม สัมมนา จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	105
23 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาคูงาน จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	106
24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อดี/จุดเด่นของกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2	108
25 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสีย/จุดด้อย กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2	109
26 ข้อเสนอแนะอื่นๆ และกิจกรรมที่ต้องการให้เพิ่ม หรือเน้น ในกิจกรรมการนิเทศ ภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2.....	110
27 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การ ปฏิบัติงาน ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน.....	111
28 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวม.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการประชุมระดมความคิด.....	115
30 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย.....	116
31 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียน.....	117
32 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน.....	119
33 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน.....	120
34 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ.....	122
35 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรมสัมมนา.....	123
36 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน.....	125
37 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	116
38 ค่าความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์.....	170

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	56
---	-------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคของสังคมโลกาภิวัตน์ กระแสต่างๆ รอบตัวเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และไม่หยุดนิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม และการรับส่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมถึงการแพร่เข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติสู่สังคมไทย ความสัมพันธ์ของสังคมโลกเป็นไปในลักษณะของการแข่งขันทั้งในด้าน เศรษฐกิจ เทคโนโลยี หรือวิชาการ ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในด้านปัจจัยพื้นฐานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคนให้มีความสามารถที่จะแข่งขันในตลาดโลก สามารถรับการถ่ายทอดในด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรู้ความสามารถในด้านทักษะฝีมือแรงงาน หรือการเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวสังคมไทยต้องหันมาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคน เพราะเชื่อว่าการศึกษจะสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศอย่างแท้จริง

การศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2544: 3)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานภาครัฐ ส่วนท้องถิ่น ประชาชน ภาคเอกชน ให้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของประเทศไทย รวมถึงสร้างกระบวนการศึกษาและเรียนรู้ให้เป็นกระบวนการเดียวกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา เร่งปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และการแข่งขันในสังคมโลก ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด สามารถแสวงหาความรู้ และฝึกปฏิบัติในสภาพจริง รู้จักคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เน้นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัด และสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ด้วยการให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้หลากหลายอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 1-7) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาและราชการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ใน มาตรา 31 และกล่าวถึงการจัดการศึกษาเอกชนไว้ใน มาตรา 43 ว่า ให้การบริหารและจัดการศึกษาเอกชนมีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภาครัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2545. 2545: 3-17)

การจัดการศึกษาเอกชน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการการศึกษา เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้หรือจัดได้ไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร โดยเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนร้อยละ 15 และแนวโน้มจะมีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2545 : 2) โรงเรียนเอกชนที่มีศักยภาพสูง จำเป็นจะต้องมีบทบาทและเร่งพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการนำสิ่งใหม่

มาใช้ การที่จะทำให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศได้นั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายและผู้บริหาร โรงเรียนต้องปรับปรุงตนเอง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล (พัชนี อานามนารถ. 2539 : 108) โดยทั่วไปแล้วการตัดสินใจของผู้ปกครองสำหรับการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานของตนนั้น จะมีปัจจัยหลายๆด้านไว้พิจารณา เพื่อให้บุตรหลานของตนเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ (ประเวศ วัชสี. 2541 : 26)

กระบวนการจัดการศึกษาประกอบด้วย 3 กระบวนการหลักคือ กระบวนการบริหาร การศึกษา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือและประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี กระบวนการนิเทศการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยการนิเทศภายนอกหรือการนิเทศจากบุคลากรภายนอกและการนิเทศภายในเป็นการนิเทศช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการรวมพลังครู การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจและความมั่นใจให้กับครูผู้สอน ส่งผลให้การดำเนินงานทางการศึกษาบรรลุผลและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว ซึ่งการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด พบว่าการนิเทศของโรงเรียน โดยทั่วไปยังไม่ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้นได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 53)

ภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียนคือ การจัดการเรียนการสอนให้สามารถเสริมสรุมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและตามศักยภาพ การนิเทศภายในจึงมีความจำเป็นด้วยเหตุผลที่ว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ และความต้องการที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการให้คำแนะนำ ชี้แนะให้ความช่วยเหลือ อยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องได้รับการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานเพื่อให้สามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอและตรงกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 52)

การนิเทศภายในจึงถือได้ว่าเป็นการพัฒนาจากสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษานั้นๆ เนื่องจากปัญหาและความต้องการของแต่ละสถานศึกษาไม่เหมือนกันจึงต้องมีการบริหารจัดการ เรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างถูกต้องและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้นการนิเทศจึงเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องกัน กระทำอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ชักจูงและโน้มน้าวให้ครู ได้รู้แจ้งเห็นจริง และที่สำคัญที่สุด ครูต้องลงมือกระทำ ทดลองและปฏิบัติเพื่อหาทางแก้ไข

ผู้บริหารจึงเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง ที่จะนำพาสถานศึกษาให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ก : 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนของรัฐ 177 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 10 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. 2553 : ไม่มีเลขหน้า) ผู้ปกครองที่มีทางเลือกมักสนใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่กล่าวไว้ว่าปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้มีกระบวนการในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การประกันคุณภาพ และการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ผู้ปกครองนักเรียนได้หันมาสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2541 : 4) การนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกิจกรรมสำคัญที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ให้ความสำคัญ และสนับสนุนให้มีการดำเนินงาน ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนมี การดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง และมีการกำกับดูแลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 อีกครั้งเพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จและสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้ลุล่วงตามความมุ่งหมายของการศึกษาชาติ เป็นกระบวนการที่มีการปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง อาจแตกต่างกันไปตามเทคนิค และวิธีการที่นำมาใช้ ดังจะเห็นได้จากเมื่อปี 2543 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ได้สนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยการจัดทำโครงการการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีระบบ และมีการติดตาม โดยสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และให้มีการรายงานการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย แต่ผลการประเมินผลโครงการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในผลการดำเนินงานนิเทศภายในดังกล่าว (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. 2544 : 17) และจากรายงานการวิจัยและประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2541 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. 2542 : 156-157) พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยและด้านกระบวนการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประกอบการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง คุณภาพของสื่อและอุปกรณ์การสอน ด้านกระบวนการ

ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและการแสวงหาความรู้ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาไว้ว่า ควรได้ดำเนินการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลให้โรงเรียนสามารถบริหารและจัดการในโรงเรียนทั้งการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากปัจจัยที่เหมาะสมอีกด้วย

จากสภาพและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนของรัฐจึงเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในอันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในโรงเรียนของรัฐและเอกชน เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพสถานศึกษา และอาจส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกัน จึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 เพื่อจะได้ทราบสภาพในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในรวมถึงเปรียบเทียบ ข้อแตกต่างในการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนรัฐและเอกชน ในความคิดเห็นของครูผู้สอน ผลการศึกษาและการเปรียบเทียบที่ได้ นั้น จะเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน กำหนดนโยบาย ปรับปรุงพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับความต้องการ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มีสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมระดมความคิด การศึกษาเอกสารวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยี ที่ทันสมัย การนิเทศชั้นเรียน การสังเกตการสอน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษาแนะนำ การอบรมสัมมนา และการศึกษาคูงาน เพื่อใช้ในการวางแผน พัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2. ได้ข้อมูลความแตกต่างของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากิจกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษาทั้ง 2 ประเภท

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ซึ่งได้จากการรวบรวมกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั้ง 11 ข้อ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 15-51) และเรียบเรียงข้อที่มีประเด็นคล้ายกัน เข้าด้วยกันจนได้กิจกรรมการนิเทศภายในทั้งหมด 8 กิจกรรม ดังนี้

- 1.1 การประชุมระดมความคิด
- 1.2 การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 1.3 การนิเทศในชั้นเรียน
- 1.4 การสังเกตการสอน
- 1.5 การสาธิตการสอน
- 1.6 การให้คำปรึกษาแนะนำ
- 1.7 การอบรมสัมมนา
- 1.8 การศึกษาคูงาน

2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

2.1 ประชากร คือ โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 187 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของรัฐ 177 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 10 โรงเรียน จำแนกเป็นครูในโรงเรียนของรัฐ จำนวน 1,677 คน และ ครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,948 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. 2553 : ไม่มีเลขหน้า)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger. 1966 : 105 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 150) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น โรงเรียนของรัฐ 44 โรงเรียน โรงเรียนเอกชนใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมด 10 โรงเรียน รวมทั้งหมด 54 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นครูในโรงเรียนของรัฐจำนวน 167 คน และครูในโรงเรียน เอกชนจำนวน 68 คน รวมทั้งสิ้น 235 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น และการสุ่มอย่างง่าย

3 ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของบุคลากร ได้แก่

3.1.1 ประเภทของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

- 1) โรงเรียนของรัฐ
- 2) โรงเรียนเอกชน

3.1.2 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) สูงกว่า 10 ปี

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น

- 1) เล็ก
- 2) กลาง
- 3) ใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

3.2.1 การประชุมระดมความคิด

3.2.2 การศึกษาเอกสารทางวิชาการสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3.2.3 การนิเทศชั้นเรียน

3.2.4 การสังเกตการสอน

3.2.5 การสาธิตการสอน

3.2.6 การให้คำปรึกษาแนะนำ

3.2.7 การอบรมสัมมนา

3.2.8 การศึกษาดูงาน

4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2554 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันในการพัฒนาคน พัฒนางาน จนเกิดความพึงพอใจ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นอย่างหลากหลาย เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่คาดหวังไว้ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 8 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมระดมความคิด การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย การนิเทศชั้นเรียน การสังเกตการณ์สอน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษา การอบรมสัมมนา และการศึกษาดูงาน

3. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบ โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 .

4. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักทางการสอน ในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่หลักทางการสอนของครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 นับตั้งแต่วันแรกที่ปฏิบัติหน้าที่จนกระทั่งปัจจุบัน จำแนกเป็น

- 5.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี
- 5.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี
- 5.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสูงกว่า 10 ปี

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ใช้ประกวดโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

- 6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน
- 6.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
- 6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน

ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือ เอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปเนื้อหาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาใน โรงเรียนของรัฐ
2. การจัดการศึกษาใน โรงเรียนของเอกชน
 - 2.1 การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน
3. การนิเทศการศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 3.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 3.3 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
 - 3.4 หลักการนิเทศการศึกษา
4. การนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.3 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.4 ขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.5 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.6 กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.7 กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการศึกษาในโรงเรียนของรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 5 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2545 : 17-20) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ แบ่งเป็นสามระดับ คือ ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา เพื่อเป็นการกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษาให้มากที่สุด

ระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท โดยมีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามกฎหมายกำหนด โดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี โดยยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา และจำนวน ประชากร วัฒนธรรม รวมทั้งความเหมาะสมด้านอื่น ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาจะมี คณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ประสานส่งเสริม และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและ มาตรฐานการศึกษา รวมถึงสถานศึกษาเอกชนเช่นกัน

ระดับสถานศึกษา แต่ละสถานศึกษาจะมีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาและจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับ สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะกระจายอำนาจ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ และคณะ (2542 : ๖) ได้ให้คำจำกัดความว่า โรงเรียนในกำกับ ของรัฐ เป็นโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ มีฐานะเป็นองค์กรนิติบุคคล ดำเนินการโดยเป็นอิสระจากกฎระเบียบที่ใช้อยู่กับกับโรงเรียนทั่วไป โดยเฉพาะความเป็นอิสระในเรื่องการจัดการ

ด้านวิชาการ การเงิน และบุคคล โดยโรงเรียนจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ตามกฎบัตรที่ได้ทำไว้กับหน่วยงานที่มีอำนาจอนุมัติ ดังนั้นโรงเรียนในกำกับของรัฐ นับเป็น ทางเลือกรูปแบบหนึ่งในการจัดการศึกษาที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐตามจำนวนนักเรียนที่เลือกเข้า เรียน โดยรัฐสามารถจ้างเอกชน กลุ่มบุคคลต่างๆ ให้จัดการศึกษาได้ โรงเรียนในกำกับของรัฐจัด การเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีการใช้ ระบบการให้ทุนให้โทษ โดยให้รางวัลแก่โรงเรียนที่มีการพัฒนาและจูงใจให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม แต่จะย้ายผู้บริหารที่ไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้

สำนักงานผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 5 (2553) ได้กล่าวถึงโรงเรียนใน กำกับของรัฐไว้ว่าเป็นโรงเรียนที่มีรูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจใน การบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ การเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหาร ทั่วไป ด้วยระบบการมีส่วนร่วมขององค์กรบุคคล หลักการสำคัญคือ

1. การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่หน่วยปฏิบัติหรือ โรงเรียน โดยตรง
2. การบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้

ส่วนเสีย (Stakeholders)

3. การบริหารตนเอง (Self-managing) ด้วยโรงเรียนเป็นหลัก
4. การบริหารที่ตอบสนองตรง สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในกำกับของรัฐ

1. จัดการศึกษาและพัฒนามาตรฐานคุณภาพหลักสูตรและผู้เรียน ได้สูงเต็มขีดสุด มีศักยภาพในการแข่งขันเป็นที่เชื่อถือ และยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม
2. มีอิสระในการบริหารงานวิชาการที่โดดเด่น จัดทำหลักสูตรหลากหลายที่เป็น การเฉพาะเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านที่สนองความต้องการของ ผู้ปกครอง ผู้เรียนแต่ละบุคคล อาทิ ด้านวิชาการ กีฬา คนตรี ศิลปะและอาชีพ
3. มีระบบบริหารจัดการและการตัดสินใจ โดยองค์กรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบการตรวจสอบ ประเมินผล ทั้งจากภายใน และภายนอกด้วยมาตรฐานที่สูง พร้อมรับผิดชอบต่อผลงานตามพันธกิจที่ประกาศต่อสาธารณชน
4. มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ประสิทธิภาพเชื่อถือ ได้ให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ สาธารณชนสามารถพิสูจน์สมรรถภาพ และความรู้อันสูงของนักเรียนในวิชาการต่างๆ ได้

5. มีอิสระในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีความคล่องตัวในการบริหารการเงินและงบประมาณ ที่ตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนา ทั้งนี้ต้องสามารถพึ่งพาตนเองและลดงบประมาณภาครัฐในระยะต่อไป

6. มีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในโรงเรียน โดยให้ค่าตอบแทนพิเศษ ความดีความชอบหรือ โบนัสพิเศษตามการประเมินผลงาน

7. สามารถกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ระเบียบ และวิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนได้เอง

8. สามารถสรรหาทีมงานบริหาร ครู ผู้บริหาร ที่ปรึกษาและลูกจ้างที่จ้างด้วยเงินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของโรงเรียน โดยต้องรับการประเมินทุกปี เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้มีศักยภาพในการทำงานเพื่อดำเนินการสู่เป้าหมายของโรงเรียน

9. มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร สถาบัน บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนของรัฐมีการบริหารจัดการของโรงเรียนที่อิสระ คล่องตัว ในด้านต่างๆ ได้แก่

1. ด้านวิชาการ

โรงเรียนมีอิสระในการบริหารวิชาการภายใต้ นโยบายการศึกษาชาติ สามารถกำหนดนโยบายและสาระหลักสูตรที่หลากหลายมีคุณภาพมาตรฐานขั้นพื้นฐานและมาตรฐานระดับสากล หลักสูตรสามารถเทียบโอนประสบการณ์รายวิชาหรือการเชื่อมโยงไปสู่ระบบสากลหรือเป็นเครือข่ายหลักสูตรของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงของต่างประเทศ และในประเทศ สามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นเลิศด้านใดด้านหนึ่งหรือ หลายด้านเต็มตามขีดสุดศักยภาพ สร้างและใช้นวัตกรรมจัดการเรียนของโรงเรียน มีอิสระในการพิจารณาหนังสือเรียน มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แสดงถึงการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ของโรงเรียน มีโปรแกรมการศึกษาที่หลากหลาย

2. ด้านการเงินและงบประมาณ

โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นก้อนและเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามจำนวนนักเรียน สามารถจะระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ อย่างอิสระ เพื่อจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน รายได้ทุกประเภทที่โรงเรียนได้จากการระดมทรัพยากรจากการให้บริการทางการศึกษา จากการดำเนินงานกิจการของโรงเรียน ให้โรงเรียนมีกรรมสิทธิ์ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนได้ตามระเบียบ ข้อบังคับ และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ และวางระบบ การเงิน การบัญชีและพัสดุ ระบบควบคุมภายในของโรงเรียน ทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะลดการตรวจสอบรายละเอียดในขั้นดำเนินการแต่ตรวจสอบที่คุณภาพหรือผลงาน

3. ด้านบริหารงานบุคคล

โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาชุดหนึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา (School Board) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก คุณลักษณะที่งานบริหารสถานศึกษา และกำหนดประเภท อัตราและจ้างครู ลูกจ้าง ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และอื่นๆที่เป็นมืออาชีพเฉพาะทาง ได้อย่างอิสระด้วยเงินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของโรงเรียน อัตราค่าจ้างบุคลากรทางราชการให้โรงเรียนมีส่วนร่วมพิจารณา และจัดระบบ การให้ความดีความชอบพิเศษ (Bonus) สวัสดิการ โรงเรียนที่ชัดเจน

4. ด้านบริหารทั่วไป

โรงเรียนมีโครงสร้างองค์กร มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานของโรงเรียน กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการการรับสมัคร คัดเลือกผู้เรียนที่จะส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองเพื่อให้บริการจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนและสนองความต้องการของ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความรับผิดชอบในการให้บริการทางการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ทั้งด้านวิชาการ กีฬา คณิตศาสตร์ ศิลปะและอาชีพ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ทั้งนี้ต้องให้ความ โอกาสและความเสมอภาค กับผู้เรียนที่ด้อยโอกาส จัดให้มีระบบการตรวจสอบของโรงเรียน จากหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่รัฐ กำหนดที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ผลสำเร็จ

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนของรัฐ เป็นการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นโดยรัฐบาล แบ่งออกได้ 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา เน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ภาครัฐให้การสนับสนุนทั้งทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โรงเรียนของรัฐเป็นโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ มีฐานะเป็นองค์กรนิติบุคคล มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมให้ความเห็นชอบให้การตัดสินใจบริหารงานด้านต่างๆ ตามกฎหมายกำหนด

การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน

การจัดการศึกษาของประเทศไทย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเอกชนได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชากรควบคู่กับรัฐอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของการกำกับดูแลการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีคุณภาพนั้น รัฐได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติของโรงเรียนราษฎร์ เพื่อใช้ในการควบคุมดูแล และ พ.ศ. 2476 ได้ประกาศจัดตั้งกองโรงเรียนราษฎร์สังกัดกรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการขึ้น มีหน้าที่ควบคุมดูแล กำกับ ติดตาม และพัฒนาโรงเรียนราษฎร์ ทั่วประเทศ และในปี พ.ศ. 2515 ได้ปรับปรุงกองโรงเรียนราษฎร์ขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรม คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีฐานะเท่าเทียมกับกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2538 : 1) ปัจจุบันให้โรงเรียนเอกชนดำเนินการตาม พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 โดยสถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการศึกษาใน ระดับต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีให้แก่นักเรียนทุกฝ่ายรวมกันเกินเจ็ดคนขึ้นไป โดยผู้จัดตั้งโรงเรียน อาจจะเป็นบุคคลทั่วไป หรือนิติบุคคลก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

โรงเรียนเอกชนที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2550 มีด้วยกัน 2 ประเภท ได้แก่

1. โรงเรียนในระบบ คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา ที่แน่นอน

2. โรงเรียนนอกระบบ คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยต้องมีรายการที่ต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

2.1 โครงการและแผนการดำเนินงาน

2.2 หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.3 อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นๆ

2.4 คุณสมบัติ อัตราเงินเดือน ค่าสอน ค่าชดเชย ค่าตอบแทน หลักเกณฑ์การจ้าง และเลิกจ้างและสวัสดิการของครูและบุคลากรทางการศึกษา

นอกจากนี้ในด้านของการส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชน พระราชบัญญัติโรงเรียน เอกชน 2550 กำหนดไว้ในจังหวัดหนึ่งจังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้มีการจัดให้มีกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยให้ เพิ่มคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นอีกสองคน โดยเป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาตหนึ่งคนและ ผู้แทนครูหนึ่งคน (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน 2550. 2551 : 29)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น เอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งใน การให้บริการ การศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่รัฐ ไม่สามารถจัดได้หรือจัดได้ไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรของรัฐและนับวัน การศึกษาของเอกชนจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบทบัญญัติทางกฎหมายได้เอื้อต่อการให้ ภาคเอกชนมาลงทุน ด้านการศึกษาซึ่งจะเห็นได้จากในมาตรา 43-46 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้เอกชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับทุกประเภท สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาระดับพื้นฐานเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือ การยกเว้นภาษีและสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ข : 13)

จุดเด่นของการศึกษาเอกชน คือ โรงเรียนเอกชนมีความคล่องตัวและรวดเร็วในการตัดสินใจ โดยผู้บริหารมีความรู้พื้นฐาน ทักษะและประสบการณ์การบริหารเชิงธุรกิจและการศึกษามาอย่างดีไม่ยึดติดอยู่กับระเบียบมากนัก การทำงานต้องมุ่งประสิทธิภาพให้คุ้มค่างบการเงิน การลงทุน การศึกษาและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถจัดหาบุคคลที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานโดยจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมได้ (จรวพร ธรณินทร์.2543:3) ทุกคนต้องตระหนักว่าโรงเรียนเอกชนในยุคใหม่นี้ จะทำการบริหารแบบการกุศล เช่น สมัย 30-40 ปีก่อนไม่ได้แล้ว จะต้องดำเนินการบริหารอย่างมืออาชีพ เพื่อให้เกิดคุณภาพ (จำรัส นองมาก. 2541:8)

แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2540-2554)

การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีอิสระโดยมีการกำกับติดตามการประเมินและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาเอกชนระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2540-2554) ไว้ดังนี้

1. ด้านการบริหารกิจการสถานศึกษา

ด้านการบริหารกิจการสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้การควบคุมของหัวหน้าสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต่างๆ จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1.1 รูปแบบการจัดการศึกษาเอกชน สถานศึกษาเอกชนควรเป็นนิติบุคคล มีระบบบริหารแบบสากล ควรยกเลิกระบบครอบครัวโดยเร็วที่สุด มีความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น

1.2 การลงทุนทางการศึกษาของผู้ประกอบการ ควรมีจิตสำนึกในการจัดการศึกษาเพื่อเยาวชนของชาติ เร่งรัดให้มีกองทุนบริจาค (Endowment fund) ของแต่ละโรงเรียน รัฐควรอุดหนุนด้านต่างๆ เป็นการจูงใจให้เอกชนมาลงทุน โดยเฉพาะการหาแหล่งเงินทุนระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ และให้มีการร่วมลงทุนกับต่างประเทศ

1.3 หลักสูตร ควรให้เอกชนพัฒนาหลักสูตรของตนเองได้ หลักสูตรควรมีมากกว่า 1 ภาษา โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะและความพร้อม และเมื่อเด็กรู้ภาษาแม่เข้มแข็งแล้วและให้

มีการเรียนคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ทุกระดับทุกประเภทควรได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพเพื่อเข้าสู่สากลได้ และควรส่งเสริมให้สถานศึกษาพึ่งตนเองได้

2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

2.1 คุณภาพผู้สำเร็จจากสถานศึกษาเอกชน ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านภาษาอย่างน้อย 2 ภาษา มีทักษะวิชาการในการรับรู้และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถนำทักษะวิชาชีพที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ และเป็นผู้ที่มีคุณภาพ จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2.2 ปริมาณส่งเสริมให้สถานศึกษาเอกชนสู่ชนบทและกำหนดสัดส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ชัดเจน

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ด้านการพัฒนาบุคลากร ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์กรซึ่งประกอบด้วย

3.1 คุณภาพความเป็นเลิศทางวิชาการและสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน มีความสามารถเชิงธุรกิจอุตสาหกรรมและเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ

3.2 การสรรหาและเตรียมบุคลากร ส่งเสริมให้ภาคเอกชนผลิตบุคลากรตามความต้องการและสร้างสิ่งจูงใจให้บุคลากรอื่นๆ เข้ามาอยู่ในภาคการศึกษาเอกชน

3.3 การธำรงรักษา โดยพัฒนาบุคลากรและสร้างความมั่นใจในวิชาชีพการจัดการสวัสดิการให้อย่างเพียงพอและเหมาะสมตลอดจนสร้างศักดิ์ศรีให้เป็นที่ยกย่องของสังคม

3.4 การแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศให้มีการร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนครู พร้อมจัดให้มีหน่วยประสานงานกับต่างประเทศ

4. ด้านการบริหารและสนับสนุน

การจัดการศึกษามีความจำเป็นและมีความสำคัญโดยจะต้องได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบดังนี้

4.1 การปรับบทบาทภาครัฐ โดยกระจายอำนาจการบริหารสู่ภูมิภาคกำหนดสัดส่วนการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เป็นศูนย์ข้อมูลการจัดการศึกษาเอกชน ศูนย์พัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีด้านต่างๆ

4.2 การแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบให้ยืดหยุ่น มีอิสระ และเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติพร้อมทั้งจัดทำคู่มือ เอกสาร แนะนำการดำเนินงาน ตามระเบียบต่างๆ ด้วย

4.3 การอุดหนุนการศึกษา ให้การอุดหนุนการศึกษาของโรงเรียนที่จะเปิดใหม่ใน เขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจตลอดจนครอบคลุม โรงเรียนอิสลามที่เปรสสภาพและโรงเรียนนานาชาติ

5. ด้านทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาเอกชน

จากแผนพัฒนาการศึกษาเอกชนระยะ 15 ปี เรื่องทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา เอกชนนั้น สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ กำหนดบทบัญญัติ 10 ประการในการพัฒนาการศึกษาเอกชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพดังนี้คือ

5.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ต้องมีจิตสำนึก ในการที่จะพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของ สังคม ผู้บริหารควรมีเวลาอยู่ประจำสถานศึกษาเพื่อดูผลการปฏิบัติงานภายในให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย

5.2 มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียน การสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติโดยให้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและปลูกฝังเรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเพื่อเมื่อแผ่มีความรักสามัคคี รวมทั้งการจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ ไร่ฝู่น ไร่ผลภาวะ

5.3 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีแผนผังเต็มรูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนสนามกีฬาครบครัน โดยให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

5.4 มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบครัน โดยจัดซื้อในราคาท้องตลาดที่เป็นธรรม ทั้งให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์สูงสุด

5.5 มีบุคลากรครูผู้สอนครบตามเกณฑ์หากขาดแคลนควรให้ครูเกษียณอายุหรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยสอนหรือให้มีระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

5.6 องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ด้านบริหาร เช่น กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่การสอน ภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา วิชาชีพการเกษตร การก่อสร้าง

5.7 มีการเก็บค่าเล่าเรียนหรือค่าธรรมเนียมการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและ จัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ครบครัน ทั้งนี้ให้ยกเว้นค่าเล่าเรียนสำหรับเด็กยากจนและจ่าย ค่าตอบแทนให้นักเรียนในการพัฒนาหรือฝึกปฏิบัติ ฝึกอาชีพที่เกิดรายได้และเป็นประโยชน์

แก่โรงเรียน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา

5.8 มีการส่งเสริมให้กลุ่มบุคคลหรือชุมชนมีส่วนร่วม ในการแสวงหาทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหาร การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา การจัดสวัสดิการให้กับครู เช่น การจัดที่พัก ค่าตอบแทน ค่าล่วงเวลา ค่าสอนพิเศษ ค่าฝึกอบรม ตลอดจนการแก้ไขปัญหานี้สินของครู

5.9 มีการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลผลิต คือคุณภาพของนักเรียน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นโรงเรียนที่ผู้นำท้องถิ่น และผู้ปกครองทุกระดับทุกประเภท ขอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน. 2539 : 39-40)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน มีด้วยกัน 2 ประเภท คือ โรงเรียนในระบบ และโรงเรียนนอกระบบ โดยผู้ที่สามารถจัดตั้งสถานศึกษาเอกชนได้นั้นจะเป็นบุคคล หรือนิติบุคคลก็ได้ ซึ่งถือได้ว่าโรงเรียนเอกชนเป็นส่วนสำคัญในการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษา ของรัฐ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดการบริหารและจัดการศึกษาของเอกชนไว้ เป็นการเฉพาะ ดังที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนเป็นแนวปฏิบัติแยกจากโรงเรียนของรัฐอย่าง ชัดเจน เอกชนสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นอิสระในทุกระดับและทุกประเภท ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน แบ่งเป็น 5 ด้าน ซึ่งผู้บริหารควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 5 ; อ้างถึงใน ประเทือง ประทุมเทา. 2546 : 11)

1. การกำหนดและแจ้งนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายใน การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการประชุมปรึกษาหารือครูในโรงเรียนว่ามีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแล้วแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานใกล้เคียงและชุมชนทราบและก่อนการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้บริหารควรประชุมครูในโรงเรียนเพื่อปรึกษาหารือ และกำหนดนโยบายใน การดำเนินงานนิเทศของโรงเรียนขึ้น แล้วแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ ตลอดจน ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ ในการกำหนดนโยบายดังกล่าว ควรระบุแนวทางในการดำเนินงาน ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบแนวคิดในการพิจารณาตัดสินใจ จัดทำ แผนปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน การกำหนดนโยบายจะต้องแสดงทิศทางใน การปฏิบัติที่ชัดเจน แสดงจุดเน้นและกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เป็น นโยบายที่สนองต่อปัญญา และความต้องการอย่างแท้จริง และนโยบายที่กำหนดจะต้องสอดคล้อง

กับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสร้างความตระหนักให้คณะครูเข้าใจถึงความหมายสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ มีประสบการณ์การสอนเป็นที่ยอมรับแก่คณะครูในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และอาจารย์ เป็นผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียน

3. การเตรียมการด้านต่างๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ เป็นการเตรียมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย ได้แก่การวางแผนการนิเทศ การพัฒนาผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปตามแผนและขั้นตอนที่วางไว้จะช่วยให้การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียนทุกประการ และเป็นผลให้การพัฒนาการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การปฏิบัติการภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินการนิเทศตามแผนที่วางไว้ เริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา วิเคราะห์ และกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเตรียมเครื่องมือนิเทศ ซึ่งผู้บริหารจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนการติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนว่า บรรลุเป้าหมายที่กำหนดเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคขัดข้องอย่างไร ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้ทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น และเพื่อนำข้อมูลจากการติดตามผลการปฏิบัติงานนั้นมาวางแผนการทำงานใหม่ในโอกาสต่อไป ผู้ที่มีหน้าที่ประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้าสายและครู ซึ่งคณะครูยอมรับและได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน วิธีการประเมินผล คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอาจทำการประเมินได้ 2 วิธี คือ การประเมินด้วยเครื่องมือ และการประเมินผลโดยใช้วิธีการประชุมในรูปแบบต่างๆ

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนควรมีการดำเนินการ 5 ขั้นตอนหลักๆ ได้แก่ การกำหนดและแจ้งนโยบายจากการประชุมปรึกษาหารือกับคณะครูในโรงเรียน เมื่อได้นโยบายแล้วจึงประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานใกล้เคียงและชุมชนทราบ หลังจากนั้นควรมีการแต่งตั้งกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน คณะกรรมการควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความชำนาญ และเป็นที่ยอมรับ เมื่อได้คณะกรรมการแล้วจึงควรมีการเตรียมการก่อนการปฏิบัติการนิเทศ เช่น การวางแผน การพัฒนาผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

เป็นต้น เมื่อผ่านขั้นตอนการเตรียมการจึงจะถึงขั้นตอนของการปฏิบัติ เป็นการดำเนินการตามแผน ที่วางไว้ เสร็จสิ้นขั้นตอนการปฏิบัติแล้วจึงถึงขั้นตอนของการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข

การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษา ช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการประสานความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังที่ นักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ศิริวรรณ อานันทสิทธิ์ (2545 : 18) กล่าวว่า งานนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอันเป็นจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 58) ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อขึ้นแนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา

อาคม จันทรสุนทร (2547 : 18) กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หรือทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งทำให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพและก่อให้เกิดผลในขั้นสุดท้ายคือ การศึกษาของเด็กมีความก้าวหน้า มีประสิทธิภาพตามมา

ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์ และสุวิทย์ หิรัณยกาญจน์ (2548 : 254 ; อ้างถึงใน อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. 2549 : 246) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงความช่วยเหลือ การแนะนำ การบอก การทำตัวอย่างให้ดูหรือการแนะนำให้ครูและผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการสอน เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2549 : 246) ให้ความหมายว่า การนิเทศ คือ การกำกับดูแล และแนะนำงานให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาในลักษณะซึ่งหน้ากัน เพื่อให้งานบรรลุปริมาณและได้คุณภาพตามที่กำหนดไว้ และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ

จากความหมายที่กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการที่สำคัญและจำเป็นในการบริหารการศึกษา เป็นการปรึกษาหารือ ชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายแห่งหลักสูตร

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ในอดีตความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาเป็นไปเพื่อเป็นการตรวจสอบ แต่ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นไปเพื่อช่วยให้ครูปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ดังนั้นนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้กล่าวไว้ ดังนี้

เจริญศรี หมวดสง (2542 : 17) กล่าวว่า การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานด้วยตนเอง ช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะวิเคราะห์ปัญหาของตนเองโดยช่วยให้ครูรู้ว่าอะไรเป็นปัญหาที่เผชิญอยู่ และจะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร ช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ช่วยให้คุ้นเคยกับแหล่งวิทยากร และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของสถานศึกษาและให้การสนับสนุนการสอนได้ และช่วยให้ครูเข้าใจถึงปรัชญา และความต้องการทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 4) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
2. เพื่อแก้ปัญหาให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรของโรงเรียนในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด
3. เพื่อพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีรูปแบบการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ทักษะและประสบการณ์อันจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งให้มีขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

อัญชลี โพธิ์ทอง (2544 : 67-69) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการส่งเสริมแนะนำครูให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ให้ครูมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจกรรมของโรงเรียนและครูเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่างๆทางการศึกษา

ศิริวรรณ อานันทสิทธิ์ (2545 : 18) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นไปเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร มุ่งให้เกิดความคิดอย่างมีระบบ เน้นทักษะกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ ความตระหนักในความสำคัญ การค้นหาจุดพัฒนา รู้วิธีพัฒนาลงมือปฏิบัติการ ตรวจสอบประเมินผลและการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน

จากความมุ่งหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยเน้นไปที่การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครูผู้สอน ให้เข้าใจถึงปัญหา และค้นคว้าหาวิธีแก้ไข พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่าง ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนต่อไป

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

จากความหมายและความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว รวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาทำให้เห็น ได้ว่าการนิเทศศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษานักการศึกษาหลายท่านจึงได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543 : 15) สรุปไว้ว่า การนิเทศศึกษามีความจำเป็นในการประสานงานให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อให้ความช่วยเหลือตามสภาพที่เหมาะสม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กิจกรรมการนิเทศเป็นตัวกระตุ้น (Catalyst) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitation) ผู้ช่วยเหลือ (Helper) ที่ปรึกษา (Consultant) และผู้ให้คำแนะนำวิชาชีพ (Counselor) หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม

เทศ แก้วกสิกรรม (2544 : 111) สรุปความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. มีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับบุคคล เป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน
2. มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงการฝึกฝนอยู่เสมอในลักษณะทำงานในสถานการณ์จริง
3. มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอนเนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างกัน และต้องเผชิญกับงานค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจสละเวลาได้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอน การนิเทศการศึกษาจึงสามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว

4. มีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคลากรที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ ทำให้เกิดการพัฒนากิจการศึกษาระดับสูงและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปราย จากการค้นพบของการวิจัยมีความจำเป็นต่อความเจริญเติบโตดังกล่าว การนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการได้

5. มีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่รวมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย

อัญชลี โพธิ์ทอง (2544 : 71-72) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาสรุปความได้ว่าการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้รับผิดชอบทางการศึกษา และเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แม้ว่าจะมีครูที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามาสู่ระบบการจัดการศึกษา ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้อื่นเข้ามาช่วยเหลือแนะนำ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาได้ การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา ด้วยเหตุผลที่ว่ามีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงในหลักสูตรต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงจากวิทยาลัยครู เป็นต้น ผู้นิเทศก็ต้องให้มีการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยร่วมคณะบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา แนวความคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็มีขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ครูต้องติดตามให้มีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในงานสอนมีอยู่มาก จึงต้องนำการนิเทศเข้ามาช่วยทางด้านมาตรฐานการศึกษา ต้องอาศัยผู้ชำนาญ โดยเลือกมาจากผู้ที่มีความรู้มาทำงาน และช่วยนิเทศความรู้ใหม่แก่ครูประจำการให้มีความคิดกว้างไกล

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552) ได้กล่าวว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเนื่องจากเหตุผลต่อไปนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้อีกก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการ โดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง

4. การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมี การควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

5. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการ แก่ครูที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

6. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะ ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงาน ในสถานการณ์จริง

7. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครู ในการเตรียมการจัดกิจกรรม

8. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้มีหน้าที่นิเทศจึงควรจะต้องจัดดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ครูก้าวทันโลก ที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็น เนื่องจาก สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้วิทยาการในการจัดการศึกษาเจริญก้าวหน้า ตามไปด้วย ส่งผลถึงการพัฒนาตนเองของบุคลากรที่มีความแตกต่างกันไปตามความรู้ ความสามารถของแต่ละคน จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษาเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกันของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อช่วยพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละคน ให้ประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่วางแผนร่วมกันไว้

หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาถือเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ นิเทศให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องมีหลักในการปฏิบัติ ดังที่นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

คูสิต ทิวถนอม (2540 : 70-101) ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษาไทย ไว้ว่า การนิเทศการศึกษาต้องยึดหลักที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. หลักประชาธิปไตย ถือว่าเป็นวิถีชีวิตของคน มีลักษณะดังนี้
 - 1.1 เคารพเหตุผลมากกว่าบุคคล ยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย
 - 1.2 รู้จักการประนีประนอม คือ การยอมรับการแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ดึงดันเอาแต่ความคิดของตนเองเป็นสำคัญ

1.3 มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ สิทธิเสรีภาพต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

1.4 มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ช่วยรักษาสาธารณสมบัติ

2. หลักวิทยาศาสตร์ การแสวงหาความรู้ย่อมมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป แต่การแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นที่ยอมรับกัน เพราะมีกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ที่มีขั้นตอน มีระเบียบแบบแผน เรียกว่า กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3. หลักการสร้างสรรค์ หรือภาวะสร้างสรรค์ เป็นความสามารถหรือศักยภาพของบุคคลในการคิดและกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นมาใหม่และแปลกไปจากความคิดเดิม ลักษณะของความคิดริเริ่ม มี 3 ประการ คือ

3.1 ลักษณะทางกระบวนการ หมายถึง ความรู้สึกไวต่อปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสิ่งใหม่

3.2 ลักษณะของบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น กล้าคิดกล้าแสดง มีความคิดสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีจินตนาการ และมีความยืดหยุ่น ทั้งความคิดและการกระทำ

3.3 ลักษณะทางผลิตภัณฑ์ หมายถึง คุณภาพของผลงานที่เกิดขึ้น มีตั้งแต่ขั้นแสดงผลที่เกิดความพอใจ จนกระทั่งพัฒนาขึ้นเป็นการฝึกทักษะ จนคิดค้นทฤษฎี หลักการ และการประดิษฐ์คิดค้น

4. หลักภาวะผู้นำ ผู้นำ คือ บุคคลที่สามารถจูงใจคนให้เชื่อและปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ มีความเชื่อมั่นว่าไม่มีความเสี่ยง มีบรรยากาศที่ดี ไม่มีความเครียด ผู้ตามได้ความรู้สึกที่ดี

5. หลักการติดต่อสื่อสาร คือ กระบวนการของการสื่อความหมาย หรือการติดต่อระหว่างกันของคนในสังคมเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันซึ่งมีองค์ประกอบพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารต้องมีความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสมกับกาลเทศะ เนื้อหาสาระ ความแจ่มแจ้งชัดเจน ความต่อเนื่องสม่ำเสมอช่องทางในการติดต่อสื่อสารและความสามารถของผู้รับ

อเนก ส่งแสง (2540: 6) ได้ให้หลักการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.1 มีนโยบาย จุดมุ่งหมาย และแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศที่แน่นอนชัดเจน เป็นไปตามกฎเกณฑ์และสภาพปัญหาหรือความเป็นจริงในเรื่องนั้นๆ

1.2 มีวิวัฒนาการทั้งด้านเนื้อหา สาระ เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ ตลอดจนกลวิธีในการนิเทศ

1.3 มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างมีระบบ

2. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้สอนและผู้เรียนมากกว่าการจับผิด

3.1 มีการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อครูจะได้เข้าใจหลักการสอนทั่วไป

3.2 พัฒนาเทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ

3.3 ฝึกทักษะและประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน

3.4 พัฒนาเจตคติในการเรียนการสอนให้อยู่ในเกณฑ์ดี

3.5 ปรับปรุงเอกสาร แผนการสอน

4. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

4.1 ผู้นิเทศเป็นผู้นำทางด้านวิชาการไม่ใช่ผู้ใช้อำนาจ

4.2 ขอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้มีการแสดงออก

โดยทั่วถึง

4.3 ผู้รับการนิเทศมีอิสระที่จะคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการกำหนดแผน

ปฏิบัติงาน

4.4 ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. การนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

5.1 มีขั้นตอนการนิเทศตามลำดับ มีระเบียบวิธีการ

5.2 มีการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลมาใช้ในการนิเทศ

5.3 มีการประเมินผลและติดตามผล

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาควรยึดหลักต่างๆ ได้แก่ หลักประชาธิปไตย เศรษฐเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย หลักวิทยาศาสตร์ คือ การแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีระเบียบแบบแผน หลักวิชาการ คือ มีนโยบาย จุดมุ่งหมาย กลวิธีและการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ หลักภาวะผู้นำ คือ มีความสามารถในการตัดสินใจ การจูงใจ มีความรับผิดชอบ มีไหวพริบ และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นไปเพื่อสร้างคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายในโรงเรียน สถานศึกษาของตนเอง นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศโรงเรียนไว้ดังนี้

เทศ แก้วกสิกรรม (2544 : 115) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็น กระบวนการหรือวิธีการหรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในโรงเรียนจัดขึ้นหรือในบางโอกาสก็เชิญ บุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากรร่วมโครงการ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน ภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัดเมื่อได้ มอบหมายสั่งการอะไรไปแล้ว

อารมณ ฉนวนจิตร (2544 : 49) ได้สรุปไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็น ความร่วมมือจากทุกคนทุกฝ่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอนในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 59) การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบถือเป็นการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่งที่ อาจให้ผลรวดเร็วกว่าโดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษาเพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศใน เรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในอีกเรื่องหนึ่งได้ ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไป เป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2546 : 10) ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศ ภายในโรงเรียนหมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้บริหารในการที่จะปรับปรุง ส่งเสริม ประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และผลสุดท้ายก็คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

จากคำกล่าวของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการนิเทศ ภายในโรงเรียนได้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคลากรภายในโรงเรียนจัดขึ้น มีผู้บริหารเป็นผู้นำ ในการดำเนินการ โดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย แยกเป็น ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่งสามารถ ปรับเปลี่ยนได้ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลและแต่ละเรื่องที่นิเทศ การดำเนินการ นิเทศภายในโรงเรียนจะก่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา และส่งเสริมประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

ในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ที่แน่นอนเอาไว้ เพราะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีขั้นตอน และเห็นภาพใน การทำงานตลอดแนว ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่นักการศึกษาได้แสดง ความคิดเห็นไว้อย่างหลากหลายดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542:2) ได้แบ่งความมุ่งหมายของการนิเทศในลักษณะดังนี้

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจต้องแท้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และหน้าที่ โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น ภารกิจของศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ และผู้บริหาร มิใช่คอยแต่เน้นแต่ในเรื่องเทคนิคการสอน และการคิดค้นระเบียบวิธีสอน เท่านั้นหากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียน โดยรอบด้านคือด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสุนทรียภาพ ด้านมโนภาพและด้านสร้างสรรค์
2. ช่วยให้ครูได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่างๆ ของเยาวชน และช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด ศึกษานิเทศก์จะต้องพยายามช่วยกระตุ้นเตือนให้ครูรู้จักให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียน เข้าใจปัญหาของเด็กวัยต่าง และเข้าใจความต้องการของเด็กด้วย
3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ ช่วยส่งเสริมความสามัคคีและรู้จักทำงานร่วมกับครู ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
4. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน และช่วยให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ ค้นหาคุณลักษณะดีเด่นในตัวครูแล้วส่งเสริมให้ดีขึ้น
5. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยกำลัง สติปัญญาอันสูงเพื่อบรรลุจุดประสงค์อันเดียวกัน
6. ช่วยครูให้พัฒนาการสอนของตน สนับสนุนให้ครูได้พิจารณาวิธีสอน และกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้อยู่ว่าตรงไหนเข้มแข็งดีและตรงไหนเป็นส่วนอ่อน ซึ่งจะต้องแก้ไขข้อควรระวังในเรื่องนี้คือ ไม่พยายามขัดเขี่ยความคิดเห็นที่ตนนิยมให้ครูจำต้องยอมรับ ไม่พยายามฝืนให้ครูต้องทำตามแบบที่ตนชอบ ศึกษานิเทศก์จึงต้องทำงานร่วมกับครูโดยช่วยให้ครูได้รู้จักใช้ความสามารถของตนเอง หลีกเลี่ยงการกรอกคำแนะนำต่างๆ ในการปรับปรุงการสอนจนครูรับไม่ไหว คือทั้งมากและยาก
7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจงานโรงเรียนและงานอาชีพครู การช่วยฝึกครูใหม่อาจจะทำก่อนโรงเรียนเปิดโดยให้มีความเข้าใจในงานทั้งด้านธุรการ การปกครองชั้น รวมทั้งด้านสังคมและการทำงานร่วมกัน
8. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันเอาไว้ นำข้อมูลจากการวัดประเมินผลมาวิเคราะห์หามูลเหตุ หาทางแก้ไข แต่ละมูลเหตุเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ
9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสม

10. ช่วยด้านประชาสัมพันธ์ บอกเล่าและชี้แจง ให้ราษฎรในท้องถิ่นทราบถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนในท้องถิ่นได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรเข้าใจ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียน

11. ช่วยหยิบยกปัญหาต่างๆของโรงเรียน ที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจะแก้ไขได้ โดยลำพัง เสนอข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารตามลำดับที่จะแก้ไขให้ลุล่วงไป

12. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกดำเนินคดีเตียน หรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2546 : 109) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

4. เพื่อให้บุคลากรใน โรงเรียน ได้พัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพ

5. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและชื่นชมในผลงาน

วรรณฯ แดงเพ็ง (2553) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศภายในไว้ว่า ผู้มีหน้าที่นิเทศควรจะต้องจัดดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ครูก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาครูในด้านต่างๆ เพื่อให้ครูมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูภายในโรงเรียน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการ และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

การศึกษาในปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงขึ้นหลายด้าน ทั้งหลักสูตร ครู การจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลให้เกิดความจำเป็นในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 52) กล่าวถึงความสำคัญ และจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่า ภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา คือ การดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้สามารถสร้างเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและศักยภาพ บุคลากรที่สำคัญผู้จะเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจหลักนี้ให้บรรลุผลสำเร็จคือครูผู้สอน ครูเหล่านี้มีความแตกต่างกันทั้งในด้าน ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพและความต้องการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรวมพลังของครูที่มีความแตกต่างกันเหล่านี้ให้สามารถปฏิบัติตามภารกิจของตน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จตามความต้องการของหน่วยงาน ในขณะที่เดียวกันก็มี ความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ในการทำงานให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นเสมอ และตรงตามความต้องการพัฒนาของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเป็นครูที่เรียกว่า ครูมืออาชีพ การนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร โรงเรียน ที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการรวมพลังครู และการพัฒนาครู ให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น

ตอบสนองหลักสูตรยิ่งขึ้น

อัญชลี โพธิ์ทอง (2541:85) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. ครูควรได้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาความเจริญด้านการสอนและทางวิชาการ
3. โรงเรียนต้องมีการนิเทศ เพราะโครงการที่ประกอบด้วยข้อมูลจากการนิเทศ จะช่วยในการจำแนกคุณภาพครูและยังสามารถช่วยในการตัดสินใจหาแนวทางบางอย่างในโรงเรียนได้
4. การนิเทศสามารถกระตุ้นนำทางความคิดใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูภายในโรงเรียน โดยเฉพาะกรณีที่น่าเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ตลอดจนการวิจัยมาใช้จะเป็นการช่วยในการเก็บข้อมูลในการนิเทศการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ
5. โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องให้ครูทำต่อเนื่องกันไป เพราะไม่มีหลักประกันว่าครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูแล้ว จะเป็นครูที่มีประสิทธิภาพตลอดไปโดยไม่ต้องมีการนิเทศ เพราะความก้าวหน้าทางวิชาการที่เพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ

6. เพื่อเป็นการให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยทั่วไป ปรัชญาของโรงเรียน วัตถุประสงค์ของโรงเรียน เพื่อช่วยให้การดำเนินการสอนบรรลุวัตถุประสงค์

7. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคณะครู และก่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยในการทำงาน เพื่อจะได้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักและภูมิใจในอาชีพครูที่ตนปฏิบัติอยู่

เทศ แก้วกสิกรรม (2544 : 115) กล่าวถึงเหตุผลของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอน
 2. เป็นการกระตุ้นและนำความคิดใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น
 3. ช่วยให้ครูได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา หลักสูตร การใช้หลักสูตรและปรัชญาของโรงเรียน เพื่อให้ครูดำเนินการสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์
 4. ช่วยให้ครูมีความรู้เท่าทันตามวิทยาการใหม่ๆ
 5. เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการทำงานของครู
- กรองทอง จิระชากุล (2550: 4) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียนมี

ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ใกล้เคียงกัน
2. ปริมาณศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิด
4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่าง

ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีความจำเป็น เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมไปถึงจนถึงวิวัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เคยหยุดนิ่ง ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนจึงต้องร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่ต่างกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน

จากการศึกษาแนวคิดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของนักการศึกษาทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นภารกิจสำคัญและเป็นหัวใจในการบริหารงานทุกงานที่จัดทำขึ้นภายใน โรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครู อันส่งผลไปถึงคุณภาพนักเรียนและผู้บริหาร โรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด

ในการที่จะจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดำเนินไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า ขอบข่ายงานของ ฮาวิส (Harris) มีความครอบคลุมงานในแต่ละด้าน

Harris (1985: 10-12) ได้เสนอความคิดในเรื่องการนิเทศการศึกษาไว้ 10 ประการ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) เกี่ยวกับ โครงสร้างประมวลการสอน กำหนดตัวผู้สอน วางแผนการสอน กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน
2. การจัดระบบการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) คือ การจัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับหลักสูตร
3. การบริหารงานบุคคล (Personnel Administration) คือ การสรรหา การคัดเลือก การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร
4. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing Facilities) คือ การวางแผนจัดเตรียม สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ และการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เหมาะสม
5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing Materials) คือ การตรวจสอบ คัดเลือกวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ว่ามีความปลอดภัยมีประโยชน์ และมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน
6. การฝึกอบรมครูประจำการ (Arranging Inservice Education) คือ การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าและเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น
7. การปฐมนิเทศครูใหม่ (Orienting New Staff Members) คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร ที่จำเป็น และความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่ครูใหม่
8. การจัดบริการพิเศษแก่ครู (Relating Special Services) คือ การจัดบริการแก่ครู เพื่อสนองจุดมุ่งหมายหลักของการสอนในโรงเรียน ได้แก่ การจัดบริการที่สัมพันธ์กับเป้าหมาย ในการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยการเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยส่งเสริมการเรียน การสอนมิให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน
9. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Developing Public Relations) โดยใช้การเรียน การสอนเป็นสื่อ เช่น การให้ข่าว การขอความร่วมมือ การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งต่าง ๆ
10. การประเมินผล (Evaluation) คือ การวางแผนจัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติ กิจกรรมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา (2541:53) กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปการนิเทศ ภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแบ่งงานนิเทศเป็น 6 งาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร

งานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก บริการทางการศึกษา งานบริหารทั่วไป ชุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ชุมชน จากกรณีศึกษาคิดตามผลค่านิยมกรณีศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า กรณีศึกษาของโรงเรียน โดยทั่วไปยังไม่ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้นได้ เพราะกรณีศึกษามุ่งเน้นไปที่ภารกิจการบริหารโรงเรียนมากกว่าการสอน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้พัฒนาแนวคิดในการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้สามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดีขึ้นได้โดยคาดหวังว่าเมื่อโรงเรียนสามารถพัฒนาระบบนิเทศอย่างถาวรขึ้นภายในโรงเรียนได้แล้ว โรงเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการบริหารและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า กรณีศึกษาภายในโรงเรียนครอบคลุมงานบริหารทั้ง 4 ด้านของโรงเรียน ได้แก่ งานบุคคล งานงบประมาณ ได้แก่ การบัญชีและการเงิน งานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาครู จัดระบบการเรียนการสอน กิจกรรมพิเศษ ปฐมนิเทศครูใหม่ รวมถึงการประเมินผล และงานบริหารทั่วไป ได้แก่ ภารกิจนักเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน ชุรการ การบริการทางการศึกษา เช่น การจัดหาอุปกรณ์ อาคารสถานที่ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

กรณีศึกษาภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร ผู้นิเทศภายในโรงเรียนย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าบุคคลภายนอกและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด หลักในการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญ เป็นหลักในการดำเนินการให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 52-53) ได้กำหนดหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. กรณีศึกษาภายในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามขั้นตอนหรือกระบวนการนิเทศ
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหาร และจะต้องดำเนินการ โดยเปิด โอกาสให้คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. กรณีศึกษาภายในโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาของครู โรงเรียน และระดับพัฒนาการของครู
4. เป้าหมายสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนคือการส่งเสริมสนับสนุน หรือช่วยเหลือครูให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือ การสอน หรือ

การสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านให้เต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ โดยมีหลักสูตรเป็นกรอบกำกับในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวสั้นๆได้ว่า เป้าหมายสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การสร้างครูมืออาชีพ

จรัส งอกศิลป์ (2549 : 738) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบ
2. การปฏิบัติงานตามวิถีทางประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้างยอมรับผลการประเมินตนเอง
3. การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา สร้างสรรค์ โดยการแสวงหาความสามารถพิเศษของครูแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้แสดงออกและสนับสนุน ส่งเสริมความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่
4. การปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน
5. การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีการควบคุมติดตามผลการดำเนินงาน
6. การปฏิบัติงานโดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานทุกครั้งต้องกำหนดวัตถุประสงค์การทำงานอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า หลักในการนิเทศภายในโรงเรียนต้องเน้นการมีส่วนร่วมของ ครู, ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้วยความเต็มใจ ตามหลักประชาธิปไตย แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ดำเนินการอย่างเป็นระบบ กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน มีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมสนับสนุนครูให้ปฏิบัติหน้าที่หลัก คือ การสอน ให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาภายในโรงเรียน มีกระบวนการในการประเมินผล ติดตาม และแก้ไข

กระบวนการและขั้นตอนของการนิเทศภายในโรงเรียน

การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนจะก่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 54-59) ได้จัดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงานถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงาน หรือดีกว่า แสดงว่าความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ไม่มีแต่จะต้องมี

การเพิ่มความคาดหวังให้พัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูล แสดงภาพความสำเร็จของงาน หรือด้อยกว่า ก็แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา หมายถึงการวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมิน และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของงาน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาและการประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา การเลือกจุดที่จะพัฒนาอาจพิจารณาในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.2 เจตคติต่อวิชาชีพ

2.3 ค่านิยมในการพัฒนาตนเอง

2.4 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.5 ความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียน

3. การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา เป็นการพิจารณาเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้หรือมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยคำนึงถึงจุดที่จะพัฒนาหรือข้อจำกัดของหน่วยงาน

4. การลงมือปฏิบัติ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการ และกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการ

5. การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขเป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศ และผลที่ได้ระหว่างดำเนินการและเมื่อสร้างเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนนิเทศ ข้อมูลที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนนิเทศหากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ก็ต้องพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่าการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุผลที่คาดหวังไว้ แต่จากการดำเนินงานพบว่ามีวิธีการที่ดีกว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่า ก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545 : 28-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในว่ามีกระบวนการโดยสรุปดังนี้

1. ชั้นเตรียมการ

1.1 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายในโรงเรียน

1.2 ร่วมศึกษา วิเคราะห์รายละเอียดต่างๆ ที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการปฏิรูป

การเรียนรู้

1.3 ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วม (Stakeholders) เพื่อกำหนด

ยุทธศาสตร์การทำงานร่วมกัน

- 1.4 จัดเตรียมความพร้อม ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการนิเทศ
- 1.5 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ครูอาจารย์และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. **ขั้นดำเนินการนิเทศภายใน** อาจกำหนดได้ใน 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้
 - 2.1 การนิเทศภายในเป็นกลุ่มสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี เช่น
 - 2.1.1 การประชุมชี้แจงให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของการปฏิรูปการศึกษา
 - 2.1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคนวัตกรรมการสอนใหม่ๆ
 - 2.1.3 การจัดอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า
 - 2.1.4 การร่วมสัมมนาลักษณะสมาคมเครือข่ายวิชาชีพ
 - 2.1.5 การเยี่ยมสถานศึกษา/ครูต้นแบบแห่งอื่นๆ
 - 2.2 การนิเทศเป็นรายบุคคล สามารถทำได้หลายวิธีเช่นเดียวกัน เช่น
 - 2.2.1 การตรวจบันทึกการสอนเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนสอนทุกครั้ง
 - 2.2.2 การเยี่ยมชั้นเรียน สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอนในโรงเรียน
 - 2.2.3 การสังเกตการณ์สอน
 - 2.2.4 การให้คำปรึกษา

3. **ขั้นประเมินผล/สรุปผล** เป็นการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ตามกรอบการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ครูอาจารย์นำไปจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลอาจทำได้หลายวิธี เช่น การประเมินโครงการ การวิเคราะห์ การวิจัย ฯลฯ เพื่อนำผลสรุปที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานการนิเทศภายในโรงเรียนในโอกาสต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการในการนิเทศมีด้วยกัน 4 ขั้นตอนคือ

1. การวางแผนการนิเทศ โดยสำรวจสภาพปัจจุบันของโรงเรียน จุดดี จุดด้อย ทำความเข้าใจกับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
2. การดำเนินการนิเทศ
3. การติดตามและประเมินผล
4. การสรุปและรายงานผลการนิเทศ

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยกิจกรรมที่ผู้บริหารและครูหรือบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันจัดทำขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 15-51) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศภายใน ดังนี้

1. การประชุมปฏิบัติการ เป็นการประชุมที่เน้นให้ผู้เข้าประชุมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยสามารถนำไปพัฒนางานให้มีคุณภาพ ขั้นตอนประกอบด้วย การเตรียมการประชุมโดยการวางแผนการประชุม การจัดสถานที่และ สิ่งอำนวยความสะดวกการจัดเตรียมเอกสาร การเตรียมบุคลากร การประชุมปฏิบัติการ ประเมินผลโดยการทดสอบความรู้ของผู้เข้าประชุมปฏิบัติการ ประเมินผลสำเร็จของการประชุม ปฏิบัติการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานหลังการประชุมปฏิบัติการ

2. การระดมความคิด เป็นการประชุมเพื่อรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหา การระดมความคิดริเริ่มต่างๆ ในการพัฒนางาน ขั้นตอน ประกอบด้วย ประธานหรือผู้ดำเนินการ สร้างบรรยากาศเป็นกันเองกับสมาชิก เสนอประเด็นพิจารณาให้สมาชิกทราบหรือตั้งคำถามให้ ช่วยกันตอบให้สมาชิกตอบคนละ 1 คำตอบต่อ 1 รอบ เมื่อตอบครบทุกคนหรือมากพอแล้วอาจ ให้ตอบเพิ่มขึ้น ได้รับคำตอบครอบคลุมตามที่ต้องการรวบรวมจัดกลุ่มคำหรือข้อเสนอที่คล้ายคลึงกัน เข้าด้วยกัน และตัดข้อเสนอที่ไม่จำเป็นสรุปเป็นประเด็นสำคัญ

3. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ เป็นการมอบหมายเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วนำความรู้ที่นำมาถ่ายทอดให้แก่คณะครู ขั้นตอนประกอบด้วย การเตรียมรับการนิเทศจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา เลือกผู้รับการนิเทศจากการศึกษาข้อมูล ที่เป็นปัญหาสำคัญมอบเอกสารทางวิชาการให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้า ผู้รับการนิเทศสรุปย่อ ความรู้ที่ได้จากเอกสาร ผู้นิเทศถ่ายทอดความรู้ ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ของครูผู้รับการนิเทศผู้นิเทศถ่ายทอดความรู้ ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของ ครูผู้รับการนิเทศหลังจากที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่คณะครูแล้ว สรุปข้อมูล ถ้าวรรลุตาม วัตถุประสงค์ ควรยกย่องชมเชยผู้รับการนิเทศ เป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และหมุนเวียนให้ผู้อื่น ได้รับการนิเทศแบบเดียวกันบ้าง

4. การสนทนาวิชาการ เป็นการประชุมครูหรือกลุ่มผู้สนใจในเรื่องราว ข่าวสาร เดียวกัน โดยกำหนดให้มีผู้นำสนทนาคนหนึ่งนำสนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติงาน เทคนิควิธีการแก่คณะครูในโรงเรียน ขั้นตอนประกอบด้วย การสำรวจปัญหาความต้องการในเรื่องราวข่าวสารที่สนใจร่วมกันหรือที่เป็นปัญหา ร่วมกันเลือก ผู้นำสนทนาทางวิชาการ กำหนดปฏิทินการสนทนาทางวิชาการ กำหนดเวลาสนทนาครั้งละ 30-45 นาที ประเมินผลจากการพัฒนาตนเองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู

5. การเยี่ยมนิเทศในชั้นเรียน เป็นการที่ผู้นิเทศพบและสังเกตการณ์ทำงานของครู ในชั้นเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ ขั้นตอนประกอบด้วย การสร้างข้อตกลง ในการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน ผู้นิเทศเข้าเยี่ยมชั้นเรียนตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกับครู วิเคราะห์และ สรุปผลร่วมกับครู นำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน

6. การศึกษาดูงาน เป็นการพาบุคลากรในสถานศึกษาไปศึกษา ค้นคว้า และเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่างๆ เพื่อพัฒนาตน และพัฒนางานให้มีคุณภาพ ขั้นตอนประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ของการดูงาน ประสานงานกับหน่วยงานที่จะไปศึกษาดูงาน ควรใช้เวลาศึกษาดูงานให้นานพอสมควร หลังจากดูงานแล้วควรกลับไปสรุปแนวคิดและวางแผนปรับปรุงงานต่อไป

7. การสังเกตการสอน เป็นการจัดให้บุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอนมาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ในขณะที่ทำการสอนเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการณ์สอนของผู้นิเทศ ขั้นตอนประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ ปรึกษาหารือและการเตรียมแผนการสอน สังเกตการณ์สอน วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกันเพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

8. การให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการปรึกษากันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อช่วยแก้ปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและการปฏิบัติงานหรือช่วยแนะนำส่งเสริมให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น สามารถดำเนินการได้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม ประกอบด้วย การบอกวิธีแก้ปัญหาโดยตรง (Directive Counseling) การนำเสนอข้อมูลและให้โอกาสผู้รับคำปรึกษาวิเคราะห์ปัญหาเอง (Non-directive Counseling) ให้ผู้รับคำปรึกษาเล่ารายละเอียดของปัญหา ผู้นิเทศให้กำลังใจและส่งเสริมความรู้บางโอกาสทำให้ผู้รับคำปรึกษาวิเคราะห์และแก้ปัญหาเองได้ การให้คำปรึกษาในลักษณะประสม (Directive and Non-directive Counseling) เป็นการผสมผสานกันทั้ง 2 ลักษณะ ซึ่งจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและบางเรื่องสามารถขอคำแนะนำโดยตรงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและพื้นฐานที่แตกต่างกันของผู้รับคำปรึกษา

9. การอบรม เป็นการให้ครูเข้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาชีพ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นทางวิชาการและนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการอบรมไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ การอบรมมี 2 ลักษณะคือ การจัดอบรมครูภายในโรงเรียน โดยเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากร หรือให้ครูในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่องเป็นวิทยากร และการส่งครูไปรับการอบรมทางวิชาการที่หน่วยงาน หรือสถานบันการศึกษาเป็นผู้จัด ขั้นตอนประกอบด้วย นำเสนอเรื่องที่จะจัดอบรม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการอบรม เตรียมเอกสาร วัสดุ สถานที่ ดำเนินการอบรมตามตารางที่กำหนด ประเมินผล วิเคราะห์ผล รายงานผลที่ได้

10. การสัมมนา เป็นการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจเพื่อสรุปข้อคิดเห็นและหาแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน ขั้นตอนประกอบด้วย การคัดเลือกหัวข้อสัมมนาให้ตรงกับความสนใจและความต้องการของคณะครู เชิญวิทยากร เตรียมสถานที่ วัสดุ

เอกสาร สิ่งอำนวยความสะดวก ดำเนินการสัมมนา สรุปและประเมินผล ติดตามผลการปฏิบัติงาน หลังการสัมมนา

11. การสาธิตการสอน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้ชมได้เห็นการดำเนินการคล้ายสถานการณ์จริง โดยนำคณะครูไปชมการสาธิตการสอนในหรือนอกโรงเรียน เพื่อให้ครูนำประโยชน์ที่ได้จากการไปชมการสาธิตการสอนมาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาตนเอง ขั้นตอนประกอบด้วย การศึกษาปัญหา สำรวจความต้องการ แจกวัสดุประสงค์ร่วมกันให้ผู้สาธิตการสอนและผู้ชม การสาธิตการสอนทราบ ผู้ชมการสาธิตการสอนศึกษาสังเกตกระบวนการ ขั้นตอน เทคนิค วิธีการสอนรูปแบบต่างๆ จัดบันทึกไว้และนำกระบวนการ เทคนิค วิธีการสอนที่ได้จากการสาธิตการสอนมาอภิปราย สรุปผล ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ติดตามผลการปฏิบัติงาน ของครูผู้ชมการสาธิตการสอน

จิระ งอกศิลป์ (2549 : 739) กล่าวถึงกรณีศึกษาภายในโรงเรียนว่า สามารถดำเนินการได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละโรงเรียน ซึ่งอาจดำเนินการได้ดังนี้

1. การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เป็นการประชุมครูทั้งหมดเพื่อเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน
2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
3. การให้ศึกษาจากตำรา
4. การให้คำปรึกษาหารือ การปรึกษาสามารถทำได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
5. การสนทนาทางวิชาการ
6. การสาธิตการสอน
7. การพาไปศึกษานอกสถานที่
8. การบริการเอกสารทางวิชาการ

สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย ได้สรุปเทคนิควิธีการที่นิยมใช้ในการนิเทศ การศึกษาของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา มี 4 ลักษณะดังนี้ (สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย. ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. 2552 : 1)

1. การเยี่ยมโรงเรียน และการแนะนำครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
2. การอบรมครูประจำการ การอบรมครูประจำการมีรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนาการประชุมกลุ่ม การอบรมโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การสาธิต การประชุม ปฏิบัติการและอื่น ๆ ซึ่งแต่ละวิธีการต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน
3. การใช้เอกสารทางวิชาการ ได้แก่ การผลิตเอกสารคู่มือครู เอกสารเพิ่มความรู้อเอกสารทางข่าวสาร เอกสารที่ใช้ในการสอน แผนการสอน รวมทั้งการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน

ที่ครูจะต้องใช้เงิน เอกสารในศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งวิธีการทำ และใช้ของเหล่านั้นควรได้พัฒนาวิธีการให้ได้ผลตามที่ต้องการ

4. การทำวิจัยปฏิบัติการ การศึกษาและทดลองต่างๆ ที่จะทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมต่างๆ ซึ่งศึกษานิเทศก์อาจทำได้โดยการสร้างเป็นโครงการต่างๆ เช่น โครงการโรงเรียน ไม่แบ่งชั้น การทดลองวิธีการสอนต่างๆ การจัดโรงเรียนทดลอง การจัดโรงเรียนตัวอย่าง เป็นต้น

ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา บางครั้งดำเนินการไปแล้วก็เกิดผลสำเร็จ สามารถช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนของครูได้ บางทีดำเนินการไปแล้วครูก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนการสอนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการ หรือเทคนิคการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญมากในที่นี่ขอวิธีกรณินเทศที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไปดังนี้

1. การเยี่ยมชั้นเรียน

วิธีการนิเทศการศึกษาวิธีหนึ่งที่สำคัญยิ่ง ก็คือการ ไปเยี่ยมชั้นเรียน ในขณะที่ครู กำลังสอนการ ไปเยี่ยมชั้นเรียนจะทำให้เห็นสภาพที่เป็นจริงตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่ครูประสบอยู่เพื่อ ร่วมมือกับครูหาทางปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การ ไปเยี่ยมชั้นเรียน ควรจะ ไปต่อเมื่อได้สร้างความสัมพันธ์กับครูเป็นอย่างดีแล้วเพราะครูจะได้ไม่มองศึกษานิเทศก์ด้วยความหวาดกลัวระแวงสงสัย คิดว่าศึกษานิเทศก์จะมาจับผิด การ ไปเยี่ยมชั้นเรียน หากศึกษานิเทศก์ ได้แจ้งวัตถุประสงค์ให้ครูทราบว่า การมานั้น ไม่ใช่มาเพื่อจับผิด หรือเพื่อรายงานการปฏิบัติงานของ ครู แต่มาเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือครูเป็นที่เล็งครุเกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน กำหนดวัตถุประสงค์ของการเยี่ยมชั้นเรียน ตลอดจนได้แสดงความคิดเห็นและปรึกษาหารือในรายละเอียดต่าง ๆ

1.1 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเยี่ยมชั้นเรียนที่ดี มีดังนี้

1.1.1 ศึกษานิเทศก์ควรเข้าไปสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน ไม่ใช่ ไปจับผิด พึงให้ครูยอมรับว่าศึกษานิเทศก์มาเพื่อช่วยเหลือครู

1.1.2 ศึกษานิเทศก์ควรจะไปพร้อมกับครูผู้สอน หรือภายหลังเล็กน้อย ก่อนที่ครูจะเริ่มบทเรียนศึกษานิเทศก์ไม่ควรจะแอบเดินข่อง ๆ เข้าไปหลังชั้นเพื่อสังเกตการสอน ของครู

1.1.3 ศึกษานิเทศก์ควรเข้าไปนั่งอยู่ข้างหลังห้องเรียน ซึ่งสามารถมองเห็น ชั้นเรียนได้ทั่วถึง นั่งฟังอย่างเงียบ ๆ ด้วยท่าที่เต็มไปด้วยความสนใจยิ่งและดูจนจบชั่วโมง

1.1.4 ศึกษานิเทศก์ไม่ควรจะเข้าร่วมบทเรียนเป็นอันขาด นอกจากจะ ได้รับเชิญจากครูและนักเรียนให้เข้าร่วมด้วยเท่านั้น

1.1.5 ศึกษานิเทศก์ควรจะต้องมีบันทึกเกี่ยวกับการสอนของครู ซึ่งจะเป็น แนวทางให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูภายหลัง

1.1.6 ศึกษานิเทศก์ควรจะไปเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนมากกว่าหนึ่งครั้งในหนึ่งภาคเรียนเพื่อจะได้สังเกตดูความเจริญงอกงามของครูในด้านการสอน และดูผลงานการนิเทศของศึกษานิเทศก์เองต่อครูผู้สอน

หลังจากได้มีการเยี่ยมชั้นเรียนแล้ว ศึกษานิเทศก์ควรจะได้พบปะกับครูเป็นส่วนตัว เพื่อชี้แจงความคิดเห็นให้ครูฟัง เปิดโอกาสให้ครูชี้แจงเหตุผลในการกระทำของครู แล้วร่วมกันปรึกษาหารือความคิดที่คิดว่า ถูกต้องกว่า เหมาะสมกว่า การให้คำปรึกษาแนะนำชี้แจงนั้น ไม่ควรให้เนิ่นนานนัก ควรจะเป็นภายในวันเดียวกัน หรือถ้าเป็นไปได้ภายหลังจากที่ครูนั้นสอนเสร็จก็จะดียิ่งขึ้น เพราะทั้งสองฝ่ายผ่านเหตุการณ์นั้นมาใหม่ ๆ วิธีการที่ดี ศึกษานิเทศก์ไม่ควรพูดถึงเฉพาะข้อบกพร่องของครูแต่อย่างเดียว หากมีข้อใดควรชมก็หยิบยกขึ้นมาชม พร้อมทั้งให้กำลังใจที่จะทำเช่นนั้นอีกในการสอนครั้งต่อไป

ข้อควรระวังสำหรับศึกษานิเทศก์ในการไปเยี่ยมชั้นเรียนก็คือ อย่าไปเยี่ยมชั้นเรียนมากเกินไปจะทำให้ความสำคัญของการเยี่ยมชั้นเรียนลดน้อยลงไปและจะทำให้ครูเบื่อหน่ายผลที่สุดครูก็จะหลบหลีกแทนที่จะให้ความร่วมมือ

2. การพบปะเป็นรายบุคคลกับครู

การพบปะเป็นส่วนตัว เป็นข้อปฏิบัติที่กระทำมานานแล้วในโรงเรียนต่าง ๆ เมื่อศึกษานิเทศก์ได้ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนแล้ว พบปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครู การตรวจงาน วิธีการงาน การวางตัว และข้อขัดข้องในหน้าที่โดยทั่วไปของครู ศึกษานิเทศก์ควรได้พบปะกับครู พูดคุยเป็นกันเอง แนะนำช่วยเหลือปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น การพบปะพูดคุยนี้อาจจะก่อนหรือหลังการเยี่ยมชั้นเรียนก็ได้ วิธีการนิเทศแบบนี้จะช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูเป็นอย่างดี ร่วมปรึกษาหารือในปัญหาที่มีความสนใจร่วมกัน การนิเทศครูเป็นรายบุคคลนี้จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การยอมรับนับถือความคิดเห็นของครูการเป็นกันเองอย่างปราศจากพิธีรีตอง การเตรียมงานและงานแผนงานอย่างรอบคอบ การให้ครูได้มีโอกาสค้นคว้าและวิเคราะห์ปัญหาของคนเป็นต้น

2.1 วิธีการพบปะเป็นรายบุคคลเพื่อให้คำปรึกษาหารือ โดยทั่วไปใช้อยู่ 3 แบบ คือ

2.1.1 การให้คำปรึกษาทางตรง (Directive Counseling) เป็นวิธีที่ผู้นิเทศบอกวิธีแก้ปัญหาก็ให้ครูเป็นฝ่ายเชื่อ และถูกบังคับให้เชื่อ ลักษณะคู่สนทนาเป็นแบบผู้เชี่ยวชาญกับผู้ไม่รู้ ศึกษานิเทศก์เป็นผู้พิจารณาปัญหาเอง และสรุปหาวิธีแก้เอง และสั่งให้ครูใช้วิธีนั้น ๆ วิธีนี้จะสำเร็จแค่ไหนขึ้นอยู่กับครูว่าจะมีความตั้งใจที่จะทำตามเพียงใด

2.1.2 การให้คำปรึกษาทางอ้อม (Non-directive Counseling) เป็นการนิเทศที่ศึกษานิเทศก์จะต้องให้ความเห็นใจรับฟัง ให้ครูได้ระบายปัญหาโดยละเอียด จากการพบปะ

แบบนี้จะเป็นโอกาสให้ครูวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง และหาวิธีแก้ด้วยตนเอง ศักยภาพที่ชำนาญจะช่วยให้การสนทนาคำเนินไปเรื่อย ๆ โดยตนเองจะพยายามไม่เอาความคิดของตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง แต่จะพยายามให้กำลังใจและเสนอแนะช่วยสรุปและให้ความรู้ แล้วให้โอกาสครูตัดสินใจช่วยตนเอง

2.1.3 การปรึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม (Directive and Non-directive)

ครูบางคนมีบุคลิกภาพแตกต่างกันไป อาจต้องใช้ทั้งสองวิธีผสมกันในสถานการณ์อย่างนี้ ศักยภาพจะต้องรู้จักเลือกวิธีเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์นั้น ๆ ครูสมัยใหม่ที่มีการศึกษาสูง เมื่อพบกับผู้เฒ่าแต่ละฝ่ายต่างก็จะหวังในความรู้ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหา

3. การสาธิตการสอน

การสาธิตการสอน คือ การแสดงวิธีการเป็นตัวอย่างให้ดู ผู้แสดงอาจจะเป็นศึกษานิเทศก์เองหรือวิทยากรที่ได้รับเชิญ ผู้ชมการสาธิต คือ ครูซึ่งจัดได้เป็นกลุ่มโดยทางโรงเรียนเป็นผู้จัดไว้ หรือในการประชุมอื่น ๆ อาจนำวิธีการสาธิตไปใช้ได้ การสาธิตการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูได้เห็นตัวอย่างที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการสอนวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีและศรัทธาต่องานของศึกษานิเทศก์ด้วยการสาธิตการสอน ไม่จำเป็นว่าศึกษานิเทศก์จะต้องทำการสาธิตเอง อาจให้ครูหรือผู้อื่นที่เชี่ยวชาญทำการสาธิตแทนก็ได้ นอกจากนี้อาจใช้ภาพยนตร์ที่แสดงการสอนหรือการทดลองแทนก็ได้เช่นกัน

3.1 จุดประสงค์ในการสาธิตการสอน มีดังนี้

3.1.1 ส่งเสริมความเจริญงอกงามทางวิชาชีพแก่ครู การสาธิตการสอนควรส่งเสริมความต้องการและความกระตือรือร้นของครูต่อการใช้ความคิดที่เขามีไว้ในใจในระหว่างการสังเกตของเขา การสาธิตจะมีประโยชน์ต่อเมื่อสนองความต้องการ ก่อให้เกิดความมั่นใจในตัวครูและแก้ความต้องการของนักเรียนในการแก้ปัญหา การสาธิตการสอนเป็นการแสดงวิธีสอนใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน มันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกตและผู้สาธิต ทั้งก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีด้วย

3.1.2 ช่วยแก้ปัญหาคู เป็นการช่วยสาธิตให้ดู เพื่อช่วยเหลือครูเมื่อแก้ปัญหาเองไม่ได้ ศักยภาพจะช่วยสาธิตให้ดู การสาธิตจึงเป็นการเกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือครูนักเรียนในการแก้ปัญหา หากมีปัญหาเกิดขึ้นในช่วงการสาธิต ศักยภาพจะต้องเป็นฝ่ายช่วยเหลือครูจะจับตามดูผู้สาธิตการสอน แก้ไขปัญหาซึ่งครูสามารถนำมาใช้แก้ปัญหของตนเมื่อเกิดสถานการณ์ดังกล่าวขึ้นกับตนเอง

3.1.3 เป็นการผสมผสานทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการศึกษาเข้าด้วยกัน วิธีการผสมผสานทฤษฎีและแนวปฏิบัติเข้าด้วยกันได้อย่างดี ได้แก่ การสาธิตการสอน เป็นการแปลทฤษฎีออกมาเป็นแนวปฏิบัติโดยผ่านทางวิธีการสาธิตการสอน

3.1.4 ช่วยในการอบรมครู การสาธิตการสอนจะช่วยให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียนที่ทำการสาธิต ครูได้ศึกษาและเข้าใจในเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ อยู่เสมอ การสาธิตการสอนจะช่วยให้ครูสามารถเข้าใจถึงกระบวนการและการนำไปใช้กับสถานการณ์ของตนเองได้

3.2 หลักเกณฑ์ที่จะช่วยให้การสาธิตการสอนได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการนิเทศได้ควรมีลักษณะดังนี้

3.2.1 จะต้องวางแผนการสาธิตการสอนไว้เป็นอย่างดี ควรมีการวางแผนการสาธิตการสอนไว้เพื่อประโยชน์แก่กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง การสาธิตการสอนไม่ใช่เป็นการเปิดโอกาสให้เขาได้สังเกตการสอนเท่านั้นหากยังต้องสนองต่อความต้องการและปัญหาของเขาด้วย การสาธิตการสอนควรมีการเตรียมการสาธิตไว้ล่วงหน้า เวลาของการสาธิตก็ควรกำหนดไว้ล่วงหน้าด้วย

3.2.2 การสาธิตการสอนควรเป็นไปโดยธรรมชาติ ในระหว่างการสาธิตการสอนข้อเรียกร้องใด ๆ ของเด็กควรได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก การสาธิตการสอนจะได้ผลมากที่สุดเมื่อดำเนินการในห้องเรียนในระหว่างการสาธิต ไม่ควรมีการจัดนิทรรศการใด ๆ ในห้องเรียน การสอนควรเป็นการนัดกันมาก่อนระหว่างผู้สาธิตการสอนกับเด็กกลุ่มที่จะใช้สาธิตการสอน ครูประจำชั้นควรเตรียมเด็กไว้ล่วงหน้าเพื่อไม่ให้เกิดความประหลาดใจ

3.2.3 การสาธิตการสอนควรสัมพันธ์กับเทคนิคการนิเทศการศึกษาอื่น ๆ การสาธิตการสอนและการสังเกตการสอนเป็นของคู่กัน การสาธิตการสอนเป็นการสาธิตให้ผู้ที่จะไปสอนได้สังเกตดูเพื่อจะได้นำวิธีการไปสอนต่อ ควรจะใช้หลักการอื่น ๆ เข้าช่วยในการสาธิตการสอนด้วย

3.2.4 การสาธิตการสอนควรเน้นในรายละเอียดต่าง ๆ ในบทเรียน บทเรียนจะประสบผลสำเร็จหากได้มีการเตรียมเทคนิคเฉพาะสำหรับสาธิตการสอนบทเรียนนั้น ๆ ควรมีการอภิปรายกันหลังจากการสาธิตการสอนแล้ว

3.2.5 ควรคัดเลือกผู้สาธิตการสอนเป็นอย่างดี การเลือกผู้สาธิตการสอนที่ดีมีความจำเป็นพอ ๆ กับการเลือกสถานการณ์ที่เหมาะสมและการวางแผนที่ดี ครูที่จะสาธิตการสอนจะต้องมาด้วยความสมัครใจผู้สาธิตการสอนจะต้องมีคุณสมบัติที่ดีเยี่ยม มีประสบการณ์อย่างดี และมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จ ผู้สาธิตการสอนอาจวางแผนบทเรียนให้สนองต่อความต้องการของเด็กและผู้สังเกต

3.2.6 มีการประเมินผลการสาธิตการสอน ศึกษาเทคนิคที่จำเป็นต้องประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการสาธิตแล้วควรจัดการประชุมหลังจากการสาธิตการสอนแล้วในเวลาที่เหมาะสม อภิปรายและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสาธิตการสอน นอกจากนี้อาจจะตรวจสอบว่าการสาธิตการสอนได้ช่วยจูงใจผู้เรียนแค่ไหน ผู้สาธิตมีความมั่นใจต่อผลงานมากน้อยเพียงใด

4 การประชุมกลุ่ม

การประชุมกลุ่มเป็นการพบปะระหว่างศึกษานิเทศก์และครูซึ่งอาจจัดเป็นกลุ่มย่อย ๆ เช่น คณะกรรมการ กลุ่มศึกษา กลุ่มทำงาน กลุ่มสัมมนา หรืออาจจะจัดเป็นการประชุมใหญ่ ๆ เช่น การประชุมระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับจังหวัดหรือระดับเขต ระยะเวลาของการจัด อาจจัดเป็นเวลาสั้น ๆ หรืออาจจัดเป็นเวลานานก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการประชุม เป็นวิธีการที่ให้ผลในการปรับปรุงการเรียนการสอนอีกวิธีหนึ่ง

4.1 หลักสำคัญในการจัดประชุมมีดังนี้

- 4.1.1 การประชุมควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับในหมู่สมาชิก
- 4.1.2 ควรวางแผนการประชุมไว้อย่างคั้งในเรื่องเนื้อหาและวิธีการ
- 4.1.3 ควรสร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องคุณค่าของการประชุม
- 4.1.4 เรื่องที่ประชุมควรเป็นเรื่องจริงที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการทำงาน
- 4.1.5 ควรเลือกสรรวิทยากรที่ดี
- 4.1.6 ควรมีผู้นำที่ดีตลอดเวลา
- 4.1.7 ควรส่งโครงการประชุมให้ผู้เข้าประชุมทราบล่วงหน้า
- 4.1.8 ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมได้ร่วมมืออย่างกว้างขวาง
- 4.1.9 ควรได้มีการกำหนดและนำการอภิปรายที่ถูกทาง
- 4.1.10 ควรรับข้อมูลตอบสนองจากผู้เข้าร่วมประชุมตลอดเวลา
- 4.1.11 ไม่ควรใช้การประชุมกับงานประจำวัน
- 4.1.12 ควรจบลงด้วยการสรุป และแผนที่จะกระทำภายหน้า

4.2 ขั้นตอนของการจัดประชุม ควรมีดังนี้

- 4.2.1 เตรียมวาระการประชุม
- 4.2.2 แจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และมีเวลาเตรียมตัวให้พร้อม
- 4.2.3 เตรียมสถานที่
- 4.2.4 ผู้ที่จะเข้าประชุมต้องเข้าใจความมุ่งหมายอย่างชัดเจน
- 4.2.5 เลือกวิธีการประชุมให้เหมาะสม
- 4.2.6 ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการประชุม
- 4.2.7 มีการติดตามผลหลังการประชุม

อย่างไรก็ตาม ในการจัดประชุม ผู้บริหารหรือศึกษานิเทศก์ควรจะทราบว่าจะจัดให้มีการประชุมแบบใด เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับลักษณะของการประชุมนั้น ๆ การประชุมอาจแบ่งออกได้ดังนี้

1. การประชุมแบบการพูด (Speech) เป็นการพูดเรื่องที่เตรียมมาแล้วโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
2. แบบการพูดโดยมีการซักถาม (Speech Forum) เป็นการพูดที่เตรียมมาแล้ววงหน้า หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นด้วย
3. แบบการอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) ประกอบด้วยคณะผู้อภิปราย 4-8 คน ผู้อภิปรายพูดในหัวข้อเดียวกัน มีลักษณะเป็นกันเอง ผู้อภิปรายมีโอกาสดูถามปัญหากันและกันได้
4. การอภิปรายทั่วไป (Panel Forum) การอภิปรายเป็นคณะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังออกความคิดเห็นหรือซักถามได้
5. การอภิปรายแบบแถลงความเห็น (Symposium) หรือการแถลงความคิดเห็นต่อกัน โดยผู้มีความรู้ 2-5 คน มีประธานเป็นผู้นำ แถลงความเห็นในแง่ต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างความเห็น
6. การแถลงโดยการถาม (Symposium Forum) หลังจากแถลงความเห็นแล้ว เปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นซักปัญหาต่าง ๆ ได้
7. การอภิปรายแบบสนทนา (Colloquy) ดัดแปลงจากการอภิปรายแบบเป็นคณะ ประกอบด้วยตัวแทนจากผู้ฟังและวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากผู้ฟังเป็นผู้เสนอ วิทยากรเป็นผู้ตอบภายใต้การนำของผู้นำอภิปราย
8. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นการประชุมของบุคคลกลุ่มหนึ่ง (6-10 คน) เกี่ยวกับปัญหาที่คนทุกคนสนใจ โดยมีผู้นำที่สามารถทำการปรึกษาหารือร่วมกัน
9. การประชุมกลุ่ม (Conference) เป็นการประชุมของกลุ่มบุคคล ตั้งแต่ 2-50 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรเดียวกัน เพื่อศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา ร่วมกัน
10. การประชุมใหญ่ (Convention) คือการประชุมผู้แทนจากหน่วยย่อยของสมาคมใหญ่เพื่อปรึกษากองปัญหาสมาคมใหญ่
11. การประชุมคณะกรรมการ (Committee) การประชุมกลุ่มบุคคลที่เป็นกรรมการ เพื่อศึกษาปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ศึกษากันว่าในเรื่องที่จำเป็นสำหรับการแก้ปัญหาและทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่เป็นต้น
12. การสัมมนา (Seminar) เป็นการประชุมที่ใช้มากเฉพาะการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปแบบอภิปรายปรึกษาหารือหาข้อยุติในการปฏิบัติงานร่วมกัน
13. การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุมเพื่อแก้ปัญหา เป็นการเน้นเชิงปฏิบัติการของผู้ที่มีความสนใจหรือปัญหาเหมือนกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ กันคว้า อภิปราย

การประชุมตามรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าการประชุมเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความเข้าใจอันดีในการทำงานร่วมกัน แต่จะอย่างไรก็ตามการประชุมจะสำเร็จหรือไม่ย่อมมีปัจจัยหลายอย่าง เช่น มีประธานในการประชุมที่ดี สมาชิกมีความสนใจให้ความร่วมมือ เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

5 การฝึกอบรม

การฝึกอบรม หมายถึงการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ สมรรถภาพและทัศนคติอันเหมาะสมให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน ในหน้าที่รับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด การฝึกอบรมถือว่าเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ที่จะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และความชัดเจนของครู ในโอกาสที่เข้ามาทำงานใหม่ หรือขณะที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษานั้น ๆ การฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนและเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติให้ดียิ่งขึ้น การฝึกอบรมที่อยู่ในความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ก็คือ การอบรมครูประจำการ และการปฐมนิเทศครูใหม่ ส่วนการฝึกอบรมอย่างอื่นนั้น ก็อาจจะมีการฝึกอบรมตามคำขอหรือการฝึกอบรมตามคำเชิญเป็นครั้งคราว

5.1 ขั้นตอนในการฝึกอบรม แบ่งออกได้ดังนี้

5.1.1 ระยะเวลาเตรียมการฝึกอบรม จะต้องดำเนินการจัดวางโครงการเพื่อขออนุมัติให้มีการฝึกอบรมซึ่งในโครงการนั้นประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาการฝึก เรื่องที่จะทำการฝึก จัดหาสถานที่และอุปกรณ์การสอนให้ครบถ้วน จัดเชิญวิทยากร และจัดเตรียมงบประมาณที่จะใช้จ่ายในการฝึกอบรม

5.1.2 ระหว่างการดำเนินการฝึกอบรม จัดดำเนินการฝึกอบรมไปตามแผนที่วางไว้ ถ้าจะมีการยืดหยุ่นก็ไม่ควรให้เสียหลักการ พยายามรักษามรรยาทของการฝึกอบรมให้ราบรื่น และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมไม่มากไปหรือน้อยไป

5.1.3 หลังจากฝึกอบรม ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดการฝึกอบรมว่าบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด อาจใช้แบบสอบถามหรือสังเกตเข้าช่วย นอกจากนี้ควรติดตามดูว่า ได้นำหลักและวิธีการจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด

จะเห็นว่า การฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ มีทักษะและทัศนคติอันเหมาะสมในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติงานดีขึ้นความรู้เพิ่มขึ้น และเกิดความสมัครสมานสามัคคีมากขึ้นทั้งในหน่วยงานของตนและภายนอกหน่วยงานด้วย

6. การผลิตเอกสารทางวิชาการ

การผลิตเอกสารทางวิชาการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีเอกสารทางวิชาการมากขึ้น เพื่อเป็นคู่มือแก่ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทั้งยังเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการศึกษา และยังเป็น การประชาสัมพันธ์งานของหน่วยงานนิเทศก์อีกด้วย

6.1 ขั้นตอนในการผลิตเอกสารทางวิชาการ ควรมีขั้นตอนดังนี้

- 6.1.1 วางโครงการตลอดปีว่าจะผลิตเอกสารประเภทใดบ้าง โดยพิจารณาความจำเป็นตามลำดับก่อนหลัง
- 6.1.2 จัดแบ่งความรับผิดชอบในการผลิตตามลักษณะงาน
- 6.1.3 จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำ
- 6.1.4 ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และจากหน่วยราชการอื่นถ้ามีความจำเป็น
- 6.1.5 จัดสรรงบประมาณไว้ให้เพียงพอ
- 6.1.6 ชี้แจงเรื่องการใช้เอกสารดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ไว้ด้วย
- 6.1.7 รวบรวมเนื้อหา สาระ และข้อมูลต่าง ๆ ที่จะจัดทำตลอดจนหาเอกสารสำหรับใช้ประกอบและอ้างอิง
- 6.1.8 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเตรียมไว้
- 6.1.9 กำหนดระยะเวลาในการจัดทำ หรือออกเอกสารต่าง ๆ เหล่านั้น
- 6.2 เอกสารทางวิชาการที่ศึกษานิเทศก์ควรผลิต มีดังนี้
 - 6.2.1 เอกสารที่เป็นงานของแต่ละหมวดวิชา
 - 6.2.2 เอกสารที่เป็นคู่มือครู
 - 6.2.3 วารสารของศึกษานิเทศก์
 - 6.2.4 ผลการทดลองค้นคว้าและวิจัย
 - 6.2.5 รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
 - 6.2.6 รายงานผลงานดีเด่นที่เคยเผยแพร่
 - 6.2.7 การค้นคว้าทดลองและการวิจัยด้านวิชาการ

การค้นคว้าทดลองและการวิจัยด้านวิชาการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตลอดจนการแปลความหมาย สรุปผล และการทดลองเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาจะได้ นำผลของการกระทำเหล่านั้นไปแก้ไขปรับปรุงผลของการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.3 สิ่งที่ศึกษานิเทศก์ควรจะทำคือการค้นคว้าทดลองและทำการวิจัยมีดังต่อไปนี้

- 6.3.1 เรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชาที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่

6.3.2 เรื่องที่เกี่ยวกับการวัดผล วิธีการออกข้อสอบ ตลอดจนวิธีการในการวัดผลด้วย

6.3.3 เรื่องที่เกี่ยวกับการจัดระบบบริหารงานในหน่วยงานของศึกษานิเทศก์

6.3.4 เรื่องที่เกี่ยวกับโครงการนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษาแบบต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษาการ ไปเยี่ยมชมชั้นเรียน เป็นต้น

6.3.5 เรื่องที่เกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน ตลอดจนแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ กิจกรรมเสริมหลักสูตร

6.3.6 เรื่องอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายการนิเทศการศึกษา

สรุปได้ว่ากิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถดำเนินการได้อย่างหลากหลาย มีทั้งกิจกรรมในลักษณะของการประชุม อบรม สัมมนา การให้คำปรึกษา แนะนำ เยี่ยมนิเทศชั้นเรียน การสังเกตการณ์สอน การสาธิตการสอน รวมถึงการมอบหมายให้ไปศึกษาจากตำรา วิชาการต่างๆ โดยสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละบริบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ไฉน ยังสะอ้อ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน ได้ดำเนินงานนิเทศภายในทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือครู โดยตรงทำให้ครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอน การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการช่วยให้ทราบจุดเด่นและ จุดด้อยของผู้รับการนิเทศ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มช่วยให้เกิดความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำหน้าที่ การพัฒนาหลักสูตร ช่วยปรับกิจกรรมการเรียนตามความต้องการของผู้เรียน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนช่วยพัฒนาปรับปรุงการสอนของครู

ประสาร โรจนคุณธรรม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2540 พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมีการปฏิบัติ แต่ปัญหาที่พบคือข้อมูลไม่ครบถ้วน ด้านการวางแผนมีการจัดทำแผนแต่บุคลากรไม่มีทักษะในการจัดทำ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ มีการประชุมชี้แจงและอบรมเกี่ยวกับการสร้างและการจัดเก็บสื่อ ปัญหาที่พบคือการบันทึกสมุดนิเทศไม่ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ด้านการปฏิบัติ

การนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติตามแผนปัญหาที่พบคือผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับสภาพและข้อเสนอแนะที่ได้จากการนิเทศ ด้านการประเมินผลมีการปฏิบัติและนำเสนอต่อผู้บริหาร ปัญหาที่พบคือดำเนินการล่าช้าไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด

รุ่งนภา บุญกลาง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านบึง (สุประชาอุบลกลางนุสรณ์) สำนักงานประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและการดำเนินการพบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติแต่ไม่ครอบคลุมสภาพปัญหาเนื่องจากบุคลากร สื่อ และอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ควรแก้ปัญหาโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครอบคลุมทุกโครงสร้าง กระจายงานให้บุคลากรมีส่วนร่วม และควรดำเนินการขั้นนี้ตั้งแต่เริ่มปีการศึกษา ขั้นการวางแผน กรรมการจัดทำแผนและปฏิทินในการดำเนินงานที่ชัดเจน ปัญหาที่พบคือบุคลากรขาดความรู้ด้านการวางแผน ข้อมูลไม่ชัดเจน การประสานงานไม่รัดกุม ควรแก้ปัญหาโดยการส่งครูเข้ารับการอบรม แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยเน้นครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ปัญหาที่พบคือ การดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื่องจากขาดแคลนบุคลากร อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ควรแก้ไขโดยกำหนดภารกิจตามความสามารถแต่ละคน สร้างความเข้าใจร่วมกันและจัดสายนิเทศเป็นระดับชั้น ขั้นการประเมินและรายงานผล มีการประเมินและรายงานผล ปัญหาที่พบคือผู้นิเทศขาดทักษะในการประเมิน การวิเคราะห์และการรายงานผล ควรแก้ไขโดยการส่งบุคลากรไปอบรมเพิ่มเติม

อดุลย์ สุจริรัมย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแบ่งตามเพศมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นความคิดเห็นด้านแรงจูงใจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แบ่งตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านกระบวนการนิเทศและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ด้านนโยบายและการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างกันที่ระดับ 0.5 ส่วนความคิดเห็นต่อด้านบรรยากาศในการนิเทศและด้านแรงจูงใจไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จะตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศอย่างเป็นระบบมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า

ประคิษฐ์ ญาณเกษ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสมเด็จ

จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา มีการประชุม คณะครูเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน จัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จัดให้มีแผนการนิเทศภายในและได้ทำเพิ่มข้อมูลในลักษณะเป็นรูปเล่ม ปัญหาที่พบคือผู้นิเทศ ขาดความรู้ในสภาพปัจจุบันของโรงเรียนและการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการประชุมวางแผนแต่งตั้งกรรมการนิเทศ โดยมีหลักฐานอย่างชัดเจน ปัญหาที่พบคือโรงเรียน ขนาดเล็กขาดบุคลากรและปฏิบัติการนิเทศไม่ได้ตามที่กำหนดไว้ในปฏิทิน แนวทางในการแก้ปัญหาคือการจัดสรรคนอย่างไม่เป็นทางการตามความเหมาะสม ด้านการสร้างสื่อและ เครื่องมือนิเทศโรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ปัญหาที่พบคือบุคลากรขาดความรู้ ในการสร้างสื่อ การประเมินผลการสร้างสื่อและขาดงบประมาณแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ขอความร่วมมือชุมชนในการจัดหาสื่อและส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม

ยุทธนา คำกระ (2546 : 114) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในของโรงเรียน ประถมศึกษาเอกชนเขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการนิเทศภายใน ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในเรื่อง การประสานงานและอำนวยความสะดวก ในการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร แบบเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการสร้าง กิจกรรมเพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้น ด้านการวัดและการประเมินผลในเรื่องการสนับสนุนให้ ครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงเทคนิคการสอน ส่วนปัญหาที่พบคือ ไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับ หลักสูตร ไม่มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการแนะนำแหล่งวิชาการครูและการเก็บ บันทึกรผลการประเมินไม่เป็นระเบียบ

วิจิต ขุราณี (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานการนิเทศภายในของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้าน พบว่า ด้านการให้คำปรึกษา หรือ ด้านการประชุม ด้านการศึกษานอกสถานที่ ด้านการสนทนาทางวิชาการ ด้านการบริการ เอกสารทางวิชาการ ด้านการสังเกตการสอน ด้านการศึกษาจากเอกสารหรือตำรา มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านการสาธิตการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ มีการปฏิบัติมาก คือ กำหนดจุดมุ่งหมายของการประชุมแต่ละครั้งไว้อย่างชัดเจน เตรียมวาระ สำหรับการประชุมแต่ละครั้งและเปิด โอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหา การปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อ

การปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารมีมากกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศักดิ์ วงศ์กดา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหากระบวนการนิเทศภายในเพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สภาพกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ณรงค์ศักดิ์ ไชยชมภู (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติระดับมาก คือ ขั้นตอนการวางแผนและกำหนดทางเลือก มีการปฏิบัติระดับปานกลางคือ ขั้นตอน การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ขั้นตอนการประเมินผลและรายงาน และขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายใน เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่ากิจกรรมการนิเทศที่มีการปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมอื่นคือ การประชุมปรึกษาหารือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ปัญหาการนิเทศภายในที่สำคัญ คือ การกำหนดปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบและชัดเจน ครูผู้สอนกับผู้ดำเนินการนิเทศไม่ได้วางแผนการนิเทศร่วมกัน ขาดงบประมาณในการสร้างสื่อเครื่องมือการนิเทศภายใน ผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ไม่มีการรายงานผลการนิเทศให้ทราบอย่างชัดเจน สำหรับแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการอย่างเป็นระบบ ควรมีการวางแผนดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ควรสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ให้มีความทันสมัย เหมาะสมและเพียงพอ ควรมีการประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศก่อนเข้าทำการนิเทศและควรมีการประเมินผล รายงานผลการนิเทศให้ทราบอย่างทั่วถึงและชัดเจน

หาญ พิทักษ์สาลี (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมากมี 6 ด้าน คือ ด้านนโยบายและการติดตามส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้าน โครงการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านบรรยากาศในการนิเทศและด้านแรงจูงใจ ส่วนด้านรูปแบบการนิเทศ การมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการประเมินผลการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับปฏิบัติในระดับมากคือ ด้านประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ ด้านประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน และด้านประสิทธิภาพของผู้เรียน เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

นันทากร คัมภีร์พงศ์ และ สุวิยะ เจียมประชาชนรากร (2552 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครราชสีมาและเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษามี 1. ทักษะ การนิเทศในด้านการเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก 2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก 3. ทักษะด้านกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก 4. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก และ 5. ทักษะด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมากและผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้นิเทศที่มี ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งแตกต่างกันมีทักษะในการนิเทศ ภายในสถานศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยใช้ทักษะ ในการดำเนินงานอย่างหลากหลาย ทำให้ครูทราบจุดเด่นและจุดด้อยของตัวเอง ช่วยให้ครูได้ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้สอน สร้างประสบการณ์ทางวิชาการ ส่งเสริมการทำงานระบบกลุ่ม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ปัญหาที่พบส่วนมาก คือ บุคลากร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน อุปสรรคที่พบ คือ บุคลากร สื่อ อาคาร สถานที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดำเนินการบางกิจกรรมบางขั้นตอนไม่ครอบคลุมตามสภาพปัญหา ที่แท้จริง แนวทางแก้ไขหลักคือการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาในเรื่องนั้นๆ สำหรับ โรงเรียนเอกชนมีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบในทุกด้าน ทั้งด้าน การพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การวัดและประเมินผล โดยดำเนินการ อย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การสร้างสื่อและเครื่องมือ การปฏิบัติการณ์ภายใน และ การประเมินและรายงานผล ปัญหาที่พบ คือ ไม่มีการเก็บบันทึกผลการประเมิน และการรายงาน ผลการนิเทศ อย่างชัดเจน

งานวิจัยต่างประเทศ

ทิลahun (Tilahun. 1983 : 2168-A) ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย ใช้กลุ่มตัวอย่างครู คีษานีเทศก์และ นักวิชาการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มเห็นว่าการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะ ร่วมมือกันปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศในลักษณะใช้อำนาจ โดยกิจกรรมที่ใช้ ในการนิเทศภายในโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การอบรมแนะนำ การฝึกอบรม ปฏิบัติการ การสาธิตการสอนโดยคีษานีเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียน และการสังเกตการสอน

สโพน (Spohn : 1987 ; อ้างถึงใน จินดา กรองทอง : 2552, 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนดีขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาจะต้อง ปรับปรุงทักษะของครูในเรื่องสำคัญหลายๆเรื่อง เช่น การวางแผนการดูแลเด็ก การประเมินผล และการควบคุมพฤติกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละคน เพื่อจูงใจให้ผู้นิเทศ มองเห็นข้อบกพร่องในเรื่องที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมสิ่งต่างๆ จากการนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการ ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนทั้งภายในประเทศและในต่างประเทศ

แบนตัน (Banton. 1999 : 2294-A) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อ การปฏิบัติการณ์เทศแบบดั้งเดิมกับการปฏิบัติการณ์เทศตามทฤษฎีที่เรียนมาจากมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนชอบรูปแบบปฏิบัติการณ์เทศตามทฤษฎีที่เรียนจากมหาวิทยาลัยมากกว่า การนิเทศแบบดั้งเดิม ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาชอบการนิเทศมากกว่าครูผู้สอนในระดับอื่นๆ ฮอลสเตอร์ (Holster : 1999) ได้ศึกษาเกี่ยวกับครูที่ปฏิบัติงานซึ่งได้รับผลกระทบจาก การนิเทศ พบว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผู้ไปทำการนิเทศโดยเฉลี่ย 2.17 ครั้งต่อเดือน และ นิเทศโรงเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับสูง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการนิเทศในระดับ ต่ำ ผู้บริหารและครูควรให้ความสนใจต่อการนิเทศแบบเพื่อนร่วมงานและมีการประสานสัมพันธ์ที่ ดีกับเพื่อนร่วมงาน

โฮเวิร์ด และนิคโลส (Howard & Nicklaus. 2000) ได้ศึกษาเรื่องผลของการนิเทศแบบ มีส่วนร่วม โดยเพื่อนนิเทศเพื่อน และโดยอาจารย์ใหญ่ ซึ่งชี้ให้เห็นความไว้วางใจพันธกิจ ความต้องการและประสิทธิภาพงานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงผลของการนิเทศแบบร่วมมือ ซึ่งผลกระทบ ต่อตัวแปร 5 ด้าน คือ พันธกิจในการสอน พันธกิจของโรงเรียน ความไว้วางใจในการบริหาร ความไว้วางใจในตัวผู้สอน(ครู) และความต้องการแบบร่วมมือ การหาค่าความแปรปรวน ขึ้นอยู่ กับความแปรปรวนของ 2 อย่างคือ การนิเทศโดยเพื่อนครูและอาจารย์ใหญ่ ผลการทดลองพบว่า

การนิเทศโดยเพื่อนครูมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติขึ้นบวกด้านการนิเทศแบบร่วมมือและพันธกิจ (ข้อตกลง) ในการสอน ส่วนด้านพันธกิจของโรงเรียน ความไว้วางใจในการบริหารและ ความคาดหวัง มีผลในด้านลบ ในทางตรงกันข้าม ผลของการทดลองโดยอาจารย์ใหญ่มีระดับ นัยสำคัญทางสถิติเป็นบวกทุกด้าน แม้ว่าการทดลองจะไม่มีหลักฐานว่าการนิเทศแบบร่วมมือ นั้น ส่งผลกระทบต่อ การเรียนของผู้เรียน โดยตรง แต่ยังคงมีผลดีต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศ แบบร่วมมือในด้านบทบาทของข้อตกลงของครู ความร่วมมือ ประสิทธิภาพ และความไว้วางใจ

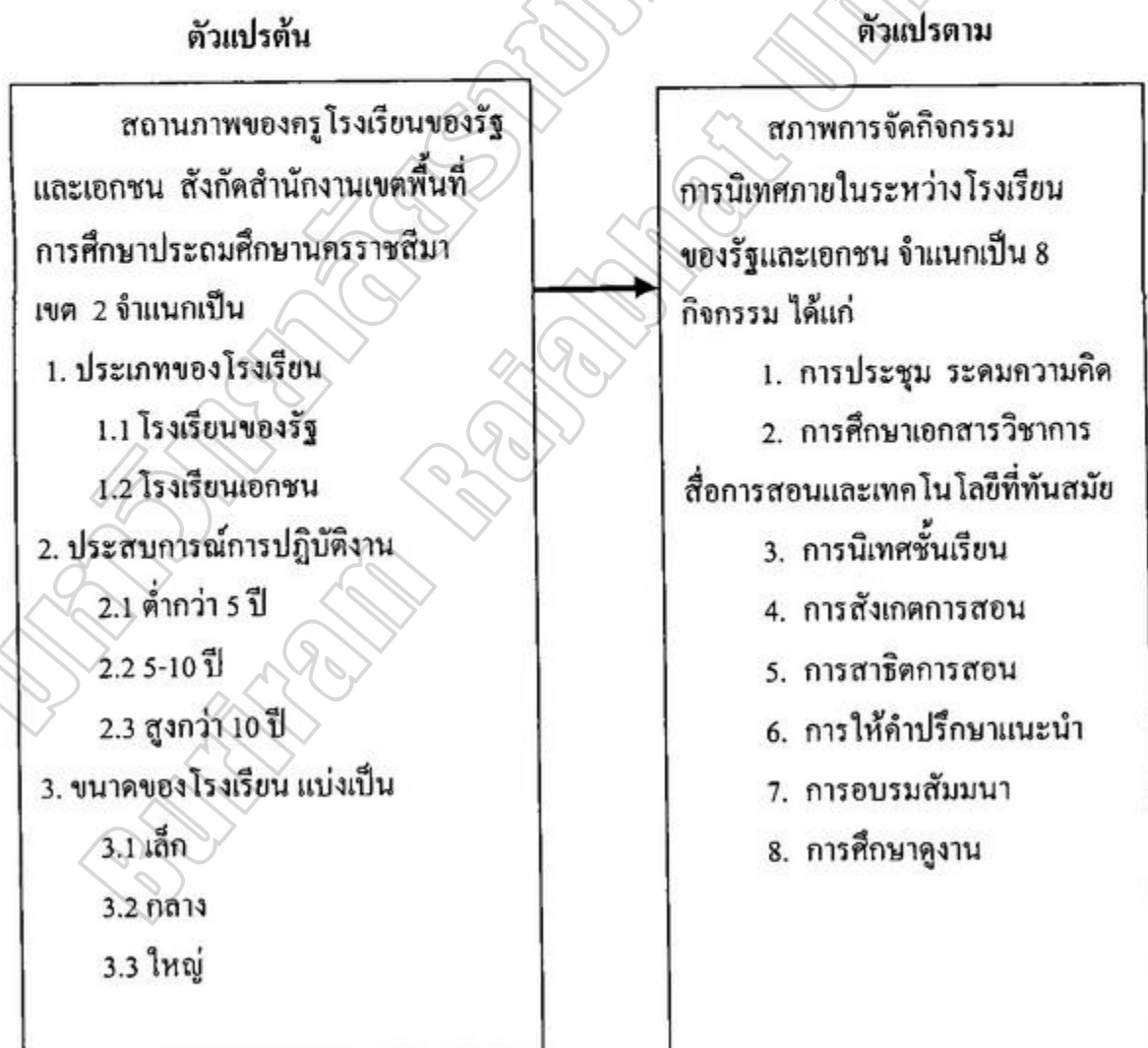
มัวร์ (Moore, 2000 : 6150-A) ได้ศึกษาความคิดของผู้บริหารสำนักกลาง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสำนักกลางรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เชื่อว่าจะช่วย ทำให้ครูใหญ่มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่า การประเมิน เป็นเครื่องมือสำคัญที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับการประเมินผล นอกจากนี้ ผู้บริหารและผู้นิเทศโรงเรียน ได้มีการทบทวนเครื่องมือการประเมินผลในช่วงที่มีการประชุมกลางปีและปลายปีการศึกษา

เจนทรี (Gentry : 2002) ได้ทำการศึกษากรณี : การเผชิญปัญหาการนิเทศการสอน ของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติ ในเรื่องคำนิยามของคำว่า การนิเทศการสอน กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน บรรยากาศ ที่ช่วยส่งเสริมงานด้านการนิเทศการสอน วิธีการที่ใช้ในการนิเทศ และโครงสร้างของโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ใหญ่ยังไม่สามารถให้ความหมายของคำว่า การนิเทศ ได้อย่างชัดเจน แต่จะให้คำนิยามว่าการนิเทศเป็นการประเมินเสียมากกว่า ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริม งานด้านการนิเทศคือ การให้ความไว้วางใจและลักษณะของการบริหารงาน และยังพบข้อมูล เพิ่มเติมว่า เนื่องจากสภาพของการบริหารงานในโรงเรียนที่มีการแบ่งงานออกเป็นส่วนๆ ทำให้ อาจารย์ใหญ่ตกอยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก ไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงานและ ขาดความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติการบางอย่าง อุปสรรคอื่นนอกเหนือจากนี้คือ ความซ้ำซ้อน ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้อาจารย์ใหญ่ไม่สามารถแสดงบทบาทของการเป็นผู้นิเทศ การสอน ในโรงเรียนได้อย่างชัดเจน

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ใน ทุกระดับของการจัดการศึกษา โดยการนิเทศแบบร่วมมือ หรือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยยึดหลัก ความไว้วางใจเป็นหลัก จะให้ผลที่ดีกว่าการนิเทศโดยผู้บริหาร เพราะปัญหาที่พบคือ ผู้บริหาร ยังคงมองการนิเทศว่าเป็นการประเมินผล และยังไม่สามารถลำดับความสำคัญก่อนหลังของ กิจกรรมการนิเทศ รวมถึงการขาดความชำนาญในบางเรื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษากรณีศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543:15-51) ซึ่งได้กล่าวถึงกิจกรรม การนิเทศภายในไว้ 11 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ การระดมความคิด การศึกษา เอกสารทางวิชาการ การสนทนาทางวิชาการ การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน การศึกษาคูงาน การสังเกต การสอน การให้คำปรึกษาหารือ การอบรม การสัมมนา และการสาธิตการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึง ประมวลความรู้และรวบรวมข้อที่มีความคล้ายกัน เข้าด้วยกัน จนได้กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนทั้ง 8 กิจกรรม กลายเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มีขั้นตอนการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 187 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของรัฐ 177 โรงเรียน โรงเรียนของเอกชน 10 โรงเรียน จำแนกเป็นครูในโรงเรียนของรัฐ จำนวน 1,677 คน และ ครูในโรงเรียนของเอกชนจำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,948 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. 2553 : ไม่มีเลขหน้า)

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger. 1966 : 105 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 150) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนของรัฐ 44 โรงเรียน โรงเรียนของเอกชนใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมด 10 โรงเรียน รวมทั้งหมด 54 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นครูในโรงเรียนของรัฐจำนวน 167 คน และครูในโรงเรียนของเอกชนจำนวน 68 คน รวมทั้งสิ้น 235 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นและการสุ่มอย่างง่าย

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามอำเภอและขนาดของสถานศึกษา

โรงเรียน แยกตามอำเภอ	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
จักราช	15	25	5	45	3	6	2	11
เฉลิมพระเกียรติ	10	8	2	20	2	2	1	5
โชคชัย	18	14	7	39	5	3	2	10
หนองบุญมาก	12	6	10	28	3	2	2	7
ห้วยแถลง	20	22	3	45	5	5	1	11
รวม	75	75	27	177	18	18	8	44

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามอำเภอและขนาดของ
สถานศึกษา

โรงเรียน แยกตามอำเภอ	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
จักราช	-	1	-	1	-	1	-	1
เฉลิมพระเกียรติ	-	-	-	-	-	-	-	-
โชคชัย	1	1	2	4	1	1	2	4
หนองบุญมาก	1	2	-	3	1	2	-	3
ห้วยแถลง	-	-	2	2	-	-	2	2
รวม	2	4	4	10	2	4	4	10

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามอำเภอและขนาดของสถานศึกษา

โรงเรียน แยกตามอำเภอ	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
จักราช	61	225	98	384	6	22	10	38
เฉลิมพระเกียรติ	56	85	32	173	6	8	3	17
โชคชัย	101	156	160	417	10	16	16	42
หนองบุญมาก	47	48	203	298	5	5	20	30
ห้วยแถลง	94	252	59	405	9	25	6	40
รวม	359	766	552	1,677	36	76	55	167

ตาราง 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนของเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำแนกตามอำเภอและขนาดของ
สถานศึกษา

โรงเรียน แยกตามอำเภอ	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
จักราช	-	15	-	15	-	4	-	4
เฉลิมพระเกียรติ	-	-	-	-	-	-	-	-
โชคชัย	6	-	93	99	1	-	23	24
หนองบุญมาก	3	17	14	34	1	4	4	9
ห้วยแถลง	-	-	123	123	-	-	31	31
รวม	9	32	230	271	2	8	58	68

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสร้างเครื่องมือโดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ขึ้นมาเองเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน สำหรับครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นผู้ตอบ ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน แบ่งเป็น 8 กิจกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย กำหนดค่าตำแหน่งของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมาก
- 3 หมายถึง มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
- 2 หมายถึง มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนน้อย
- 1 หมายถึง มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน 8 กิจกรรม เป็นแบบปลายเปิด (Open Form)

1.2 แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน

โรงเรียน 8 กิจกรรม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

2.1 แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน

2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตาม ความมุ่งหมายของการวิจัย

2.1.3 นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ รวบรวมคำถามให้ครอบคลุมกับประเด็นต่างๆ ตามกรอบความคิดโดยสร้างแบบสอบถามแบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

2.1.4 นำแบบสอบถามเสนอต่อประธาน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงตาม สภาพที่ศึกษา เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแบบเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบได้แก่

2.1.4.1 นายสง่า จันทน์วิเศษ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2.1.4.2 นายวีรพัฒน์ อติโรจน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2.1.4.3 นายชำนาญ นาคศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกพระ

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมา ปรับปรุง แก้ไข และเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง ปรับแก้ตาม คำแนะนำก่อนนำไปหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม

2.2 แบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนทั้ง 8 กิจกรรม มีขั้นตอน การสร้างเครื่องมือดังนี้

2.2.1 กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ระบุรายการข้อมูลที่ต้องการของแต่ละประเด็น

2.2.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ และรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อประธาน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงตาม สภาพที่ศึกษา และนำมาแก้ไข

3. ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

3.1 การหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม

3.1.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 30 คน เป็นครูโรงเรียนของรัฐ 20 คน และครูโรงเรียนของเอกชน 10 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.752 – 11.006

3.1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .977

3.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 การหาประสิทธิภาพของแบบสัมภาษณ์

3.2.1 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกัน เพื่อหาความสอดคล้อง ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.99 สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ได้

3.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งเพื่อแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 10 คน เป็นครูโรงเรียนของรัฐจำนวน 5 คน ครูโรงเรียนของเอกชนจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความครอบคลุมของคำถามในแบบสัมภาษณ์โดยพิจารณาความเข้าใจต่อข้อคำถามว่าเข้าใจตรงกันหรือไม่ และได้คำตอบที่ต้องการหรือไม่

3.2.4 แก้ไขและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนของรัฐ 10 คน และโรงเรียนของเอกชน 10 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ทำวิจัยประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ส่งถึงผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามตามกำหนดจะต้องติดตามเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

3. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้น และบันทึกเสียงสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนมา

1.2 คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบครู โรงเรียนของรัฐและเอกชน

1.3 กรอกรหัสแบบสอบถาม

1.4 กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามความคิดเห็นแต่ละข้อ ทุกฉบับประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการดังนี้

1.4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

1.4.2 การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

1.4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test กำหนด ค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ข้อเสนอแนะปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็น ตารางประกอบคำอธิบาย

1.4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 322)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00	หมายถึง	มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50	หมายถึง	มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50	หมายถึง	มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50	หมายถึง	มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50	หมายถึง	มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนของรัฐและเอกชน มาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหากค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาอัตราส่วนวิกฤต ตามวิธีการของ t-test โดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 104)

$$t = \frac{\bar{x}_h - \bar{x}_l}{\sqrt{\frac{S_h^2}{N_h} + \frac{S_l^2}{N_l}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที
\bar{x}_h	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
\bar{x}_l	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_h	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_l	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
N	แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน ความเชื่อมั่น
k	แทน จำนวนข้อ
s_i^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
s^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

1.3 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence :IOC) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 64 – 65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับนิยามศัพท์
$\sum R$	แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2 ค่าสถิติพื้นฐาน

ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104,106) ดังนี้

2.1 ค่าร้อยละ ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples)

ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Sample t-test ใช้สูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 80)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติใน t-distribution
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ใน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู โรงเรียนรัฐและเอกชนเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ใช้สูตรดังนี้ (สุวรัชย์ ศิริโกทาภิรมย์. 2546 : 209)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}, \quad df_1 = k - 1, \quad df_2 = N - k$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ทดสอบ
	MS_B	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม
	df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
	N	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยใจครั้งนี้ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นรายชื่อ รายด้านและโดยภาพรวม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยแยกเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่า

t-test Independent

ตอนที่ 4 ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม การนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

ตอนที่ 5 ประมวลผลการสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำร้อยละ นำเสนอเป็น ตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามของครู โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกเป็นครูในโรงเรียนของรัฐจำนวน 167 คน และ ครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 68 คน รวมทั้งหมด 235 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสถานภาพผู้ตอบ แบบสอบถามในตอนที่ 1 มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ได้ผลดังแสดงใน ตาราง 5

ตาราง 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน (n = 235)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	100	42.60
หญิง	135	51.40
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	39	16.60
5-10 ปี	53	22.50
สูงกว่า 10 ปี	143	60.90
3. ประเภทของโรงเรียน		
โรงเรียนเอกชน	68	28.90
โรงเรียนของรัฐบาล	167	71.10

ตาราง 5 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 235)	ร้อยละ
4. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน	39	16.60
ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-130 คน	84	35.70
ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป	112	47.70

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 235 คน เป็นเพศชายจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 เพศหญิงจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 เมื่อพิจารณาแยกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานสูงกว่า 10 ปี จำนวน 143 คนคิดเป็นร้อยละ 60.90 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 เมื่อพิจารณาดตามประเภทของโรงเรียนพบว่า เป็นครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 ครูในโรงเรียนของรัฐจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 71.10 เมื่อพิจารณาดตามขนาดของโรงเรียนพบว่า เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 เป็นครูในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 และเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70

ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แยกเป็นรายชื่อ รายด้านและโดยรวม

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 6 – 14

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
โดยรวม

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การประชุมระดมความคิด	4.06	0.62	มาก
2. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและ เทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.97	0.60	มาก
3. การนิเทศในชั้นเรียน	3.93	0.58	มาก
4. การสังเกตการสอน	3.94	0.58	มาก
5. การสาธิตการสอน	3.59	0.94	มาก
6. การให้คำปรึกษาแนะนำ	4.09	0.66	มาก
7. การอบรมสัมมนา	4.06	0.59	มาก
8. การศึกษาดูงาน	4.09	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	3.97	0.55	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D.=
0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 6 การให้คำปรึกษาแนะนำ
($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.66) และข้อ 8 การศึกษาดูงาน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.70) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุดคือ ข้อ 5 การสาธิตการสอน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.94)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการประชุมระดมความคิด

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประชุมระดมความคิด	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การประชุมและระดมความคิดของบุคลากรภายใน โรงเรียน	4.29	0.72	มาก
2. การกำหนดแผนการและจุดมุ่งหมายของการประชุม แต่ละครั้งอย่างชัดเจน	4.16	0.75	มาก
3. การใช้วิธีการประชุมแบบต่างๆเพื่อพัฒนางานได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือ การประชุมระดมสมอง และการประชุมปฏิบัติการ	4.17	0.75	มาก
4. การเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ตามความเหมาะสม	3.57	1.11	มาก
5. การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดง ความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง	4.31	0.69	มาก
6. การติดตามการนำผลการประชุมไปใช้	3.93	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	4.07	0.62	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการประชุม ระดมความคิด โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ
ข้อ 5 การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.69$)
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 4 การเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตาม
ความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.57, S.D. = 1.11$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการศึกษาด้านเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาด้านเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การรวบรวมเอกสารทางวิชาการ อย่างเป็นระบบ และสะดวกต่อการค้นคว้า	3.95	0.79	มาก
2. การช่วยเหลือครูให้ทราบถึงแหล่งสื่อการสอนต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงจัดบริการ ด้านวัสดุทัศนูปกรณ์และคู่มือการใช้ให้แก่ครู	4.00	0.77	มาก
3. การแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารตำรา หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.75	มาก
4. การมอบหมายงานให้ครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม นำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาด้านเอกสารที่ได้รับ มอบหมาย	3.97	0.77	มาก
5. การส่งเสริมให้มีการผลิตเอกสารหรือตำรา ทางวิชาการในโรงเรียน	3.80	0.76	มาก
6. การติดตามการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.89	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	3.97	0.60	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาด้านเอกสารทางวิชาการ
สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.60$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 3 การแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้
ครูได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัด
การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.75$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5 การส่งเสริมให้มี
การผลิตเอกสารหรือตำราทางวิชาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.80, S.D. = 0.76$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการนิเทศชั้นเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศชั้นเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การวางแผนการนิเทศชั้นเรียนอย่างชัดเจนและ ดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	3.77	0.74	มาก
2. การส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อ ต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.06	0.69	มาก
3. การกำหนดให้มีเอกสารประจำชั้นเรียน เช่น ข้อมูล พื้นฐานนักเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆของนักเรียน	4.20	0.67	มาก
4. การประเมินผลการนิเทศชั้นเรียนทั้งสามด้าน (ประเมินตนเอง, เพื่อนประเมิน, ผู้บริหารประเมิน)	3.83	0.70	มาก
5. การแจ้งผลการประเมินชั้นเรียนให้ครูทราบ และให้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์	3.85	0.74	มาก
6. การติดตามการนำผลการนิเทศชั้นเรียนไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.87	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม	3.93	0.58	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 3
การกำหนดให้มีเอกสารประจำชั้นเรียน เช่น ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติ
กิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.67) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1
การวางแผนการนิเทศชั้นเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.77$,
S.D. = 0.74)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
ด้านการสังเกตการสอน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสังเกตการสอน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การวางแผนการสังเกตการสอนไว้อย่างชัดเจนและ ดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	3.84	0.71	มาก
2. การสังเกตการสอนของครูตามประเด็นที่กำหนดไว้ บันทึกผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ และวิเคราะห์ การสอนร่วมกัน	3.77	0.80	มาก
3. การกำหนดให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาวิธี สอนใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	4.00	0.76	มาก
4. การกำหนดให้มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าโดย กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับ หลักสูตร	4.04	0.68	มาก
5. การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายและเหมาะสม	4.10	0.60	มาก
6. การติดตามการนำผลการสังเกตการสอนไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.93	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม	3.94	0.58	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ
ข้อ 5 การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสม
($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.60) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 2 การสังเกตการสอนของครูตามประเด็น
ที่กำหนดไว้ บันทึกผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ และวิเคราะห์การสอนร่วมกัน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.80)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการสาธิตการสอน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสาธิตการสอน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการของครูก่อนการดำเนินกิจกรรม สาธิตการสอน	3.66	0.94	มาก
2. การกำหนดวัตถุประสงค์และข้อตกลงร่วมกันใน การสาธิตการสอน	3.53	1.11	มาก
3. การเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาสาธิต การสอน	3.36	1.31	ปานกลาง
4. การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนต่างๆที่ได้รับไป ใช้ในการพัฒนาการจัดเรียนการสอน	3.96	0.81	มาก
5. การประเมินผลการสาธิตการสอนเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู	3.54	1.12	มาก
6. การติดตามการนำผลจากการสาธิตการสอนไปใช้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนของของครู	3.54	1.12	มาก
เฉลี่ยรวม	3.59	0.94	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ
ข้อ 4 การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาการจัดเรียนการสอน
($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.81$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3 การเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและ
ภายนอกมาสาธิตการสอน ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 1.31$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอน	4.13	0.73	มาก
2. การสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน กับผู้เข้ารับคำปรึกษา	4.31	0.74	มาก
3. การให้คำแนะนำและช่วยวางแผนแก้ปัญหาใน การจัดการเรียนการสอนของครู	4.14	0.74	มาก
4.การจัดให้มีป้ายนิเทศเป็นแหล่งเผยแพร่และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างครู	4.00	0.79	มาก
5. การปฐมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอน	3.98	1.03	มาก
6. การติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำอย่าง เหมาะสม	3.97	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	0.66	มาก

จากตาราง 12 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
มากที่สุดคือ ข้อ 2 การสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับผู้เข้ารับคำปรึกษา
($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.74) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 6 การติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำ
อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.72)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการอบรม สัมมนา

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการอบรม สัมมนา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การสำรวจความต้องการของครูก่อนจะดำเนินการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้วยวิธีการที่ เหมาะสม	4.00	0.76	มาก
2. การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ครูทราบถึงกิจกรรม การจัดอบรมสัมมนาของหน่วยงานภายนอกที่เป็น ประโยชน์ และอยู่ในความสนใจของคณะครู	4.17	0.64	มาก
3. การจัดอบรม สัมมนาให้คณะครูและบุคลากรภายใน โรงเรียนตามความสนใจหรือนโยบายโรงเรียน โดย เชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาให้ความรู้	3.94	0.92	มาก
4. การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา หรือเข้า รับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อแสวงหาความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ๆ กับหน่วยงานภายนอก	4.32	0.66	มาก
5. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ารับ การอบรม และสัมมนาของครู	3.89	0.96	มาก
6. การติดตามผลการฝึกอบรม สัมมนาโดยเปิดโอกาส ให้ครูได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการไปอบรมให้ บุคคลอื่นทราบ	4.05	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม	4.06	0.59	มาก

จากตาราง 13 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรม สัมมนา โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ
ข้อ 4 การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา หรือเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อแสวงหา
ความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ กับหน่วยงานภายนอก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.66) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุด คือ ข้อ 5 การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ารับการอบรม และสัมมนาของครู ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.96$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาดูงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การวางแผนการพาครูไปศึกษานอกสถานที่ใน รูปแบบระยะสั้นหรือระยะยาวไว้อย่างชัดเจน	4.20	0.75	มาก
2. การศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะครูภายในโรงเรียน และไปศึกษาดูงานร่วมกับหน่วยงานอื่น	4.02	0.87	มาก
3. การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและแหล่งเรียนรู้จาก ความต้องการของครู	4.02	0.77	มาก
4. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานของครู และบุคลากร	4.11	1.01	มาก
5. การจัดให้ครูรายงานผลการศึกษาดูงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนหรือที่ประชุม	4.14	0.76	มาก
6. การติดตามการนำผลจากการศึกษาดูงานไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	0.70	มาก

จากตาราง 14 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 การวางแผนพาครูไปศึกษานอกสถานที่ในรูปแบบระยะสั้นหรือระยะยาวไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.75$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 การศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะครูภายในโรงเรียน และไปศึกษาดูงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.87$) และ ข้อ 3 การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและแหล่งเรียนรู้จากความต้องการของครู ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.77$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตาราง 15 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	โรงเรียนของรัฐ		โรงเรียนเอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
1. การประชุมระดมความคิด	4.01	0.59	4.22	0.66	2.311	0.023*
2. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.89	0.59	4.17	0.58	3.362	0.001**
3. การนิเทศในชั้นเรียน	3.95	0.57	3.88	0.61	-0.902	0.368
4. การสังเกตการสอน	3.87	0.54	4.13	0.65	3.046	0.003**
5. การสาธิตการสอน	3.45	0.94	3.94	0.87	3.700	0.001**
6. การให้คำปรึกษาแนะนำ	4.04	0.67	4.20	0.62	1.655	0.099
7. การอบรมสัมมนา	3.99	0.58	4.23	0.58	2.902	0.004**
8. การศึกษาดูงาน	4.01	0.72	4.27	0.64	2.642	0.009**
เฉลี่ยรวม	3.90	0.53	4.13	0.57	2.935	0.004**

จกตาราง 15 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 การประชุมระดมความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 2 การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ข้อ 4 การสังเกตการสอน ข้อ 5 การสาธิตการสอน ข้อ 7 การอบรมสัมมนา และ ข้อ 8 การศึกษาดูงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 3 การนิเทศในชั้นเรียน และข้อ 6 การให้คำปรึกษาแนะนำ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการประชุมระดมความคิด จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประชุมระดมความคิด	โรงเรียนของรัฐ		โรงเรียนเอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
1. การประชุมและระดมความคิดของบุคลากรภายในโรงเรียน	4.24	0.73	4.41	0.67	1.676	0.095
2. การกำหนดแผนการและจุดมุ่งหมายของการประชุมแต่ละครั้งอย่างชัดเจน	4.07	0.73	4.37	0.79	2.665	0.009**
3. การใช้วิธีการประชุมแบบต่างๆเพื่อพัฒนางานได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือ การประชุมระดมสมอง และการประชุมปฏิบัติการ	4.10	0.71	4.32	0.82	1.956	0.530
4. การเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความเหมาะสม	3.40	1.08	3.97	1.11	3.650	0.001**
5. การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง	4.35	0.70	4.22	0.67	-1.273	0.124
6. การติดตามการนำผลการประชุมไปใช้	3.89	0.74	4.04	0.76	1.471	0.143
เฉลี่ยรวม	4.01	0.59	4.22	0.66	2.311	0.023*

จากตาราง 16 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการประชุมระดมความคิด จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 การกำหนดแผนการและจุดมุ่งหมายของการประชุมแต่ละครั้งอย่างชัดเจน ข้อ 4 การเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความเหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ข้อ 1 การประชุมและระดมความคิดของบุคลากรภายในโรงเรียน ข้อ 3 การใช้วิธีการประชุมแบบต่างๆ เพื่อพัฒนางานได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือ การประชุมระดมสมอง และการประชุมปฏิบัติการ ข้อ 5 การเปิดโอกาส

ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง และ ข้อ 6 การติดตามการนำผลการประชุมไปใช้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	โรงเรียนของรัฐ		โรงเรียนเอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
1. การรวบรวมเอกสารทางวิชาการ อย่างเป็นระบบและสะดวกต่อการค้นคว้า	3.77	0.71	4.38	0.81	5.417	0.001**
2. การช่วยเหลือครูให้ทราบถึงแหล่งสื่อการสอนต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงจัดบริการด้าน โสตทัศนูปกรณ์และคู่มือการใช้ให้แก่ครู	3.92	0.76	4.19	0.76	2.461	0.015*
3. การแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.74	4.47	0.72	3.162	0.002**
4. การมอบหมายงานให้ครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่ได้รับมอบหมาย	3.89	0.79	4.16	0.68	2.459	0.015*
5. การส่งเสริมให้มีการผลิตเอกสารหรือตำราทางวิชาการในโรงเรียน	3.79	0.82	3.82	0.60	0.344	0.731
6. การติดตามการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.83	0.76	4.01	0.70	1.705	0.080
เฉลี่ยรวม	3.89	0.58	4.17	0.58	3.362	0.001**

จากตาราง 17 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ด้านการศึกษา เอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 การช่วยเหลือครูให้ทราบถึงแหล่งสื่อการสอนต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงจัดบริการ ด้านโสตทัศนูปกรณ์และคู่มือการใช้ให้แก่ครู และ ข้อ 4 การมอบหมายงานให้ครูเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่ได้รับมอบหมาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ 1 การรวบรวมเอกสารทางวิชาการ อย่างเป็นระบบและสะดวกต่อการค้นคว้า และ ข้อ 3 การแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ข้อ 5 การส่งเสริมให้มีการผลิตเอกสารหรือตำราทางวิชาการ ในโรงเรียน และ ข้อ 6 การติดตามการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศชั้นเรียน	โรงเรียนของรัฐ		โรงเรียนเอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
1. การวางแผนการนิเทศชั้นเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	3.83	0.80	3.65	0.57	-1.939	0.054
2. การส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน	4.10	0.66	3.96	0.74	-1.475	0.141
3. การกำหนดให้มีเอกสารประจำชั้นเรียน เช่น ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน	4.19	0.70	4.22	0.57	0.302	0.763

ตาราง 18 (ต่อ)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศชั้นเรียน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
4. การประเมินผลการนิเทศชั้นเรียนทั้งสาม ด้าน (ประเมินตนเอง, เพื่อนประเมิน, ผู้บริหารประเมิน)	3.85	0.68	3.78	0.75	-0.702	0.484
5. การแจ้งผลการประเมินชั้นเรียนให้ครู ทราบ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์	3.86	0.76	3.84	0.73	-0.168	0.867
6. การติดตามการนำผลการนิเทศชั้นเรียน ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.89	0.70	3.82	0.75	-0.665	0.506
เฉลี่ยรวม	3.95	0.57	3.88	0.61	-0.902	0.368

จากตาราง 18 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศ ชั้นเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสังเกตการสอน	โรงเรียนของรัฐ		โรงเรียนเอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
1. การวางแผนการสังเกตการสอนไว้อย่างชัดเจนและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	3.78	0.72	3.97	0.67	1.892	0.061
2. การสังเกตการสอนของครูตามประเด็นที่กำหนดไว้ บันทึกผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ วิเคราะห์การสอนร่วมกัน	3.65	0.76	4.06	0.81	3.697	0.001**
3. การกำหนดให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาวิธีสอนใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.89	0.71	4.28	0.81	3.506	0.001**
4. การกำหนดให้มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าโดยกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.98	0.67	4.18	0.69	1.996	0.047*
5. การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผล การจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสม	4.04	0.60	4.24	0.60	2.253	0.025*
6. การติดตามการนำผลการสังเกตการสอนไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.89	0.71	4.01	0.76	1.138	0.258
เฉลี่ยรวม	3.87	0.54	4.12	0.65	2.817	0.006**

จากตาราง 19 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการสังเกต การสอนจำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 4 การกำหนดให้มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าโดยกำหนด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร และ ข้อ 5 การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ 2 การสังเกตการสอนของครูตามประเด็นที่กำหนดไว้ บันทึกผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ วิเคราะห์การสอนร่วมกัน และ ข้อ 3 การกำหนดให้ครู ทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาวิธีสอนใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ข้อ 1 การวางแผนการสังเกตการสอนไว้อย่าง ชัดเจนและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และ ข้อ 6 การติดตามการนำผลการสังเกต การสอนไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสังเกตการสอน	โรงเรียนของรัฐ		โรงเรียนเอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
1. การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการของครูก่อนการดำเนินกิจกรรมสังเกตการสอน	3.54	0.97	3.96	0.78	3.396	0.001**
2. การกำหนดวัตถุประสงค์และข้อตกลงร่วมกันในการสังเกตการสอน	3.41	1.13	3.81	1.04	2.496	0.013*
3. การเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาสังเกตการสอน	3.10	1.28	3.99	1.15	4.926	0.001**
4. การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.86	0.85	4.21	0.64	3.053	0.003**

ตาราง 20 (ต่อ)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน ด้านการสาธิตการสอน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	X.D.		
5. การประเมินผลการสาธิตการสอนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู	3.39	1.16	3.93	0.90	3.793	0.001**
6. การติดตามการนำผลจากการสาธิตการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของของครู	3.40	1.16	3.90	0.91	3.409	0.001**
เฉลี่ยรวม	3.45	0.94	3.94	0.87	3.700	0.001**

จากตาราง 20 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอนจำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์และข้อตกลงร่วมกันในการสาธิตการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ 1 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการของครูก่อนการดำเนินกิจกรรมสาธิตการสอน ข้อ 3 การเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาสาธิตการสอน ข้อ 4 การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ข้อ 5 การประเมินผลการสาธิตการสอนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู และ ข้อ 6 การติดตามการนำผลจากการสาธิตการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 21 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.11	0.75	4.18	0.67	0.655	0.513
2. การสร้างความเป็นกันเองระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้เข้ารับคำปรึกษา	4.25	0.75	4.46	0.68	2.00	0.046*
3. การให้คำแนะนำและช่วยวางแผน แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ของครู	4.11	0.78	4.21	0.61	0.923	0.357
4. การจัดให้มีปัยนิเทศเป็นแหล่งเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างครู	3.96	0.85	4.10	0.60	1.277	0.203
5. การปฐมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3.90	1.04	4.18	1.01	1.841	0.067
6. การติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำ อย่างเหมาะสม	3.92	0.72	4.09	0.73	1.665	0.097
เฉลี่ยรวม	4.04	0.67	4.20	0.62	1.655	0.099

จากตาราง 21 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 การสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้เข้ารับคำปรึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ 1 การเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ข้อ 3 การให้คำแนะนำและช่วยวางแผนแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู ข้อ 4 การจัดให้มีปัยนิเทศเป็นแหล่งเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างครู ข้อ 5 การปฐมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน และ ข้อ 6 การติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเหมาะสมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ
และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการอบรม สัมมนา จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน ด้านการอบรม สัมมนา	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การสำรวจความต้องการของครูก่อนจะ ดำเนินการเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม	3.93	0.81	4.18	0.57	2.302	0.022*
2. การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ครูทราบ ถึงกิจกรรมการจัดอบรมสัมมนาของ หน่วยงานภายนอกที่เป็นประโยชน์ และอยู่ในความสนใจของคณะครู	4.10	0.65	4.35	0.59	2.766	0.006**
3. การจัดอบรม สัมมนาให้คณะครูและ บุคลากรภายในโรงเรียนตามความสนใจ หรือนโยบายโรงเรียน โดยเชิญบุคลากร ทั้งจากภายในและภายนอกมาให้ความรู้	3.88	0.91	4.09	0.94	1.572	0.117
4. การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา หรือเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ กับหน่วยงานภายนอก	4.22	0.65	4.57	0.61	3.823	0.001**
5. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดิน ทางเข้ารับการอบรมและสัมมนาของครู	3.79	0.96	4.12	0.91	2.403	0.017*
6. การติดตามผลการฝึกอบรม สัมมนาโดย เปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอความรู้ที่ได้ จากการไปอบรมให้บุคคลอื่นทราบ	4.02	0.78	4.10	0.63	0.740	0.460
เฉลี่ยรวม	3.99	0.58	4.23	0.58	2.902	0.004**

จากตาราง 22 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรม สัมมนา จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 การสำรวจความต้องการของครูก่อนจะดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และ ข้อ 5 การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ารับการอบรม และสัมมนาของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ 2 การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ครูทราบถึงกิจกรรมการจัดอบรมสัมมนาของหน่วยงานภายนอกที่เป็นประโยชน์ และอยู่ในความสนใจของคณะครู และ ข้อ 4 การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครู ได้ศึกษา หรือเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ กับหน่วยงานภายนอก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ข้อ 3 การจัดอบรม สัมมนาให้คณะครูและบุคลากรภายในโรงเรียนตามความสนใจหรือนโยบายโรงเรียน โดยเชิญ บุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาให้ความรู้ และ ข้อ 6 การติดตามผลการฝึกอบรม สัมมนา โดยเปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการไปอบรมให้บุคคลอื่นทราบ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาดูงาน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การวางแผนการพาครูไปศึกษานอก สถานที่ในรูปแบบระยะสั้นหรือระยะ ยาวไว้อย่างชัดเจน	4.10	0.78	4.44	0.61	3.275	0.001**
2. การศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะครูภายใน โรงเรียน และไปศึกษาดูงานร่วมกับ หน่วยงานอื่น	3.95	0.88	4.21	0.80	2.104	0.036*
3. การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและ แหล่งเรียนรู้จากความต้องการของครู	3.93	0.79	4.22	0.69	2.607	0.010**
4. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาดู งานของครูและบุคลากร	4.01	1.02	4.38	0.95	2.616	0.009**

ตาราง 23 (ต่อ)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาดูงาน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
5. การจัดให้ครูรายงานผลการศึกษาดูงาน ต่อผู้บริหารโรงเรียนหรือที่ประชุม	4.10	0.79	4.25	0.68	1.418	0.158
6. การติดตามการนำผลจากการศึกษาดูงาน ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.98	0.77	4.19	0.72	1.921	0.056
เฉลี่ยรวม	4.01	0.72	4.27	0.64	2.642	0.009**

จากตาราง 23 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษา ดูงาน จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 การศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะครูภายในโรงเรียน และไปศึกษาดูงานร่วมกับหน่วยงานอื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ 1 การวางแผนการพาครูไปศึกษานอกสถานที่ในรูปแบบระยะสั้นหรือระยะยาวไว้อย่างชัดเจน ข้อ 3 การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและแหล่งเรียนรู้จากความต้องการของครู และ ข้อ 4 การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและ แหล่งเรียนรู้จากความต้องการของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ข้อ 5 การจัดให้ครูรายงานผลการศึกษาดูงานต่อผู้บริหารโรงเรียนหรือที่ประชุม และ ข้อ 6 การติดตามการนำผลจากการศึกษาดูงานไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตาราง 24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อดี/จุดเด่นของกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อดี/จุดเด่น กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	จำนวน (N=87)	ร้อยละ
1. สร้างความตระหนัก และกระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัวและ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลต่อการ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	22	25.29
2. เกิดความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการแก้ปัญหาและพัฒนา งานอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกคน	21	24.14
3. ดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ หลากหลาย ชัดเจนและต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด	19	21.84
4. ดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายใน โดยยึดหลักกัลยาณมิตร ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร เป็นขวัญและ กำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน	13	14.94
5. ทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครู นำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหที่ตรง ประเด็น	12	13.79
6. มีเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการ ค้นหาและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก	7	8.05

จากตาราง 24 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อดี/จุดเด่นของกิจกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ 1. สร้างความตระหนัก และกระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัวและพัฒนา
ตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เกิดความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการแก้ปัญหาและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ โดยเน้น

การมีส่วนร่วมของทุกคน 3. ดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ หลากหลาย
ชัดเจนและต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตาราง 25 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสีย/จุดด้อยของกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อเสีย/จุดด้อย กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
1. ขาดการกำกับติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง รวมถึงไม่นำผล ที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์	10	28.57
2. เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครู	6	17.14
3. บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนในด้านเครื่องมือและ งบประมาณ ทำให้บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้	6	17.14
4. ขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	6	17.14
5. บุคลากรขาดความเชื่อมั่นในกันและกัน ขาดความสามัคคีใน หมู่คณะ ส่งผลให้การนิเทศไม่บรรลุผล	4	11.43
6. ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร กลุ่มสาระ และ หน่วยงานอื่น	2	5.71

จากตาราง 25 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสีย/จุดด้อยของกิจกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้ดังนี้ 1. ขาดการกำกับติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
รวมถึงไม่นำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์ 2. เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครู
3. บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนในด้านเครื่องมือและงบประมาณ ทำให้บางกิจกรรม
ไม่สามารถดำเนินการได้

ตาราง 26 ข้อเสนอแนะอื่นๆ และกิจกรรมที่ต้องการให้เพิ่ม หรือเน้น ในกิจกรรมการนิเทศ
ภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อเสนอแนะอื่นๆ และกิจกรรมที่ต้องการให้เพิ่ม หรือเน้น ในกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	จำนวน (N=59)	ร้อยละ
1. การนิเทศภายในโรงเรียน ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและจริงจัง	9	15.25
2. ให้การสนับสนุนด้านบุคลากร และงบประมาณใน การดำเนินการต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การจัดหาและผลิตสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน	8	13.56
3. ให้การสนับสนุนด้านสื่อ ICT ในการจัดการเรียนการสอนและ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ของครู	8	13.56
4. ให้การสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล รวมถึงด้านอื่นๆ	8	13.56
5. ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม	8	13.56
6. เน้นกิจกรรมการศึกษาดูงาน ทั้งแบบเฉพาะภายใน และร่วมกับ หน่วยงานภายนอก	7	11.86
7. ควรหาวิธีที่ช่วยลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของ ครู เพื่อให้ครูใช้เวลากับการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่	7	11.86
8. การนิเทศการศึกษาควรให้ข้อมูลย้อนกลับ นำผลไปใช้อย่าง จริงจังและมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	2	3.39
9. ควรเพิ่มกิจกรรมการสาธิตการสอน	2	3.39
10. ควรเน้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	2	3.39
11. ส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร กลุ่มสาระ และหน่วยงานอื่น	2	3.39

จากตาราง 26 พบว่า ข้อเสนอแนะอื่นๆ และกิจกรรมที่ต้องการให้เพิ่ม หรือเน้น ในกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ 1. การนิเทศภายในโรงเรียน ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและจริงจัง 2. ให้การสนับสนุนด้านบุคลากร และงบประมาณในการดำเนินการต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การจัดหาและผลิตสื่อ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน 3. ให้การสนับสนุนด้านสื่อ ICT ในการจัดการเรียน การสอนและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ของครู

ตอนที่ 5 ประมวลผลการสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบ ความเรียง และผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตาราง 27 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
1. เพศ	.	
ชาย	4	20
หญิง	16	80
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	10	50
5-10 ปี	4	20
สูงกว่า 10 ปี	6	30
3. ประเภทของโรงเรียน		
โรงเรียนเอกชน	10	50
โรงเรียนของรัฐบาล	10	50
4. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน	4	20
ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-130 คน	14	70
ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป	2	10

จากตาราง 27 พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 20 คน เป็นเพศชายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เพศหญิงจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เมื่อพิจารณาแยกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือมีประสบการณ์การปฏิบัติงานสูงกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียนพบว่า เป็นครูในโรงเรียนของรัฐจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เป็นครูในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวม

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวม	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคยได้รับการอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศภายในโรงเรียน	2	20	3	30
2. ด้านการประชุม ระดมความคิด โรงเรียนมีแผนงาน หรือกำหนดการที่ชัดเจน ครูทุกคนมีโอกาสใน การแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	10	100	10	100
3. ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และ เทคโนโลยีที่ทันสมัย โรงเรียนมอบหมายงานให้ครูไป ศึกษาตามความเกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ และ รายงานผล	10	100	10	100
4. ด้านการนิเทศชั้นเรียน โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการ เข้านิเทศ ชั้นเรียน สรุปผล และติดตามการนำผลไปใช้	6	60	10	100

ตาราง 28 (ต่อ)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวม	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ด้านการสังเกตการสอน โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการเข้าสังเกตการสอนสรุปผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ และติดตามการนำผลไปใช้	2	20	6	60
6. ด้านการสาธิตการสอน โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการสาธิตการสอน และติดตามการนำผลไปใช้	-	-	2	20
7. ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และติดตามผลตามความเหมาะสม	10	100	10	100
8. ด้านการศึกษาดูงาน โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจน ผ่านการระดมความคิดของครู และใช้วิธีการที่หลากหลาย	10	100	10	100

จากตาราง 28 พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวม โรงเรียนของรัฐมีผู้เคยเข้าร่วมการอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน น้อยกว่าโรงเรียนเอกชน ข้อ 2 ด้านการประชุม ระดมความคิด โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจน ครูทุกคนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ข้อ 3 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โรงเรียนมอบหมายงานให้ครูไปศึกษาตามความเกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับผิดชอบ และรายงานผล ข้อ 7 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และติดตามผลตามความเหมาะสม ข้อ 8 ด้านการอบรมสัมมนา โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และข้อ 9 ด้านการศึกษาดูงาน โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจน ผ่านการระดมความคิดของครู และใช้วิธีการที่หลากหลาย โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการปฏิบัติเท่ากันคือ ร้อยละ 100 ข้อ 4 ด้านการนิเทศชั้นเรียน โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการ

เข้านิเทศชั้นเรียน สรุปผล และติดตามการนำผลไปใช้ และ ข้อ 5 ด้านการสังเกตการสอน โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการ เข้าสังเกตการสอน สรุปผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ และติดตามการนำผลไปใช้ โรงเรียนของรัฐมีการปฏิบัติน้อยกว่า โรงเรียนเอกชน ข้อ 6 ด้านการสาธิตการสอน โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนด วัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการสาธิตการสอน และติดตามการนำผลไปใช้ โรงเรียนของรัฐไม่มีการปฏิบัติ

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการประชุมระดมความคิด

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประชุม ระดมความคิด	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจนในการจัด ประชุม ระดมความคิด	10	100	10	100
1.1 จัดประชุมเดือนละ 1 ครั้ง และเพิ่มเติมตามวาระ สำคัญ หรือมีเรื่องเร่งด่วน	10	100	6	60
1.2 จัดประชุมเดือนละ 2 ครั้ง และเพิ่มเติมตามวาระ สำคัญ หรือมีเรื่องเร่งด่วน	-	-	4	40
2. โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการประชุม ระดม ความคิด				
2.1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรึกษาหารือ และระดม ความคิด	10	100	10	100
2.2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร และโรงเรียน	10	100	10	100
2.3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งข่าวสาร และมอบหมายงาน ให้แก่บุคลากร	10	100	10	100
3. โรงเรียนเปิด โอกาสให้ครูทุกคนมีสิทธิในการนำเสนอ ความคิดเห็น	10	100	10	100
3.1 เสนอในที่ประชุม	10	100	10	100
3.2 เสนอต่อหัวหน้าฝ่าย หรือหัวหน้ากลุ่มสาระ	-	-	5	50

จากตาราง 29 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการประชุม ระดมความคิด ข้อ 1 โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจนในการจัดประชุม ระดมความคิด ข้อ 2 โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการประชุม ระดมความคิด ได้แก่ ข้อ 2.1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรึกษาหารือ และระดมความคิด ข้อ 2.2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร และโรงเรียน ข้อ 2.3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งข่าวสาร และมอบหมายงานให้แก่บุคลากร ข้อ 3 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีสิทธิในการนำเสนอความคิด ตามข้อ 3.1 เสนอในที่ประชุม โรงเรียนของรัฐและเอกชน มีการปฏิบัติเท่ากันคือ ร้อยละ 100 ด้านที่แตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1.2 กำหนดการในการจัดการประชุม ระดมความคิด ข้อ 1.1 เดือนละ 1 ครั้ง และเพิ่มเติมตามวาระสำคัญ หรือมีเรื่องเร่งด่วน โรงเรียนของรัฐปฏิบัติ ร้อยละ 100 โรงเรียนเอกชนปฏิบัติ ร้อยละ 60 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 40 มีกำหนดการประชุม ระดมความคิดตามข้อ 1.2 เดือนละ 2 ครั้ง และเพิ่มเติมตามวาระสำคัญ หรือมีเรื่องเร่งด่วน และโรงเรียนเอกชนสามารถเสนอความคิดเห็นตามข้อ 3.2 เสนอต่อหัวหน้าฝ่าย หรือหัวหน้ากลุ่มสาระ ร้อยละ 50

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการประชุม ระดมความคิด พบว่า การประชุม ระดมความคิดของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง เนื่องจากมีบุคลากรจำนวนน้อย ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ บุคลากรทุกคนจะเข้าร่วมประชุมในการประชุมประจำเดือน แต่การประชุมในวาระสำคัญ หรือมีเรื่องเร่งด่วน ผู้เข้าร่วมประชุมคือ หัวหน้าฝ่ายต่างๆ หัวหน้ากลุ่มสาระ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนั้น

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาเอกสาร
ทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนมอบหมายงานให้ครูไปศึกษาเอกสารทาง วิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยพิจารณาตามภาระงานที่รับผิดชอบ	10	100	10	100
2. กำหนดให้มีการนำเสนอสิ่งที่ได้รับจากการศึกษา เอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ ทันสมัย ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้				
2.1 สรุปผลและรายงานผู้บริหาร	6	60	5	50
2.2 นำเสนอและอภิปรายผลในที่ประชุม	10	100	10	100

จากตาราง 30 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ
สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ข้อ 1 โรงเรียนมอบหมายงานให้ครูไปศึกษาเอกสาร
ทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยพิจารณาตามภาระงานที่รับผิดชอบ ข้อ 2
กำหนดให้มีการนำเสนอสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยี
ที่ทันสมัย ด้วยวิธีการในข้อ 2.2 นำเสนอและอภิปรายผลในที่ประชุม โรงเรียนของรัฐและเอกชน
มีการปฏิบัติเท่ากัน ร้อยละ 100 ข้อ 2 กำหนดให้มีการนำเสนอสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาเอกสาร
ทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้วยวิธีการในข้อ 2.1 โรงเรียนของรัฐมี
การปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนเอกชน

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรม
การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย พบว่า การสรุปและ
รายงานผลการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ถูกกำหนดให้มีใน
ทุกๆ โรงเรียน แต่ไม่ได้รับความสำคัญมากนัก เนื่องจากโรงเรียนของรัฐนั้นบุคลากรไม่เพียงพอ
และมีภาระงานมาก ในด้านโรงเรียนเอกชนหากผู้บริหารไม่เข้มงวดหรือทวงถามถึงรายงาน

และสรุปผลก็จะไม่มีการรายงาน เมื่อไม่มีการรายงานผลเกิดขึ้นหลายครั้งจึงทำให้เกิดความเคยชิน และไม่มีการรายงานผลอีกต่อไปในหลายๆ โรงเรียน

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศชั้นเรียน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนมีการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ ในการนิเทศชั้นเรียน	6	60	4	40
2. ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน กำหนด วัตถุประสงค์ในการนิเทศชั้นเรียน ได้แก่				
2.1 ผู้บริหาร โรงเรียน	6	60	4	40
2.2 ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ	6	60	4	40
2.3 ครูทุกคน	4	40	2	20
3. การนิเทศชั้นเรียนเป็นไปเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข การจัดบรรยากาศ และการดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอนของครู	10	100	10	100
4. ผู้มีส่วนร่วมในการเข้านิเทศชั้นเรียน ประกอบด้วย				
4.1 ผู้บริหาร โรงเรียน	10	100	10	100
4.2 ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ	10	100	10	100
4.3 คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย	10	100	10	100
5. ดำเนินการประเมินผล และแจ้งแก่ผู้รับการนิเทศ	4	40	10	100
6. การติดตามผลการนิเทศชั้นเรียน และรายงานผล	4	40	10	100

จากตาราง 31 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียน ข้อ 3 การนิเทศชั้นเรียนเป็นไปเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข การจัดบรรยากาศ และการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ข้อ 4 ผู้มีส่วนร่วมในการเข้านิเทศชั้นเรียน ประกอบด้วย ข้อ 4.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ข้อ 4.2 ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ ข้อ 4.3 คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการปฏิบัติเท่ากันคือ ร้อยละ 100 ข้อ 1 โรงเรียนมี

การประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศชั้นเรียน ข้อ 2 ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศชั้นเรียน ได้แก่ 2.1 ผู้บริหารโรงเรียน 2.2 ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระ 2.3 ครูทุกคน โรงเรียนของรัฐมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนเอกชน ข้อ 5 ดำเนินการประเมินผล และแจ้งแก่ผู้รับการนิเทศ และ ข้อ 6 การติดตามผลการนิเทศชั้นเรียน และรายงานผล โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนของรัฐ

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการนิเทศชั้นเรียน พบว่า โรงเรียนของรัฐทุกโรงเรียนมีการกำหนดให้ภายในห้องเรียนมีสมุดนิเทศไว้ให้ ผู้เข้านิเทศลงชื่อและเขียนคำแนะนำ เพื่อเป็นหลักฐานเมื่อมีการนิเทศจากหน่วยงานภายนอก แต่มีเพียงบางโรงเรียนที่ประชุมวางแผน และดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นทางการ ในขณะที่โรงเรียนเอกชนมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนทุกโรงเรียนที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ตาราง 32 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสังเกตการสอน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนจัดกิจกรรมการสังเกตการสอน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการ เสนอแนะ ให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	2	20	6	60
2. ผู้มีส่วนร่วมในการเข้าสังเกตการสอนประกอบด้วย				
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน	2	20	-	-
2.2 ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระต่างๆ	2	20	6	60
2.3 คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง	2	20	6	60
3. การสังเกตการสอนใช้วิธีการที่หลากหลายดังนี้				
3.1 การสังเกต	2	20	6	60
3.2 การสอบถาม/สัมภาษณ์	2	20	6	60
3.3 การประเมินผล	2	20	6	60

ตาราง 32 (ต่อ)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสังเกตการสอน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. โรงเรียนให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ครูนำผลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมการสอนของตนเอง	2	20	6	60
5. ผู้รับผิดชอบรายงานการดำเนินงาน การประเมินและติดตามผล	2	20	6	60

จากตาราง 32 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน ข้อ 1 โรงเรียนจัดกิจกรรมการสังเกตการสอน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการ เสนอแนะ ให้เกิดการ พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ข้อ 2 ผู้มีส่วนร่วมในการเข้าสังเกตการสอน ประกอบด้วย ข้อ 2.2 ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระต่างๆ ข้อ 2.3 คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ข้อ 3 การสังเกตการสอนใช้วิธีการที่หลากหลายดังนี้ ข้อ 3.1 การสังเกต ข้อ 3.2 การสอบถาม/สัมภาษณ์ ข้อ 3.3 การประเมินผล ข้อ 4 โรงเรียนให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ครูนำผลที่ได้ไป พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมการสอนของตนเอง ข้อ 5 ผู้รับผิดชอบรายงานการดำเนินงาน การประเมินและติดตามผล โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนของรัฐ ข้อ 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมสังเกตการณ์สอน โรงเรียนของรัฐมีการปฏิบัติ ร้อยละ 20 โรงเรียนเอกชนไม่มีการปฏิบัติ

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสังเกตการสอน พบว่า การสังเกตการสอนในโรงเรียนของรัฐนั้น จะปฏิบัติเมื่อมีการประเมินครูผู้ช่วยเพื่อให้ผ่านการพัฒนาอย่างเข้ม โดย 2 โรงเรียนของรัฐที่ตอบแบบสัมภาษณ์ว่ามีการปฏิบัตินั้นจะปฏิบัติพร้อมกันกับการนิเทศชั้นเรียน พร้อมทั้งมีการประเมินผลควบคู่ไปด้วย บางโรงเรียนใช้การประเมินครูผู้ช่วยด้วยวิธีอื่นโดยไม่ถือกวีธีการสังเกตการสอน โรงเรียนเอกชน การสังเกตการสอนจะรวมอยู่กับการประเมินครูผู้สอนเมื่อครบสัญญาจ้างในแต่ละครั้ง โดยผลที่ได้จะใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำสัญญาจ้างต่อในครั้งถัดไป การสังเกตการสอนมีอยู่ใน

โรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียน บางโรงเรียนไม่มีการประชุมและดำเนินการอย่างเป็นทางการ แต่เป็นการดำเนินการของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการสาธิตการสอน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนดำเนินกิจกรรมการสาธิตการสอนในประเด็น ต่างๆ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประชุม วางแผน และกำหนดวัตถุประสงค์ ตามกระบวนการ อย่างเป็นขั้นตอน	-	-	2	20
2. ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการสาธิตการสอน				
2.1 ผู้บริหาร โรงเรียน	-	-	2	20
2.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้ากลุ่มสาระต่างๆ	-	-	2	20
2.3 ครูแกนนำ / ครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้ง	-	-	2	20
3. ผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สาธิตการสอน ได้แก่				
3.1 หัวหน้าวิชาการ/ครูฝ่ายวิชาการ	-	-	2	20
3.2 ครูแกนนำ / ครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้ง	-	-	2	20
4. เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนทุกคนเข้าร่วมชมการสาธิต การสอน	-	-	2	20

จากตาราง 33 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน ทุกข้อ โรงเรียนของรัฐไม่มีการปฏิบัติ โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติ ร้อยละ 20

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการสาธิตการสอน พบว่าครูโรงเรียนของรัฐทุกคนที่ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลเช่นเดียวกันในการไม่ปฏิบัติกิจกรรมการสังเกตการสอนว่าไม่มีเวลา บุคลากรไม่เพียงพอ โรงเรียนเอกชนที่มีการจัดกิจกรรมการสาธิตการสอนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยกิจกรรมจะถูกจัดขึ้นร่วมกันกับ

การอบรมสัมมนาภายในโรงเรียนเรียนในหัวข้อเทคนิคการสอน หรือหัวข้ออื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการเรียนการสอน

ตาราง 34 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	10	100	10	100
2. ผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่				
2.1 ผู้บริหาร	10	100	10	100
2.2 ฝ่ายวิชาการ	10	100	10	100
2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระ	6	60	10	100
3. บรรยากาศในการให้คำปรึกษา แนะนำเป็น ไปอย่าง กัลยาณมิตร	10	100	10	100

จากตาราง 34 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อ 1
โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อ 2
ผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ ข้อ 2.1 ผู้บริหาร ข้อ 2.2 ฝ่ายวิชาการ ข้อ 3 บรรยากาศในการให้
คำปรึกษา แนะนำเป็นไปอย่างกัลยาณมิตร โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการปฏิบัติเช่นเดียวกันคือ
ร้อยละ 100 ข้อ 2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระเป็นผู้ให้คำปรึกษา โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่า
โรงเรียนของรัฐ

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรม
การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ พบว่า โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการปฏิบัติคล้ายกัน โรงเรียนที่มี
ขนาดเล็กและขนาดกลาง จำนวนบุคลากรไม่มาก ทำให้มีความสนิทสนมกันในทุกคณะ

มีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการบ่อยครั้ง โรงเรียนของรัฐบาลบุคลากรมีความใกล้ชิด และมีการปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการมากกว่าโรงเรียนเอกชน

ตาราง 35 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรมสัมมนา

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการอบรมสัมมนา	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ด้วยวิธีการต่างๆที่หลากหลาย ดังนี้	10	100	10	100
1.1 จัดขึ้นเอง	-	-	5	50
1.2 เข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น	10	100	10	100
1.3 สนับสนุนงบประมาณ	6	60	10	100
2. สิ่งที่โรงเรียนคำนึงถึงในการมอบหมายผู้ที่จะเข้าร่วม การอบรม สัมมนา แต่ละครั้ง ได้แก่				
2.1 ตามภาระงานที่รับผิดชอบ	10	100	10	100
2.2 ตามความสนใจ	10	100	10	100
3. โรงเรียนกำหนดให้สรุป และรายงานผลจากการเข้า รับการอบรมสัมมนาด้วยวิธีการ ดังนี้				
3.1 สรุปและรายงานผลต่อผู้บริหารโรงเรียน	6	60	8	80
3.2 นำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม	10	100	10	100

จากตาราง 35 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรมสัมมนา ข้อ 1 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนา ด้วยวิธีการต่างๆที่หลากหลาย ดังนี้ ข้อ 1.2 เข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ข้อ 2 สิ่งที่โรงเรียนคำนึงถึงในการมอบหมายผู้ที่จะเข้าร่วมการอบรมสัมมนา แต่ละครั้ง ได้แก่ ข้อ 2.1 ตามภาระงานที่รับผิดชอบ ข้อ 2.2 ตามความสนใจ ข้อ 3 โรงเรียนกำหนดให้สรุป และรายงานผลจากการเข้ารับการอบรมสัมมนาด้วยวิธีการ ดังนี้ข้อ 3.2 นำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม โรงเรียนของรัฐและเอกชน มีการปฏิบัติเท่ากันคือ ร้อยละ 100

ข้อ 1.2 การสนับสนุนงบประมาณในการเข้ารับการอบรม สัมมนา และข้อ 3.1 การสรุปและรายงานผลการอบรมสัมมนาต่อผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนของรัฐ ข้อ 1.1 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนา ด้วยการจัดขึ้นเอง โรงเรียนของรัฐไม่มีการปฏิบัติ โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติ ร้อยละ 20

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการอบรม สัมมนา พบว่า โรงเรียนของรัฐไม่สามารถจัดการอบรม สัมมนาขึ้นได้เองเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ แต่จะใช้การรวมกลุ่มกันในศูนย์เครือข่ายและจัดขึ้นประมาณ ปีละ 1-2 ครั้ง หรือเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ในขณะที่โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่สามารถจัดเองได้ แต่ขนาดกลางและขนาดเล็กมีการปฏิบัติเช่นเดียวกันกับโรงเรียนของรัฐ สิ่งที่คำนึงถึงในการมอบหมายครูที่จะเข้าอบรม สัมมนาในหัวข้อต่างๆ โรงเรียนของรัฐและเอกชนคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับภาระงาน และความสนใจของครูเป็นหลัก แต่ตามหลักปฏิบัติจริงๆแล้ว โรงเรียนขนาดเล็กบางครั้งอาจไม่สามารถอนุญาตให้ครูเข้าศึกษาตามความสนใจได้หากกระทบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ ด้านการสรุปและรายงานผล โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีแนวทางในการดำเนินการเหมือนกัน การสรุปงานเป็นหนังสือและรายงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนของรัฐมีการปฏิบัติเพียงบางส่วนเนื่องจากครูมีภาระงานมากทำให้บางครั้งละเลยที่จะปฏิบัติ แต่ทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการรายงานด้วยวาจาและอภิปรายเพิ่มเติมในที่ประชุมเช่นเดียวกัน และเอกชนสามารถจัดให้มีการศึกษาคูงานเฉพาะบุคลากรภายในโรงเรียนได้เฉพาะในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ และมีงบประมาณเพียงพอ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรมีน้อยและงบประมาณไม่เพียงพอทำให้จัดเองไม่ได้ต้องเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น โรงเรียนของรัฐจะร่วมกันศึกษาคูงานในนามของศูนย์เครือข่าย หรืออำเภอ ส่วนโรงเรียนเอกชนจะศึกษาคูงานร่วมกันในนามของกลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 การสนับสนุนด้านงบประมาณโรงเรียนของรัฐขนาดเล็กไม่มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่สนับสนุนงบประมาณในบางส่วน หรือบางครั้ง ส่วนมากจะเป็นการสนับสนุนในการศึกษาคูงานหัวข้อที่จำเป็นหรือมีความเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ

ตาราง 36 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาดูงาน	โรงเรียน ของรัฐ		โรงเรียน เอกชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนมีแผนงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในการจัด ให้คณะครูศึกษาดูงาน	10	100	10	100
2. วิธีการในการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าศึกษาดูงาน				
2.1 จัดขึ้นเอง	2	20	5	50
2.2 ร่วมกับหน่วยงานอื่น	10	100	10	100
2.3 สนับสนุนงบประมาณ	4	40	10	100
3. สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกหัวข้อศึกษาดูงาน				
3.1 เป็นเรื่องเร่งด่วน / จำเป็น	10	100	10	100
3.2 เป็นเรื่องในความสนใจของคณะครูและมี ประโยชน์	10	100	10	100
3.3 งบประมาณ	10	100	10	100
4. สิ่งที่น่าสนใจในการมอบหมายครูที่จะเข้าศึกษาดูงาน				
4.1 ตามภาระงานที่รับผิดชอบ	10	100	10	100
4.2 ตามความสนใจ	10	100	10	100
5. โรงเรียนกำหนดให้มีการสรุปและรายงานผลการศึกษา ดูงาน โดยใช้วิธีการดังนี้				
5.1 สรุปและรายงานผลต่อผู้บริหาร โรงเรียน	6	60	8	80
5.2 นำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม	10	100	10	100

จากตาราง 36 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน ข้อ 1 โรงเรียนมี
แผนงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในการจัดให้คณะครูศึกษาดูงาน ข้อ 2 วิธีการในการสนับสนุนให้
บุคลากรเข้าศึกษาดูงาน ข้อ 2.2 ร่วมกับหน่วยงานอื่น ข้อ 3 สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกหัวข้อ
ศึกษาดูงาน ข้อ 3.1 เป็นเรื่องเร่งด่วน / จำเป็น ข้อ 3.2 เป็นเรื่องในความสนใจของคณะครูและ
มีประโยชน์ ข้อ 3.3 งบประมาณ ข้อ 4 สิ่งที่น่าสนใจในการมอบหมายครูที่จะเข้าศึกษาดูงาน

ข้อ 4.1 ตามภาระงานที่รับผิดชอบ ข้อ 4.2 ตามความสนใจ ข้อ 5 โรงเรียนกำหนดให้มีการสรุปและรายงานผลการศึกษาดูงาน โดยใช้วิธีการดังนี้ ข้อ 5.2 นำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการปฏิบัติเท่ากัน คือ ร้อยละ 100 ข้อ 2 วิธีการในการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าศึกษาดูงาน ข้อ 2.1 จัดขึ้นเอง ข้อ 2.3 สนับสนุนงบประมาณ ข้อ 5 โรงเรียนกำหนดให้มีการสรุปและรายงานผลการศึกษาดูงาน โดยใช้วิธีการดังนี้ ข้อ 5.1 สรุปและรายงานผลต่อผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนของรัฐ

การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการศึกษาดูงาน พบว่าโรงเรียนของรัฐและเอกชนสามารถจัดให้มีการศึกษาดูงานเฉพาะบุคลากรภายในโรงเรียนได้เฉพาะในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ และมีงบประมาณเพียงพอ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรมีน้อยและงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้จัดเองไม่ได้ต้องเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น โรงเรียนของรัฐจะร่วมกันศึกษาดูงานในนามของศูนย์เครือข่ายหรืออำเภอ ส่วนโรงเรียนเอกชนจะศึกษาดูงานร่วมกันในนามของกลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 การสนับสนุนด้านงบประมาณ โรงเรียนของรัฐขนาดเล็กไม่มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่สนับสนุนงบประมาณในบางส่วน หรือบางครั้ง ส่วนมากจะเป็นการสนับสนุนในการศึกษาดูงานหัวข้อที่จำเป็นหรือมีความเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ สิ่งที่กำลังถึงในการมอบหมายครูที่จะศึกษาดูงาน โรงเรียนของรัฐและเอกชนคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับภาระงาน และความสนใจของครูเป็นหลัก แต่ตามหลักปฏิบัติจริงๆ แล้ว โรงเรียนขนาดเล็กบางครั้งอาจไม่สามารถอนุญาตให้ครูเข้าศึกษาดูงานตามความสนใจได้หากกระทบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ ด้านการสรุปและรายงานผล โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีแนวทางในการดำเนินการเช่นกัน การสรุปงานเป็นหนังสือและรายงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนของรัฐมีการปฏิบัติเพียงบางส่วนเนื่องจากครูมีภาระงานมากทำให้บางครั้งละเลยที่จะปฏิบัติ แต่ทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการรายงานด้วยวาจาและอภิปรายเพิ่มเติมในที่ประชุมเช่นเดียวกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มีสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2553

จำนวน 187 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของรัฐ 177 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 10 โรงเรียน จำแนกเป็นครูในโรงเรียนของรัฐ จำนวน 1,677 คน และ ครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,948 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger. 1966 : 105 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 150) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนของรัฐ 44 โรงเรียน โรงเรียนเอกชนใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมด 10 โรงเรียน รวมทั้งหมด 54 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นครูในโรงเรียนของรัฐจำนวน 167 คน และครูในโรงเรียนเอกชนจำนวน 68 คน รวมทั้งสิ้น 235 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น และการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามหลักการของการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย และยึดเนื้อหาตามสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน แบ่งเป็น 8 กิจกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน 8 กิจกรรม เป็นแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจักษ์บุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เป็นครูโรงเรียนของรัฐจำนวน 20 คน ครูโรงเรียนเอกชนจำนวน 10 คน เพื่อหา

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ โดยทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรือ มีค่า 1.75 ขึ้นไป ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 48 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.752-11.006 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .977

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

8 กิจกรรม

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาแบบสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ทำวิจัยประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ส่งถึงผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับคืนทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้น และบันทึกเสียงสัมภาษณ์ โดยทำการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนของรัฐ จำนวน 10 คน และครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 10 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูโรงเรียนของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

1.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Simple t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนของรัฐและเอกชน มาวิเคราะห์เนื้อหาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเปรียบเทียบในรูปตารางประกอบความเรียง และวิเคราะห์ผลเป็นความเรียงเพิ่มเติม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การประชุมระดมความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย การสังเกต การสอน การสาธิตการสอน การอบรมสัมมนา และ การศึกษาดูงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การนิเทศชั้นเรียน และ การให้คำปรึกษาแนะนำ ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มีดังนี้

3.1 ครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มีความคิดเห็นว่า ข้อดีหรือจุดเด่นของการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คือ สร้างความตระหนัก และกระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกคน ดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ หลากหลาย ชัดเจนและต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในโดยยึดหลักกัลยาณมิตร ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร เป็นขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู นำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาคือตรงประเด็น มีเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการค้นหาและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3.2 ครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มีความคิดเห็นว่า ข้อเสียหรือจุดด้อยของการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ขาดการกำกับติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง รวมถึงไม่นำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์ เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครู บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนในด้านเครื่องมือและงบประมาณ ทำให้บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ ขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ บุคลากรขาดความเชื่อมั่นในกันและกัน ขาดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งผลให้การนิเทศไม่บรรลุผล ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร กลุ่มสาระ และหน่วยงานอื่น

3.3 ครูในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ การนิเทศภายในโรงเรียน ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและจริงจัง ควรเพิ่มการสนับสนุนด้านบุคลากร และงบประมาณในการดำเนินการต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การจัดหาและผลิตสื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน ควรให้การสนับสนุนด้านสื่อ ICT ในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ของครู ควรให้การสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล รวมถึงด้านอื่นๆ ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม ควรเน้นกิจกรรมการศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะภายใน และร่วมกับหน่วยงานภายนอก ควรหาวิธีที่ช่วยลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูใช้เวลากับการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ การนิเทศ

การศึกษาควรให้ข้อมูลย้อนกลับ นำผลไปใช้อย่างจริงจังและมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มกิจกรรมการสาธิตการสอน ควรเน้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ควรส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร กลุ่มสาระ และหน่วยงานอื่น

4. ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ครู โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้ง 8 กิจกรรม โดยรวมโรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนของรัฐ และเปรียบเทียบรายชื่อได้ดังนี้

4.1 ด้านการประชุมระดมความคิด โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจนในการจัดประชุม ระดมความคิด มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้แสดงความคิดเห็น โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง เนื่องจากมีบุคลากรจำนวนน้อย ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ บุคลากรทุกคนจะเข้าร่วมประชุมในการประชุมประจำเดือน แต่การประชุมในวาระสำคัญ หรือมีเรื่องเร่งด่วนนั้นผู้เข้าร่วมประชุมคือ หัวหน้าฝ่ายต่างๆ หัวหน้ากลุ่มสาระ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนั้น

4.2 ด้านการศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โรงเรียนของรัฐและเอกชนจะมอบหมายให้ครูศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยพิจารณาตามภาระงานที่รับผิดชอบโดยกำหนดให้สรุปและรายงานต่อผู้บริหารพร้อมนำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม การสรุปและรายงานผลเป็นรูปเล่ม ถูกกำหนดให้มีในทุกๆ โรงเรียน แต่ไม่ได้มีการปฏิบัติทุกโรงเรียน โดยครูให้เหตุผลเหมือนกันว่าเนื่องจากมีภาระงานมาก

4.3 ด้านการนิเทศชั้นเรียน โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก มีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศชั้นเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการประเมินผลการนิเทศ แจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบ ติดตามการนำผลการประเมินไปใช้และรายงานผู้บริหาร โรงเรียนของรัฐทุกโรงเรียนมีการกำหนดให้ภายในห้องเรียนมีสมุดนิเทศไว้ให้ผู้เข้านิเทศลงชื่อและเขียนคำแนะนำ เพื่อเป็นหลักฐานเมื่อมีการนิเทศจากหน่วยงานภายนอก แต่ มีเพียงบางโรงเรียนที่มีการประชุมวางแผน และดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โรงเรียนเอกชนก็ปฏิบัติเช่นกันแต่การนิเทศชั้นเรียนของโรงเรียนเอกชนจะเป็นไปในลักษณะของการประเมินผลการปฏิบัติงานไปในตัว บางกิจกรรมโรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติน้อยกว่าโรงเรียน

ของรัฐ เช่น การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประชุมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมการนิเทศ
ชั้นเรียน

4.4 ด้านการสังเกตการสอน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์ให้การสังเกตการสอน
เป็นไปเพื่อการเสนอแนะให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ของครู โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้วิธีการที่หลากหลาย
เช่น การสังเกต การสอบถามหรือสัมภาษณ์ และการประเมินผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ การรายงาน
การดำเนินงานและติดตามผล โรงเรียนเอกชนมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนของรัฐ การสังเกต
การสอนในโรงเรียนของรัฐ จะปฏิบัติเมื่อมีการประเมินครูผู้ช่วยเพื่อให้ผ่านการพัฒนาอย่างเข้ม
สำหรับโรงเรียนเอกชน การสังเกตการสอนจะรวมอยู่กับการประเมินครูผู้สอนเมื่อครบสัญญาจ้าง
ในแต่ละครั้ง โดยผลที่ได้จะใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำสัญญาจ้างต่อในครั้งถัดไป
การสังเกตการสอนมีอยู่ในโรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียนแต่บางโรงเรียนไม่มีการประชุม และ
ดำเนินการอย่างเป็นทางการ เป็นการดำเนินการของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว

4.5 การสาธิตการสอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อการเชิญบุคลากรทั้ง
จากภายในและภายนอกมาสาธิตการสอนอยู่ในระดับปานกลาง บางกิจกรรมโรงเรียนของรัฐไม่มี
การปฏิบัติเนื่องจากไม่มีเวลา และบุคลากรไม่เพียงพอ โรงเรียนเอกชนที่มีการปฏิบัติเป็นโรงเรียน
ขนาดใหญ่ที่สามารถจัดอบรมได้ด้วยตนเองและสอดคล้องกิจกรรมการสาธิตการสอนลงไป
การจัดอบรมเป็นบางครั้ง

4.6 การให้คำปรึกษา แนะนำ โรงเรียนของรัฐและเอกชนเปิดโอกาสให้ครู
เข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร
ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระต่างๆ บรรยากาศในการให้คำปรึกษา แนะนำ เป็นไปแบบ
กัลยาณมิตร โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง จำนวนบุคลากรไม่มาก ทำให้มีความสนิทสนม
กันในหมู่คณะ มีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการบ่อยครั้ง

4.7 การอบรมสัมมนา โรงเรียนของรัฐและเอกชนสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับ
การอบรมสัมมนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น การสนับสนุน
ด้านงบประมาณ โดยคำนึงถึงภาระงานที่รับผิดชอบ และความสนใจของครูในการพิจารณาผู้ที่
จะเข้าร่วมเป็นหลัก และกำหนดให้ครูสรุปและรายงานผลการอบรม สัมมนา ต่อผู้บริหาร
นำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม โรงเรียนของรัฐไม่สามารถจัดการอบรม สัมมนาขึ้นได้เอง
เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ แต่จะใช้การรวมกลุ่มกันในศูนย์เครือข่ายและจัดขึ้นประมาณ
ปีละ 1 ครั้ง หรือเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ในขณะที่โรงเรียนเอกชนขนาดกลางและขนาดเล็ก
มีการปฏิบัติเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถจัดได้เอง สิ่งที่ยังคำนึงถึง

ในการมอบหมายครูที่จะเข้าอบรม สัมมนาในหัวข้อต่างๆ โรงเรียนของรัฐและเอกชนคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับภาระงาน และความสนใจของครูเป็นหลัก แต่ตามหลักปฏิบัติจริงๆ แล้ว โรงเรียนขนาดเล็กอาจไม่สามารถอนุญาตให้ครูเข้าศึกษาดูงานตามความสนใจที่เดียวหลายๆ คนได้ หากกระทบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ ด้านการสรุปและรายงานผล โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีแนวทางในการดำเนินการเหมือนกัน การสรุปงานเป็นหนังสือและรายงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนของรัฐมีการปฏิบัติเพียงบางส่วนเนื่องจากครูมีภาระงานมากทำให้บางครั้งละเอียดที่จะปฏิบัติ แต่ทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชนมีการรายงานด้วยวาจาและอภิปรายเพิ่มเติมในที่ประชุมเช่นเดียวกัน การสนับสนุนด้านงบประมาณ โรงเรียนของรัฐขนาดเล็กไม่มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่สามารถสนับสนุนงบประมาณได้ในบางส่วน หรือบางครั้ง ส่วนมากจะเป็นการสนับสนุนในการอบรม สัมมนาในหัวข้อที่จำเป็นหรือมีความเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ

4.8 การศึกษาดูงาน โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีแผนงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในการจัดให้คณะครูศึกษาดูงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดขึ้นเอง ร่วมกับหน่วยงานอื่น และการสนับสนุนงบประมาณ โดยสิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกหัวข้อศึกษาดูงานคือ เป็นสิ่งที่เร่งด่วนและจำเป็น เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคณะครูและมีประโยชน์ และงบประมาณ ผู้ที่จะได้รับมอบหมายให้เข้าศึกษาดูงานจะคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบและความสนใจเป็นหลัก โดยกำหนดให้สรุปและรายงานต่อผู้บริหารพร้อมนำเสนอและอภิปรายในที่ประชุม โรงเรียนของรัฐและเอกชนขนาดใหญ่ มีงบประมาณเพียงพอ สามารถจัดให้มีการศึกษาดูงานเฉพาะบุคลากรภายในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรมีน้อยและงบประมาณไม่เพียงพอทำให้จัดเองไม่ได้ต้องเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยโรงเรียนของรัฐจะร่วมกันศึกษาดูงานในนามของศูนย์เครือข่าย หรืออำเภอ ส่วนโรงเรียนเอกชนจะศึกษาดูงานร่วมกันในนามของกลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำกับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และต้องรายงานผลเป็นเอกสารหลักฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต ชูราษฎร์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติมาก คือ กำหนดจุดมุ่งหมายของการประชุมแต่ละครั้งไว้อย่างชัดเจน เตรียมวาระการประชุมแต่ละครั้งและเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้เข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว ซึ่งส่งผลให้การนิเทศภายในโรงเรียนเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์แต่ผลจากการสัมภาษณ์กลับพบว่าหลายโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการกิจกรรมการนิเทศภายในได้อย่างครอบคลุมทุกกิจกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลัก คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ภารกิจของโรงเรียนมีจำนวนมาก ขาดงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งนภา บุญกลาง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านบึง (สุประชาอังกุลกลางนุสสรณ์) สำนักงานประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ยังไม่ครอบคลุมทุกสภาพปัญหา เนื่องจาก ครู ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูมีชั่วโมงสอนมาก

2. การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่าทุกข้อมีความแตกต่างกัน โดยโรงเรียนเอกชนมองว่าการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมากกว่าโรงเรียนของรัฐ อาจเนื่องด้วยโรงเรียนของรัฐมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนของบุคลากร และงบประมาณ จึงทำให้การดำเนินการกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม ครูโรงเรียนของรัฐขาดความตระหนักในเรื่องของการสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน รวมถึงการติดตามผล จึงทำให้การดำเนินการกิจกรรมบางกิจกรรมไม่สามารถนำผลที่ได้มาดำเนินการต่อได้ และแม้จะมีการสรุปและรายงานผลส่วนมากจะเป็นไปเพื่อให้มีหลักฐานในการตรวจสอบจากหน่วยงานอื่น ผลที่ได้จึงไม่มีการนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเหตุผลส่วนใหญ่ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ คือ ครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาที่จะดำเนินการกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนให้ครบทุกขั้นตอน และบางกิจกรรมก็ไม่มีปฏิบัติ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 53) กล่าวไว้ว่าการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด พบว่า การนิเทศของโรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้นได้

ในขณะที่โรงเรียนเอกชน ครูจะต้องมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานเพราะมีการแข่งขันสูง ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีโรงเรียนเอกชนเป็นจำนวนมาก และยังมีโรงเรียนของรัฐอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ ทำให้แต่ละโรงเรียนต้องแข่งขันกันเพื่อดึงนักเรียนให้เข้ามาเรียนในโรงเรียนของตนเอง ดังเช่นที่ ประเวศ วะสี (2541 : 26) กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วการตัดสินใจของผู้ปกครองสำหรับการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานของตนนั้น จะต้องมีการพิจารณาประกอบ การพิจารณาหลายด้าน เพื่อให้บุตรหลานของตนกลายเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจส่งผลให้โรงเรียนเอกชนที่ต้องการจะอยู่รอดต่อไป จะต้องเร่งสร้างผลงานออกมา ให้มีคุณภาพ และโดดเด่นในสายตาของผู้ปกครอง เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้ปกครองเลือกตน ดังนั้น บุคลากรในโรงเรียนเอกชนจึงต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็ง และร่วมมือร่วมใจกัน ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผล สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2545 : 2) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเอกชนที่มี ศักยภาพสูง จำเป็นจะต้องมีบทบาท และเริ่มพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงโดยการนำสิ่งใหม่มาใช้ การจะทำให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วนั้นจึงอาจส่งผลทำให้ครูโรงเรียนเอกชนมี ความกระตือรือร้น และมองว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนมากกว่าโรงเรียนของรัฐ ในด้านการนิเทศในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาแนะนำ พบว่า โรงเรียนของรัฐและเอกชนมีสภาพการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรม การนิเทศชั้นเรียนนั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จะต้องดำเนินการและรายงานต่อต้นสังกัด โดยแต่ละภาคเรียนจะมีคณะกรรมการจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 และบุคลากรจากโรงเรียนอื่นที่ได้รับการ แต่งตั้งในนามศูนย์เครือข่ายเข้านิเทศโรงเรียนทุกโรงเรียน เรียกว่าการนิเทศแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้การปฏิบัติของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทไม่ต่างกัน และในด้านของการให้คำปรึกษา แนะนำนั้น ทุกโรงเรียนถือปฏิบัติตลอดเวลาเนื่องด้วยบุคลากรในโรงเรียนมีความสนิทสนมกัน ซึ่งโรงเรียนของรัฐจะมีลักษณะดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนเอกชน จึงทำให้เกิดการปรึกษาหารือ แบบไม่เป็นทางการ

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ครูโรงเรียนของรัฐ และเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ได้เสนอแนะไว้ 3 ประเด็นหลักๆ ดังนี้

3.1 ข้อดีหรือจุดเด่นในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่วยสร้างความตระหนัก และกระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัว และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่าง

บุคลากร ในการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกคน และดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ หลากหลาย ชัดเจนและต่อเนื่อง พร้อมนำผลที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมยศ ไชโย (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านเหล่าขาว อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนากระบวนการสังเกตการสอน ช่วยกระตุ้นให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงวิธีการสอน โดยเกิดเครือข่ายความร่วมมือของแต่ละสายงาน เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ ทิลาฮัน (Tilahun. 1983 : 2168-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย ใช้กลุ่มตัวอย่างครู ศึกษานิเทศก์และนักวิชาการ พบว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศที่ใช้ อำนาจและการบังคับ และงานวิจัยของ ฮอลส์เตอร์ (Holster. 1999 : 2306-A) ได้ศึกษาครูผู้สอน ที่ได้รับผลกระทบจากการนิเทศ พบว่า ผู้บริหารและครูให้ความสนใจต่อการนิเทศแบบ เพื่อร่วมงานและมีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น การประสานความร่วมมือกันในการดำเนินการนิเทศจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บุคคลผู้เกี่ยวข้องและกำดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนประสบผลสำเร็จ

3.2 ข้อเสียหรือจุดด้อยในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน 3 อันดับแรก ได้แก่ ขาดการกำกับติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครู และบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนด้านเครื่องมือและงบประมาณ ทำให้บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะโรงเรียนขนาดเล็ก บุคลากรมีน้อยซ่อมส่งผลต้องงบประมาณและการสนับสนุนด้านอื่นๆ จึงทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ ญาณเกษ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาในการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กขาดบุคลากรและปฏิบัติการนิเทศไม่ได้ตามที่กำหนดไว้ในปฏิทิน ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหานั้น โรงเรียนควรจัดให้มีการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการตามความเหมาะสม เช่นเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 84-85) ได้สรุปผล การศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน มีงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ จำนวน 21 เรื่อง และด้านความต้องการรับการนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ จำนวน 19 เรื่อง สรุปได้ว่า ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนได้แก่ บุคลากรไม่เห็นความสำคัญ ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผนไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ขาดสื่อและเครื่องมือในการนิเทศภายในโรงเรียน ขาดงบประมาณเพื่อการนิเทศภายใน โรงเรียน บุคลากรมีภารกิจมาก

ไม่มีเวลา การปฏิบัติกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศภายใน โรงเรียนน้อย

3.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ และกิจกรรมที่ต้องการให้เพิ่ม 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรมีการนิเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและจริงจัง ให้การสนับสนุนด้านบุคลากร และงบประมาณในการดำเนินงาน เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การจัดหาและผลิตสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนด้านสื่อ ICT ในการจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ของครู สาเหตุที่ครูเสนอแนะมาเช่นนี้อาจเนื่องจากหลายๆ โรงเรียน มีการกำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศบางอย่าง เช่น การรายงานผลการอบรม สัมมนา หรือการศึกษาดูงานต่อผู้บริหารเป็นรูปเล่ม แต่ไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงถูกละเลยไปเป็นต้น ส่วนในด้านของการจัดหาและผลิตสื่อต่างๆ รวมถึงสื่อ ICT ล้วนเป็นปัญหาในหลายๆ โรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับงบประมาณ ส่วนที่จะแก้ไขได้คือการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจากหน่วยงานภายนอกและชุมชน

4. การประมวลผลจากการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนของรัฐและเอกชน พบว่ากิจกรรมการนิเทศภายในมีการปฏิบัติในทุกโรงเรียน แต่ละโรงเรียนอาจไม่ได้ดำเนินการทุกกิจกรรม เพราะมีอุปสรรคที่คล้ายกัน เช่น บุคลากรไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลา งบประมาณไม่เพียงพอ เป็นต้น โดยเฉพาะโรงเรียนของรัฐ แต่ผลจากการสัมภาษณ์พบว่าข้อดีอย่างหนึ่งของโรงเรียนของรัฐ แม้จะมีบุคลากรน้อย แต่มีความใกล้ชิด ความสามัคคีในหมู่คณะ มีกิจกรรมการพูดคุย ปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการบ่อยครั้ง จึงถือเป็นข้อได้เปรียบของโรงเรียนของรัฐในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนต่อไป ดังนั้นแต่ละโรงเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามบริบทของตนเอง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่ากิจกรรมบางกิจกรรมมีการดำเนินการเพียงเพื่อให้เป็นหลักฐานในการติดตามหรือประเมินผลจากหน่วยงานต้นสังกัด แต่ไม่มีการดำเนินการจริง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรต้องกำหนดยุทธศาสตร์การนิเทศให้ชัดเจน มีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง ดำเนินการแบบกัลยาณมิตร โดยโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการนิเทศไว้อย่างเป็นระบบ และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐ และเอกชนมีสภาพที่ต่างกัน โดยโรงเรียนของรัฐมองว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่าโรงเรียนเอกชน ดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนควรเร่งสร้างความตระหนัก ให้ความรู้แก่ครู ให้ครูได้เห็นถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในส่วนที่โรงเรียนสนับสนุนได้

1.3 จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในพบว่า การกำกับและติดตามผล ขาดการดำเนินการอย่างจริงจัง ทำให้ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมการนิเทศต่างๆ ไม่สามารถนำไปพัฒนาได้ ดังนั้นโรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการกำกับติดตามอย่างเป็นทางการ โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำกับติดตามผลอีกครั้งหนึ่ง

1.4 จากการประมวลผลจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีจุดเด่น และอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในที่ต่างกัน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่างๆ ให้เข้ากับบริบทของตนเอง เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากรน้อย ควรใช้กิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ เช่น การปรึกษาหารือ การประชุมกลุ่มย่อย โรงเรียนขนาดใหญ่ควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมเป็นสายงานไป เช่น กิจกรรมการนิเทศภายในกลุ่มสาระ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมิวิจัยเปรียบเทียบระหว่างสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับศูนย์เครือข่าย และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นปัจจัยการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนำผลการศึกษาไปปรับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารให้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนากิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การพัฒนาผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิชย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ก). แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียน ปฏิรูปการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ :
ธารอักษร.
- จรวพร ธรณินทร์. (2543). โรงเรียนคาทอลิกกับความต้องการของชาติ. การศึกษาคาทอลิก
ในประเทศไทย, 31, 210-212.
- จรัส นองมาก. (2542). ร่วมวงบริหาร. กรุงเทพมหานคร : เพิ่มเสริมกิจ.
- เจริญศรี หมวดสง. (2542). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิระ งอกศิลป์. (2549). เตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา (สพฐ) ชุดที่ 1 ความรู้ความสามารถ
ด้านการบริหารงานในหน้าที่. ชัยภูมิ : ม.ป.ท.
- จินดา กรองทอง. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ไฉน ยังละออ. (2540). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉรงค์ศักดิ์ ไชยชมภู. (2549). การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- คูสิต ทิวถนอม. (2540). หลักการนิเทศการศึกษา หลักการและการปฏิบัติ. นครปฐม :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เทศ แก้วกิติกรรม. (2544). หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นันทากร คัมภีร์พงศ์ และ สุริยะ เจริมประชาชนรากร. (2552). ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศ
ภายในสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
www.dusit.ac.th/sdu/epublication/pdfContent/pdf_00070.pdf.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ประคิษฐ์ ญาณกาย. (2545). การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเทือง ประทุมเทา. (2546). สภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ
อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเวศ วะสี. (2541). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ประสาร โรจนคุณธรรม. (2540). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545,”
(2545, 8 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก. หน้า 3-20.
“พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550,” (2551, 11 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125
ตอนที่ 7 ก. หน้า 33.
- พัชนี อานามนารถ. (2539). ความอยู่รอดของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ยุทธนา คำกระ. (2546). การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 4. ปรินญาณินพธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งนภา บุญกลาง. (2540). การศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านบึง (สุประชาอุบลกลางนุสรณ์) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- วรรณมา แดงเพ็ง. (2553). รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://freedownloadbooks.net/รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน-doc-2.html>.
- วิจิต ชูรายี. (2540). การปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นปท.
- ศิริวรรณ อานันทสิทธิ์. (2545, เมษายน-มิถุนายน). "การนิเทศเชิงระบบ," วิทยาจารย์. 101 (1) : 18.
- สนามจิตร สุคนธ์ทรัพย์ และคณะ. (2542). แนวทางการจัดโรงเรียนในกำกับของรัฐ (Charter Schools): บทเรียนจากต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ที. พี. พรินท์.
- สมยศ ไชยโย. (2547). การพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านเหล่าข้าว อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ วงศ์กดา. (2547). สภาพและปัญหากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. (2542). รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
(ภาษาไทยและคณิตศาสตร์. นครราชสีมา : สปจ.นครราชสีมา.
- _____. (2544). รายงานการนิเทศภายในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
ปีการศึกษา 2533. นครราชสีมา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.
- สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). คู่มือการนิเทศ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู
เพื่อครู...สู่เด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. (2553). ข้อมูลอัตรากำลัง (10 มิถุนายน)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครราชสีมา เขต 2. (ถ่ายสำเนา)
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). คู่มือนิเทศการศึกษาการนิเทศเพื่อ
พัฒนาวิชาชีพครู เพื่อครู...สู่เด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2542). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็น
ระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2543). เทคนิคการนิเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
สำนักงานโครงการพิเศษ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) /
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ :
สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องแนวโน้มของการศึกษา
เอกชนประเภทสามัญศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน
สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- _____. (2541). แนวดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบชุดวิชา
การพัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2545). รายงานการวิจัยเรื่อง
ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ :
สำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.

สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 5. (2553). โรงเรียนในกำกับของรัฐ. (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : www.moe.go.th/inspec5/sch-ctrl.htm.

สิริกร มณีรินทร์. (2546). โรงเรียนในกำกับของรัฐ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

http://library.uru.ac.th/webdb/images/school_gov.htm.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545, สิงหาคม). “การนิเทศภายใน : หัวใจการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน,”

วารสารวิชาการ. 5 : 25-26.

สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2543). รายงานการสังเคราะห์เอกสาร เรื่อง ศึกษานิเทศก์

กับการนิเทศการศึกษา ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

หาญ พิทักษ์สาลี. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อดุลย์ สุชีรัมย์. (2544). การศึกษาความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศ

ภายในอย่างเป็นระบบของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2549). หลักการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อาคม จันทรสุนทร. (2547). “การนิเทศภายในโรงเรียน”. ในเอกสารการส่งเสริมการนิเทศภายใน

โรงเรียนของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อเนก ส่งแสง. (2540). การนิเทศการศึกษา. นครปฐม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัญชลี โพธิ์ทอง. (2541). การนิเทศการศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2544). นิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อัญชลี ธรรมะวิสิฎกุล. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision/>.

อารมณี ฉนวนจิตร. (2544). การนิเทศการสอน ประสพการณ์ภาคสนามในการนิเทศการสอน.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- Banton, M.E. (1999, June). "Teacher Preferences for Supervisor Practices : Traditional, both or Neither." **Dissertation Abstracts International**. 60 (7) : 2294-A.
- Gentry, G. C. (2002, November 24). **A Case Study : The Issues High School Principles Encounter with Instructional Supervision**. (Online). Available : http://ugakr.libs.uga.edu/bitstream/handle/10724/5982/gentry_gregory_c_200208_phd.pdf?sequence=1; Last update : August 14, 2010.
- Harris, B. M. (1985). **Supervisory Behavior in Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Holster, R.H. (1999, June). "Teacher at Work : The Effect of Supervision, and Effort on Teachers' Perception of Flow and Student Learning." **Dissertation Abstracts International**. 60 (7) : 2306-A.
- Howard, E. R. (2000). **Educational Administration Theoretical Perspectives on Practice and Research** (online). Available : <http://www.uwplatt.edu/~ceva/96projects/freedom/F3.HTML> ; Last update : June 5, 2005.
- Moore, G. W. (2000, September). "The Supervision and Evaluation of High School Principle as Described by Central Office Administrators." **Dissertation Abstracts International**. 61(5) : 6150-A.
- Tilahun, B. (1983, July). "The Kind of School Supervision Needed in Developing Countries : A Case Study of Ethiopia." **Dissertation Abstracts International**. 42 (3) : 21680-A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายสง่า จันทร์วิเศษ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 กำกับดูแลกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
2. นายวีรพัฒน์ อติโรจน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 กำกับดูแลกลุ่มอำนวยการ
3. นายชำนาญ นาคศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโลกพระ และเป็นคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๒๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสง่า จันทน์วิเศษ

ด้วย นางสาวภัทราวรรณ การ์รัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่าง โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๒๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวีรพัฒน์ อติโรจน์

ด้วย นางสาวภัทราวรรณ การรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๒๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณชำนาญ นาคศิริ

ด้วย นางสาวภัทราวรรณ การ์มย์ นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๒

ด้วย นางสาวภัทรารวรรณ การ์มย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่าง โรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒ โดยการนี้ นักศึกษามี ความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

**แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน
ระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 2**

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัย
เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน
ระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 2

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่กระทบใดๆ กับผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอนทุกข้อ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของการนิเทศภายในของโรงเรียนต่อไป

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวภัทราวรรณ การรัมย์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน (....) ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านเอง

1. เพศ

(....) ชาย (....) หญิง

2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

(....) ต่ำกว่า 5 ปี (....) 5-10 ปี (....) สูงกว่า 10 ปี

3. ประเภทของโรงเรียน

(....) โรงเรียนเอกชน (....) โรงเรียนของรัฐ

4. ขนาดของโรงเรียน

- (.....) ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
 (.....) ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
 (.....) ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามของแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงใน (.....) ซึ่งตรงกับ
 ประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจากการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
 ของท่านมากที่สุด

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	มีประโยชน์ต่อการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน					ไม่มี การ ปฏิบัติ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
1. การประชุม ระดมความคิด						
1. การประชุม และระดมความคิดของบุคลากรภายใน โรงเรียน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
2. การกำหนดแผนการและจุดมุ่งหมายของการประชุมแต่ละ ครั้งไว้อย่างชัดเจน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
3. การใช้วิธีการประชุมแบบต่างๆ เพื่อพัฒนางาน ได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือการประชุมระดมสมอง และการประชุมปฏิบัติการ.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
4. การเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ตามความเหมาะสม.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
5. การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ได้อย่างทั่วถึง.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
6. การติดตามการนำผลการประชุมไปใช้.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
2. การศึกษาเอกสารวิชาการสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ ทันสมัย						
7. การรวบรวมเอกสารวิชาการ อย่างเป็นระบบและ สะดวกต่อการค้นคว้า.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	มีประโยชน์ต่อการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน					ไม่มี การ ปฏิบัติ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
8. การช่วยเหลือครูให้ทราบถึงแหล่งสื่อการสอนต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงจัดบริการด้าน โสตทัศนูปกรณ์และคู่มือการใช้ให้แก่ครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
9. การแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า จากเอกสารตำรา หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
10. การมอบหมายงานให้ครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม นำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่ได้รับมอบหมาย....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
11. การส่งเสริมให้มีการผลิตเอกสารหรือตำราทางวิชาการ ในโรงเรียน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
12. การติดตามการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้พัฒนาการ จัดการเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
3. การศึกษาเอกสารวิชาการสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ ทันสมัย						
13. การรวบรวมเอกสารวิชาการ อย่างเป็นระบบและ สะดวกต่อการค้นคว้า.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
14. การช่วยเหลือครูให้ทราบถึงแหล่งสื่อการสอนต่างๆ ที่ มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงจัดบริการด้าน โสตทัศนูปกรณ์และคู่มือการใช้ให้แก่ครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
15. การกำหนดให้มีเอกสารประจำชั้นเรียน เช่น ข้อมูล พื้นฐานนักเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆของนักเรียน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
16. การประเมินผลการนิเทศชั้นเรียนทั้งสามด้าน (ประเมินตนเอง, เพื่อนประเมิน, ผู้บริหารประเมิน).....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	มีประโยชน์ต่อการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน					ไม่มี การ ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
17. การแจ้งผลการประเมินชั้นเรียนให้ครูทราบ และให้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
18. การติดตามการนำผลการนิเทศชั้นเรียนไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
4. การสังเกตการสอน						
19. การวางแผนการสังเกตการสอนไว้อย่างชัดเจนและ ดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
20. การสังเกตการสอนของครูตามประเด็นที่กำหนดไว้ บันทึกผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ วิเคราะห์การสอนร่วมกัน	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
21. การกำหนดให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาวิธีสอน ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
22. การกำหนดให้มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าโดย กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
23. การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายและเหมาะสม.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
24. การติดตามการนำผลการสังเกตการสอนไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
5. การสาธิตการสอน						
25. การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการของครูก่อนการดำเนินกิจกรรมสาธิต การสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
26. การกำหนดวัตถุประสงค์และข้อตกลงร่วมกันในการ สาธิตการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	มีประโยชน์ต่อการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน					ไม่มี การ ปฏิบัติ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
27. การเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาสาธิต การสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
28. การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนต่างๆที่ได้รับไป ใช้ในการพัฒนาการจัดเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
29. การประเมินผลการสาธิตการสอนเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
30. การติดตามการนำผลจากการสาธิตการสอนไปใช้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนของของครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
6. การให้คำปรึกษาแนะนำ						
31. การเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
32. การสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน กับผู้เข้ารับคำปรึกษา.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
33. การให้คำแนะนำและช่วยวางแผนแก้ปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนของครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
34. การจัดให้มีป้ายนิเทศเป็นแหล่งเผยแพร่และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
35. การปฐมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
36. การติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเหมาะสม	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
7. การอบรม สัมมนา						
37. การสำรวจความต้องการของครูก่อนจะดำเนินการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม..	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
38. การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ครูทราบถึงกิจกรรม การจัดอบรมสัมมนาของหน่วยงานภายนอกที่เป็น.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)

สภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	มีประโยชน์ต่อการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน					ไม่มี การ ปฏิบัติ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	39. การจัดอบรม สัมมนาให้คณะครูและบุคลากรภายใน โรงเรียนตามความสนใจหรือนโยบายโรงเรียน โดยเชิญ บุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาให้ความรู้.....	(5)	(4)	(3)	(2)	
40. การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา หรือเข้ารับ การฝึกอบรม สัมมนา เพื่อแสวงหาความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ๆ กับหน่วยงานภายนอก.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
41. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ารับการ อบรม และสัมมนาของครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
42. การติดตามผลการฝึกอบรม สัมมนาโดยเปิดโอกาส ให้ครูได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการ ไปอบรมให้บุคคลอื่น ทราบ.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
8. การศึกษาดูงาน						
43. การวางแผนการพาครูไปศึกษานอกสถานที่ใน รูปแบบระยะสั้นหรือระยะยาวไว้อย่างชัดเจน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
44. การศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะครูภายในโรงเรียน และไปศึกษาดูงานร่วมกับหน่วยงานอื่น.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
45. การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและแหล่งเรียนรู้จาก ความต้องการของครู.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
46. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานของครูและ บุคลากร	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
47. การจัดให้ครูรายงานผลการศึกษาดูงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนหรือที่ประชุม.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)
48. การติดตามการนำผลจากการศึกษาดูงานไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน.....	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(.....)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของท่าน โดยแยกเป็นประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1.1 ข้อดี หรือ จุดเด่น

.....

.....

1.2 ข้อเสีย หรือ จุดด้อย

.....

.....

2. ท่านต้องการให้มีการเพิ่ม หรือเน้นกิจกรรมใดเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของท่าน

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรียาต มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ครูโรงเรียนของรัฐ/ครูโรงเรียนของเอกชน

เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจ้ดกิจกรรมการนิเทศภายในระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เริ่มเวลา.....สิ้นสุดเวลา.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ (....) ชาย (....) หญิง
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น
(....) ต่ำกว่า 5 ปี (....) 5-10 ปี (....) สูงกว่า 10 ปี
3. ตำแหน่ง (....) ครูโรงเรียนของรัฐ (....) ครูโรงเรียนเอกชน
4. ขนาดของโรงเรียน
(....) ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
(....) ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน
(....) ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน

1. การได้รับการอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
(....) เคย
(....) ไม่เคย

ถ้าเคย มีรายละเอียดดังนี้

เรื่องที่อบรม	ปี พ.ศ. ที่อบรม	หน่วยงานที่จัดอบรม

2. นอกเหนือจากการอบรมสัมมนาท่านได้รับความรู้เรื่องกรณีศึกษาในโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง และจากแหล่งใด

- 2.1 เรื่อง.....จาก.....
- 2.2 เรื่อง.....จาก.....
- 2.3 เรื่อง.....จาก.....
- 2.4 เรื่อง.....จาก.....

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกรณีศึกษาในโรงเรียน 8 กิจกรรม การประชุมครู และการระดมความคิด

3. โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจนในการจัดประชุมครูแต่ละครั้งหรือไม่

() ถ้ามี - มีการจัดประชุม ก็ครั้งต่อเดือน

.....

() ถ้าไม่มี - การประชุมแต่ละครั้งจัดอย่างไร

.....

4. การประชุมแต่ละครั้ง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนหรือไม่

() ถ้ามี - การประชุมส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะอะไร

.....

5. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีสิทธิ์ในการเสนอความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึงหรือไม่

() ถ้าทั่วถึง - ใช้วิธีการใดบ้าง

.....

.....

() ถ้าไม่ทั่วถึง - ใช้วิธีการใดบ้าง

.....

.....

การศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

6. โรงเรียนมอบหมายงานให้ครูไปศึกษาเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอน หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือไม่

() ถ้ามี - มีการมอบหมายงานอย่างไร

.....

.....

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

7. มีการนำเสนอสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาหรือไม่

() ถ้ามี - ใช้วิธีการใด

.....

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะอะไร

.....

การนิเทศชั้นเรียน

8. โรงเรียนมีการประชุมวางแผน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศชั้นเรียนหรือไม่

() ถ้ามี - ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ประกอบด้วยใครบ้าง

.....

.....

.....

9. จุดประสงค์ในการนิเทศชั้นเรียนค่านึงถึงเรื่องใดบ้าง

.....

.....

10. มีการสรุปผล และการให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการนิเทศชั้นเรียนอย่างไร

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

11. มีการกำหนดให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศชั้นเรียนหรือไม่

() ถ้ามี - ผู้ที่มีส่วนร่วมในการนิเทศชั้นเรียนประกอบด้วยใครบ้าง

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะอะไร

.....

การสังเกตการสอน

12. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการสังเกตการสอนหรือไม่

() ถ้ามี - การสังเกตการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร

.....

.....

13. ผู้ที่มีส่วนร่วมประกอบด้วยใครบ้าง

.....

.....

14. ใช้วิธีการใดในการสังเกตการณ์สอนบ้าง

.....

.....

15. มีการประเมินผล รายงานผลหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างไรบ้าง

.....

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะอะไร

.....

การสาธิตการสอน

16. โรงเรียนจัดให้มีการสาธิตการสอนในประเด็นต่างๆที่เกิดประโยชน์ต่อครูหรือไม่

() ถ้ามี - ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ประกอบด้วยใครบ้าง

.....

.....

17. จุดประสงค์ในการสาธิตการสอนคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

.....

.....

18. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการสาธิตการสอน ทั้งผู้สาธิต และผู้เข้าร่วม มีใครบ้าง

ผู้สาธิต ได้แก่

.....

.....

ผู้เข้าร่วม ได้แก่

.....

19. มีการติดตามประเมินผลการนำเทคนิคที่ได้รับจากการสาธิตการสอนไปใช้อย่างไร

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

การให้คำปรึกษาแนะนำ

20. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหาเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

() ถ้ามี - ผู้ให้คำปรึกษา หรือแนะนำประกอบด้วยใครบ้าง

.....

21. บรรยากาศในการปรึกษาหรือแนะนำเป็นไปในลักษณะใด

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

การอบรม สัมมนา

22. โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเข้าอบรม สัมมนาหรือไม่

() ถ้ามี - ใช้วิธีการใด (เข้าร่วมกับหน่วยงานภายนอก, จัดเอง, สนับสนุนงบประมาณ)

.....

23. การมอบหมายผู้ที่เข้าร่วมอบรม สัมมนา ในแต่ละเรื่อง คำนึงถึงเรื่องใดเป็นหลัก

.....

24. มีการสรุปผล และรายงานผลหลังการอบรม สัมมนา อย่างไร

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

การศึกษาดูงาน

25. โรงเรียนมีแผนงานหรือกำหนดการที่ชัดเจนในการจัดให้คณะครูศึกษาดูงานหรือไม่

() ถ้ามี - มีแผนงานหรือกำหนดการอย่างไร

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

26. โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเข้าศึกษาดูงานหรือไม่

() ถ้ามี - ใช้วิธีการใด (เข้าร่วมกับหน่วยงานภายนอก, จัดเอง, สนับสนุนงบประมาณ)

.....

.....

27. การเลือกเรื่องหรือหัวข้อในการศึกษาดูงาน ใช้วิธีการใด และคำนึงถึงอะไรมากที่สุด

.....

.....

28. ในการมอบหมายผู้ที่จะเข้าร่วมศึกษาดูงานในแต่ละเรื่องคำนึงถึงเรื่องอะไรเป็นหลัก

.....

.....

29. มีการสรุปผล และรายงานผลหลังการศึกษาดูงานอย่างไร

.....

.....

.....

() ถ้าไม่มี - เพราะเหตุใด

.....

บันทึกเพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

ภาคผนวก ค

คำอ่านจําแนกของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Burapha Rajabhat University

ตาราง 37 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
1	การประชุมและระดมความคิดของบุคลากรภายใน โรงเรียน	2.085
2	การกำหนดแผนการและจุดมุ่งหมายของการประชุมแต่ละครั้งอย่างชัดเจน	4.504
3	การใช้วิธีการประชุมแบบต่างๆเพื่อพัฒนางานได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือ การประชุมระดมสมอง และการประชุมปฏิบัติการ	2.602
4	การเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความเหมาะสม	2.608
5	การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง	3.168
6	การติดตามการนำผลการประชุมไปใช้	2.361
7	การรวบรวมเอกสารทางวิชาการ อย่างเป็นระบบและสะดวกต่อการค้นคว้า	3.762
8	การช่วยเหลือครูให้ทราบถึงแหล่งสื่อการสอนต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในและนอก โรงเรียน รวมถึงจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์และคู่มือการใช้ให้แก่ครู	3.645
9	การแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา หรือ แหล่งเรียนรู้อื่นๆที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.887
10	การมอบหมายงานให้ครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่ได้รับมอบหมาย	2.291
11	การส่งเสริมให้มีการผลิตเอกสารหรือตำราทางวิชาการ ใน โรงเรียน	1.793
12	การติดตามการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	6.203
13	การวางแผนการนิเทศชั้นเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	2.376
14	การส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.974
15	การกำหนดให้มีเอกสารประจำชั้นเรียน เช่น ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของนักเรียน	2.738
16	การประเมินผลการนิเทศชั้นเรียนทั้งสามด้าน (ประเมินตนเอง,เพื่อนประเมิน, ผู้บริหารประเมิน)	5.292
17	การแจ้งผลการประเมินชั้นเรียนให้ครูทราบ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์	5.475
18	การติดตามการนำผลการนิเทศชั้นเรียนไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	6.600

ตาราง 37 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
19	การวางแผนการสังเกตการสอนไว้อย่างชัดเจนและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	6.203
20	การสังเกตการสอนของครูตามประเด็นที่กำหนดไว้ บันทึกผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ วิเคราะห์การสอนร่วมกัน	3.091
21	การกำหนดให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาวิธีสอนใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.713
22	การกำหนดให้มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า โดยกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร	6.640
23	การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสม	9.448
24	การติดตามการนำผลการสังเกตการสอนไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.819
25	การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการของครู ก่อนการดำเนินกิจกรรมสาธิตการสอน	3.476
26	การกำหนดวัตถุประสงค์และข้อตกลงร่วมกันในการสาธิตการสอน	4.004
27	การเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาสาธิตการสอน	2.440
28	การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนต่างๆที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาการจัดเรียนการสอน	3.037
29	การประเมินผลการสาธิตการสอนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู	5.117
30	การติดตามการนำผลจากการสาธิตการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	5.612
31	การเปิดโอกาสให้ครูเข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.258
32	การสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับผู้เข้ารับคำปรึกษา	5.575
33	การให้คำแนะนำและช่วยวางแผนแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู	5.957
34	การจัดให้มีปายนิเทศเป็นแหล่งเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างครู	2.087

ตาราง 37 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
35	การประชุมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3.367
36	การติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเหมาะสม	11.066
37	การสำรวจความต้องการของครูก่อนจะดำเนินการเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม	2.787
38	การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ครูทราบถึงกิจกรรมการจัดอบรมสัมมนาของ หน่วยงานภายนอกที่เป็นประโยชน์ และอยู่ในความสนใจของคณะครู	1.819
39	การจัดอบรม สัมมนาให้คณะครูและบุคลากรภายในโรงเรียนตามความสนใจ หรือนโยบายโรงเรียน โดยเชิญบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอกมาให้ ความรู้	2.861
40	การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา หรือเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ กับหน่วยงานภายนอก	1.918
41	การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ารับการอบรม และสัมมนาของครู	3.922
42	การติดตามผลการฝึกอบรม สัมมนาโดยเปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอความรู้ที่ ได้จากการไปอบรมให้บุคคลอื่นทราบ	4.664
43	การวางแผนการพาครูไปศึกษานอกสถานที่ในรูปแบบระยะสั้นหรือระยะยาว ไว้อย่างชัดเจน	1.752
44	การศึกษาดูงานทั้งแบบเฉพาะครูภายในโรงเรียน และไปศึกษาดูงานร่วมกับ หน่วยงานอื่น	2.218
45	การสำรวจหัวข้องานที่จะศึกษาและแหล่งเรียนรู้จากความต้องการของครู	2.085
46	การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานของครูและบุคลากร	1.852
47	การจัดให้ครูรายงานผลการศึกษาดูงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนหรือที่ประชุม	4.504
48	การติดตามการนำผลจากการศึกษาดูงาน ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	1.769

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.00

N of Items = 48

Alpha = .977

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความสอดคล้องของแบบสัมภาระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตาราง 38 ค่าความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

ข้อที่	ค่าคะแนนความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม			รวมเฉลี่ย	ใช้ได้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1.00	✓
2	+1	+1	+1	1.00	✓
3	+1	+1	+1	1.00	✓
4	+1	+1	+1	1.00	✓
5	+1	+1	+1	1.00	✓
6	+1	+1	+1	1.00	✓
7	+1	+1	+1	1.00	✓
8	+1	+1	+1	1.00	✓
9	+1	+1	+1	1.00	✓
10	+1	+1	+1	1.00	✓
11	+1	+1	+1	1.00	✓
12	+1	+1	+1	1.00	✓
13	+1	+1	+1	1.00	✓
14	+1	+1	+1	1.00	✓
15	+1	+1	+1	1.00	✓
16	+1	0	+1	0.67	✓
17	+1	+1	+1	1.00	✓
18	+1	+1	+1	1.00	✓
19	+1	+1	+1	1.00	✓
20	+1	+1	+1	1.00	✓
21	+1	+1	+1	1.00	✓
22	+1	+1	+1	1.00	✓
23	+1	+1	+1	1.00	✓
24	+1	+1	+1	1.00	✓
25	+1	+1	+1	1.00	✓

ตาราง 38 ค่าความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (ต่อ)

ข้อที่	ค่าคะแนนความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม			รวมเฉลี่ย	ใช้ได้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	+1	+1	+1	1.00	✓
27	+1	+1	+1	1.00	✓
28	+1	+1	+1	1.00	✓
29	+1	+1	+1	1.00	✓
รวมเฉลี่ย	1.00	0.97	1.00	0.99	✓

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวภัทรารวรรณ การ์รัมย์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 13 เดือน กันยายน พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 1 บ้านไสยา ตำบลสีเหล็ก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 42 หมู่ที่ 13 ตำบลปราสาท อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ 31180
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา 30230 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2536 – 2541 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกเพชรไสยา อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 – 2543 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2543 – 2545 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2547 – 2552 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พ.ศ. 2553 – 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์